

Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ 2019

TIRANA ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	5
A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας.....	5
A.2 Δημογραφικά στοιχεία.....	9
A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς.....	10
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	17
B.1 Θεσμικό πλαίσιο.....	17
B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών.....	17
B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας.....	19
B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων.....	21
B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις).....	22
B.1.5 Τελωνιακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές).....	23
B.1.6 Καθεστώς ιδιοκτησίας.....	24
B.1.7 Εργασιακό καθεστώς.....	25
B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Αλβανίας.....	35
B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς.....	35
B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας.....	36
B.2.3 Δίκτυα Διανομής.....	36
B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση.....	37
B.2.5 Πρακτικές οδηγίες.....	38
B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα.....	40
B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία.....	41
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ.....	43
Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας.....	43
Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων.....	43
Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων.....	45

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι	48
Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο.....	58
Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ).....	59
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	61
Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων	61
Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων.....	66
Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές	67
Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ.....	71
ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	75
ΣΤ.1 Κλάδος Τροφίμων και Ποτών	75
ΣΤ.2 Α' ύλες & χημικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 25 – 29 εκτός 27)	76
ΣΤ.3 Φαρμακευτικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 30).....	77
ΣΤ.4 Δομικά υλικά.....	77
ΣΤ.5 Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 61, 62, 63).....	78
ΣΤ.6 Λέβητες, μηχανές, συσκευές, εξαρτήματα κλπ. (Σ.Ο. 84 & 85)	79
Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	80

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Γενικά	
Επίσημη ονομασία	Δημοκρατία της Αλβανίας / Republic of Albania (Albania) / Republika e Shqipërisë (Shqipëria)
Έκταση	28.748 τετρ. χλμ. (από τα οποία 1.350 τετρ. χλμ. ύδατα) Μήκος συνόρων: 1.094 χλμ., από τα οποία 362 χλμ. ακτογραμμή Μήκος συνόρων με Ελλάδα: 282 χλμ.
Πληθυσμός	2.862.427 (1.1.2019), 2.870.324 (1.1.2018), 2.876.591 (1.1.2017)
Γλώσσα συναλλαγών	Αλβανική (η χρήση της ελληνικής, όπως και της ιταλικής είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη)
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Θρησκεία	Μουσουλμάνοι (σουνίτες) : 56,7% – Ορθόδοξοι: 6,75% – Καθολικοί: 10,03% – Λοιπά θρησκευόμενα: 26,52% (Απογραφή 2011)
Πρωτεύουσα	Τίρανα (Tirana): 862.361 κάτοικοι (1.1.2017)
Νόμισμα	Αλβανικό λεκ (ALL) Ισοτιμία 04/11/2019 : ALL/EUR : 123,08 – ALL/ US\$: 110,34 Μέση ισοτιμία: 2018 : ALL/EUR : 127,59 – ALL/ US\$: 107,99 2017 : ALL/EUR : 134,28 – ALL/ US\$: 119,10 2016 : ALL/EUR : 137,37 – ALL/ US\$: 124,14 2015 : ALL/EUR : 139,74 – ALL/ US\$: 125,95
Διεθνείς κωδικοί	Διεθνής κωδικός Τηλεφωνικών κλήσεων: 00355 Διεθνής κωδικός διαδικτύου: .al
Τοπική ώρα	+1 Greenwich (-1 ώρα από ώρα Ελλάδας) Θερινή ώρα: +1 ώρα (έναρξη: τελευταία Κυριακή Μαρτίου – λήξη: τελευταία Κυριακή Οκτωβρίου)
Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/
Εθνική εορτή	28 Νοεμβρίου: Ημέρα Ανεξαρτησίας 29 Νοεμβρίου: Ημέρα Απελευθέρωσης

Περιβάλλον

Ποταμοί	Δρίνος (μήκος 285 χλμ.), Σεμάν (281 χλμ.), Αώος (272 χλμ.), Shkumbin (181 χλμ.), Mat (115 χλμ.), Erzen, Ishem, Buna
Ορυκτός πλούτος – άδειες εξόρυξης	<ul style="list-style-type: none">▪ Πετρέλαιο και φυσικό αέριο Επίσης, μέχρι 1.7.2014 είχαν δοθεί συνολικά 696 άδειες, από τις οποίες οι 656 εξόρυξης. Ενδεικτικά, έχουν δοθεί άδειες για: <ul style="list-style-type: none">▪ Χρώμιο: 277▪ Ασβεστόλιθο, πλάκες και ασβεστολιθικά προϊόντα: 236▪ Σίδηρο-νικέλιο 32▪ Χαλκό 22▪ Αργίλο (πηλό): 21 άδειες▪ Γύψο-ανυδρίτες: 12 άδειες▪ Χαλαζία 5 άδειες

Μεταφορές

Διεθνές αεροδρόμιο	Μητέρα Τερέζα, στη θέση Rinas (25 χλμ. από τα Τίρανα) http://www.tirana-airport.com/
Αριθμός πτήσεων	2018: 25.416 πτήσεις 2017: 24.324 πτήσεις 2016: 22.352 πτήσεις
Επιβατική κίνηση αεροδρομίου	2018: 2.947.172 άτομα 2017: 2.646.212 άτομα (1.309.953 εισήλθαν και 1.336.259 αναχώρησαν) 2016: 2.189.181 άτομα (1.098.176 εισήλθαν και 1.091.005 αναχώρησαν)
Αερομεταφορές cargo	2018: 472 τόνοι
Σιδηρόδρομος	Αλβανικοί Σιδηρόδρομοι HSH http://www.hsh.com.al/ Δίκτυο σε λειτουργία: 334 χλμ. (2016)
Επιβατική κίνηση σιδηροδρόμων	2018: 75.881 άτομα 2017: 66.000 άτομα 2016: 89.000 άτομα
Μεταφερόμενο φορτίο μέσω σιδηροδρόμων	2018: 199 τόνοι 2017: 150 τόνοι 2016: 76 τόνοι

Θαλάσσιες μεταφορές	<p>Αρχή Λιμένος Δυρραχίου http://www.apdurrres.com.a</p> <p>Αρχή Λιμένος Αυλώνας http://www.portivlore.com</p>	<p>Αρχή Λιμένος Αγ. Σαράντα Α.Ε. http://www.portisarande.al</p> <p>Αρχή Λιμένος Σεντζίν http://www.portofshengjin.com</p>
Μεταφερόμενο φορτίο από τα αλβανικά λιμάνια	<p>2018: 3.890 τόνοι 2017: 4.022 τόνοι 2016: 3.756 τόνοι</p>	
Επιβατική κίνηση σε λιμένες	<p>2018: 1.522.896 άτομα 2017: 1.507.116 άτομα, 2016: 1.288.988 άτομα</p>	

Τουρισμός

Δυναμικότητα διαμονής	2018: 17.000 δωμάτια 38.000 κλίνες
Συνολικές αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών	2018: 5.926.803 2017: 5.117.700
Αφίξεις αλλοδαπών βάσει μέσου μεταφοράς	2018: 457.000 μέσω αέρος 691.550 μέσω θαλάσσης 4.795.922 μέσω εδάφους
Κυριότερες χώρες προέλευσης αλλοδαπών επισκεπτών	2018: Κόσοβο 35% Β.Μακεδονία 11% Ελλάδα 9% Ιταλία 7% Μαυροβούνιο 6% Πολωνία 5% Ισπανία 4%
Κυριότερες περιοχές προέλευσης αλλοδαπών επισκεπτών	2018: Αφρική: 3.457 Αμερική: 148.845 Ανατολική Ασία και Ειρηνικός: 68.121 Μέση Ανατολή: 7.174 Νότια Ασία: 3.115 Ευρώπη: 5.331.614 - Κεντρική Ευρώπη / Ανατολική: 362.083 - Βόρεια Ευρώπη: 212.246 - Νότια Ευρώπη: 4.301.996 - Δυτική Ευρώπη: 357.411 - Ανατολική Ευρώπη / Μεσόγειος: 97.878 Λοιπές περιοχές: 364.477

Τηλεπικοινωνίες	
Κινητή Τηλεφωνία	2018: 3.550.000 ενεργοί συνδρομητές (κάρτες SIM) 2017: 3.460.171 ενεργοί συνδρομητές (κάρτες SIM) 2016: 3.360.888 ενεργοί συνδρομητές (κάρτες SIM)
Σταθερή Τηλεφωνία	2018: 240.000 συνδέσεις 2017: 244.000 συνδέσεις 2016: 248.575 συνδέσεις
Εταιρείες κινητής (μερίδια 2018 βάσει ενεργών χρηστών)	Vodafone (54%), Telekom (32%), Albtelecom (πρώην Eagle) Mobile (10%), Plus Communication (4%)
Εταιρείες σταθερής (μερίδια 2018 βάσει αριθμού συνδέσεων)	Albelecom (71,56%), Abcom (5,43%), Nisatel (2,13%), ASC (2,05%) και πληθώρα εταιρειών μικρού μεγέθους

Υγεία	
	2018
Αριθμός Νοσοκομείων	45
- Αριθμός κλινών στα νοσοκομεία	8.752
- Αριθμός νοσηλευθέντων στα νοσοκομεία	280.000
- Μέση διάρκεια παραμονής στα νοσοκομεία (ημέρες)	5,5
- Αναλογία ιατρών σε σχέση με τον πληθυσμό της χώρας	1,35 ιατρούς ανά 1.000 κατοίκους
- Αριθμός ατόμων που υποβλήθηκαν σε χειρουργικές επεμβάσεις	51.470
Κέντρα Υγείας	409
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στα κέντρα υγείας	3.184.669
Πολυκλινικές	46
- Αριθμός επισκέψεων ασθενών στις πολυκλινικές	1.733.897
Φαρμακεία	1.442
- Ιδιωτικά	1.400
- Νοσοκομειακά	42

A.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Δημογραφικά στοιχεία	
Μεταβολή πληθυσμού	1/1/2016: 2.886.026 1/1/2017: 2.876.591 1/1/2018: 2.870.324
Φύλα πληθυσμού	Άνδρες: 50,12% (1.438.609) – Γυναίκες: 49,88% (1.431.715)
Ηλικιακή δομή	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 0-14 ετών: 17,66% (506.899) ▪ 15-34 ετών: 31,02% (890.374) ▪ 35-64 ετών: 37,76% (1.083.834) ▪ 65+ ετών: 13,56% (389.215)

Απασχόληση	
Εργατικό δυναμικό	2018: 1.404.000 2017: 1.385.000 2016: 1.365.000
Εργαζόμενοι	2018: 1.230.000, 2017: 1.195.000 2016: 1.157.000
Ανεργία	2018: 12,3%, 2017: 13,7% 2016: 17,3%
Αριθμός ανέργων	2018: 173.000 2017: 190.000 2016: 210.000
Επίδομα ανεργίας	11.000 ALL (80 ευρώ)
Μέσος μηνιαίος μισθός ιδιωτικού τομέα	47.299 λεκ (378 ευρώ). Ειδικότερα: Γεωργία, Υλοτομεία: 37.343 ALL (301 € περίπου) Βιομηχανία: 44.672 ALL (360 € περίπου) Κατασκευαστικός τομέας: 43.475 ALL (350 € περίπου) Λιανικό και χονδρικό εμπόριο: 38.296 ALL (309 € περίπου) Πληροφορική και Επικοινωνίες: 77.719 ALL (626 € περίπου) Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες: 111.626 ALL (900 € περίπου)
Μέσος μηνιαίος μισθός δημοσίου τομέα	63.276 λεκ (506 ευρώ).
Μέσος ακαθάριστος μηνιαίος μισθός	52.312 λεκ (418 ευρώ)

A.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	2018: 1.630.000 εκατ. ALL (εκτίμηση Υπουργείου Οικονομικών) 2017: 1.551.281,3 εκατ. ALL (≈11,4 δις ευρώ) 2016: 1.472.479,1 εκατ. ALL (περίπου 9,97 δις ευρώ)					
Κατά κεφαλή ΑΕΠ	2018: 4.100 € (εκτίμηση), 2017: 3.980 € 2016: 3.734 €,					
Τομεακή κατανομή ΑΕΠ (2018) (προσωρινά στοιχεία) ** Επιπλέον καθαροί φόροι 12,23%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αγροτικός τομέας: 20,06% ▪ Βιομηχανία: 12,24% ▪ Υπηρεσίες: 46,5% ▪ Κατασκευές: 8,98% 					
Εισροές άμεσων επενδύσεων ξένων	Έτος	2014	2015	2016	2017	2018
	Αξία σε εκ. €	869	890	943	908	1.024
	Μεταβολή %	- 8,1%	2,42%	5,96%	-3,71%	12,8%
Δημόσιο κεντρικής κυβέρνησης (ποσοστό ΑΕΠ)	2018: 68,6% 2017: 71,8% 2016: 72,3%					
Δημοσιονομικό έλλειμμα (ποσοστό ΑΕΠ)	2018: 1,8% 2017: 2% 2016: 1,75%					
Εισροές μεταναστευτικών εμβασμάτων	Έτος	2014	2015	2016	2017	2018
	Αξία σε εκ. €	592	598	615	636	665
	Μεταβολή από προηγ. έτος	8,6%	1,0%	2,8%	3,4%	4,6%
Πληθωρισμός	2018: 2,0% 2017: 1,9%, 2016: 1,3%,					
Ανεργία	2018: 12,3% 2017: 13,7%, 2016: 15,2%,					
Ανάπτυξη		2017	2018	2019	2020	
	ΔΝΤ	3,8%	4,2%	3,7%	3,9%	
	Παγκόσμια Τράπεζα	3,8%	4,2%	3,8%	3,6%	
	European	3,8%	4,1%	3,9%	3,9%	
	Κεντρική Τράπεζα	3,9%	4,2%	4,1%	4,1%	

Εξωτερικό εμπόριο	
Όγκος εμπορίου	2018: 951,80 δις. ALL (7,68 δις. €) 2017: 899,17 δις. ALL (6,69 δις. €)
Εμπορικό ισοζύγιο	2018: -331,00 δις. ALL (-2,67 δις. €) 2017: -353,19 δις. ALL (-2,63 δις. €)
Εξαγωγές	2018: 310,40 δις. ALL (2,50 δις. €) 2017: 272,99 δις. ALL (2,03 δις. €)
Εισαγωγές	2018: 641,40 δις. ALL (5,17 δις. €) 2017: 626,18 δις. ALL (4,66 δις. €)
Ποσοστό κάλυψης εξαγωγών/εισαγωγών	2018: 48,4%, 2017: 43,6%
Κυριότερες χώρες εξαγωγής	2018: Ιταλία (48,03%), Κόσοβο (8,73%), Ισπανία (7,79%), Γερμανία (4,33%), Ελλάδα (4,22%), FYROM (2,75%), Κίνα (1,83%), ΗΠΑ (1,72%)
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	2018: ΔΚ64 υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη (484,29 εκ. ευρώ), ΔΚ27 ορυκτά καύσιμα (333,65 εκ. ευρώ), ΔΚ62 ενδύματα και είδη ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (275,15 εκ. ευρώ), ΔΚ72 σίδηρος – χάλυβας (261,54 εκ. ευρώ) ΔΚ61 ενδύματα και είδη ένδυσης (209,18 εκ. ευρώ)
Κυριότερες χώρες εισαγωγής	2018: Ιταλία (27,33%), Τουρκία (8,45%), Κίνα (8,39%), Ελλάδα (8,12%), Γερμανία (7,73%), Ισπανία (2,49%), Ρωσία (1,91%), Ελβετία (1,56%)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	2018: ΔΚ27 ορυκτά καύσιμα (521,46 εκ. ευρώ), ΔΚ84 λέβητες, μηχανές, συσκευές (415,10 εκ. ευρώ), ΔΚ87 οχήματα (369,87 εκ. ευρώ), ΔΚ85 μηχανές, συσκευές και εξοπλισμός (353,31 εκ. ευρώ), ΔΚ72 σίδηρος – χάλυβας (214,76 εκ. ευρώ), ΔΚ39 πλαστικά (210,03 εκ. ευρώ), ΔΚ30 φαρμακευτικά προϊόντα (191,92 εκ. ευρώ),

Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Αλβανίας	
Όγκος εμπορίου	2018: 65,23 δις. ALL (526,08 εκ. €) 2017: 61,48 δις. ALL (457,86 εκ. €)
Εμπορικό Ισοζύγιο	2018: 38,97 δις. ALL (314,25 εκ. €) 2017: 38,27 δις. ALL (285,05 εκ. €)
Ελληνικές εξαγωγές προς Αλβανία	2018: 52,10 δις. ALL (420,17 εκ. €) 2017: 49,88 δις. ALL (371,46 εκ. €)
Κυριότερα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα στην Αλβανία	2018: (HS 27) ορυκτά καύσιμα (8,52%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (6,50%), (HS 39) πλαστικές ύλες (3,59%), (HS 48) χαρτί και χαρτόνια (3,02%), (HS 24) καπνά (2,91%), (HS 08) καρποί και φρούτα βρώσιμα (2,54%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών

		(2,29%), (HS 30) φαρμακευτικά προϊόντα (2,54), (HS 01) ζώνα ζώα (2,11%) και (HS 84) λέβητες, μηχανές, συσκευές (2,04%)
Αλβανικές εξαγωγές Ελλάδα	προς	2018: 13,13 δισ. ALL (105,91 εκ. €) 2017: 11,60 δισ. ALL (86,40 εκ. €)
Κυριότερα εξαγόμενα αλβανικά προϊόντα προς Ελλάδα		2018: (HS 62) ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης, που δεν είναι πλεκτά (23,27%), (HS 61) ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης (20,85%), (HS 20) παρασκευάσματα λαχανικών, φρούτων και ξηρών καρπών (9,48%), (HS 48) χαρτί και χαρτόνια (5,06%), (HS 72) σίδηρος – χάλυβας (4,70%), (HS 76) αλουμίνιο και είδη (4,49%), (HS 44) ξύλο και τεχνουργήματα από ξύλο (3,01%) και (HS 73) είδη από σίδηρο – χάλυβα (2,98%)

Κατάταξη Αλβανίας σε εκθέσεις διεθνών οργανισμών

	2015	2016	2017	2018	2019
Transparency International "Corruption Perceptions Index"	88 ^η	83 ^η	91 ^η	99 ^η	
World Economic Forum "Global Competitiveness"	97 ^η	93 ^η	80 ^η	76 ^η	81 ^η
Heritage Foundation "Index of Economic Freedom"	59 ^η	59 ^η	65 ^η	52 ^η	
World Bank "Doing Business"	68 ^η	97 ^η	58 ^η	63 ^η	82 ^η
World Economic Forum "Global Enabling Trade"	-	60 ^η	-		

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΤΟ 2018

Η μεγέθυνση της αλβανικής οικονομίας συνεχίστηκε το 2018, με ρυθμό ανάπτυξης σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Αλβανικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ υπερέβη το 4% το 2018, έναντι 4,3% το 2017 και το 2016.

Η ανοδική πορεία της αλβανικής οικονομίας, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, οφείλεται στην ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης και στην άνοδο των ξένων επενδύσεων, με έμφαση στον ενεργειακό τομέα. Ο τομέας των υπηρεσιών και κυρίως του τουρισμού, αποτέλεσε το βασικό πυλώνα της αναπτυξιακής δυναμικής, καθώς οι αφίξεις ξένων τουριστών στη χώρα αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 15,9%. Σημαντική αύξηση σημειώθηκε επίσης στην

παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ως αποτέλεσμα των έντονων βροχοπτώσεων κατά τη διάρκεια του έτους. Οι καθαρές εξαγωγές, κυρίως ενέργειας και υπηρεσιών, συνεισέφεραν 1,3 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση του ΑΕΠ.

Η εγχώρια ζήτηση αποτέλεσε τον κύριο μοχλό ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας κατά το 2018, τροφοδοτούμενη κυρίως από την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 3,7% και 0,8% αντίστοιχα. Όσον αφορά τις επενδύσεις, η αύξησή τους εκτιμάται ότι προήλθε κατά κύριο λόγο από το δημόσιο τομέα, καθώς η συμβολή του ιδιωτικού τομέα επιβραδύνθηκε. Εξετάζοντας το ΑΕΠ από απόψεως κατανάλωσης, η τελική κατανάλωση, καταγράφοντας αύξηση κατά 3,68% σε ονομαστικές τιμές και 2,94% σε πραγματικούς όρους, καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο της οικονομίας, με ποσοστό 92,54%. Από τη συνολική τελική κατανάλωση, η τελική κατανάλωση των νοικοκυριών προηγείται με μερίδιο της τάξεως του 80,45%, ενώ έπονται η τελική κατανάλωση της Γενικής Κυβέρνησης (κρατικές δαπάνες) με μερίδιο 11,25% και η τελική κατανάλωση των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά με 0,85%.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που δημοσίευσε η α/Στατιστική Υπηρεσία, κατά το α' εξάμηνο 2019 παρατηρήθηκε επιβράδυνση στην αλβανική οικονομία. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης κατέγραψε σημαντική υποχώρηση σε σύγκριση με το 2018, διαμορφούμενος στο 2,21% κατά το α' τρίμηνο και 2,31% κατά το β' τρίμηνο 2019. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τα ετήσια στοιχεία του παρελθόντος έτους ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης στη χώρα ανήλθε στο 4,06%, ενώ κατά το 2017 στο 3,86%.

Η σημαντικότερη αιτία της εν λόγω επιβράδυνσης ήταν η συρρίκνωση των αλβανικών εξαγωγών στην ηλεκτρική ενέργεια εξαιτίας της μεγάλης ανομβρίας που σημειώθηκε στη χώρα, η οποία είχε ως συνέπεια την υπολειτουργία των υδροηλεκτρικών σταθμών. Ειδικότερα, οι εξαγωγές ηλεκτρισμού από την Αλβανία ανήλθαν κατά το α' 6/μηνο 2019 σε 226,6 MWh, έναντι 2.311,1 MWh κατά την ίδια περίοδο του 2018, ενώ παράλληλα αυξήθηκαν οι εισαγωγές ηλεκτρισμού αντιστοίχως, προκειμένου να καλύψουν της ενεργειακές ανάγκες της χώρας. Άλλη αιτία επίσης για την επιβράδυνση της αλβανικής οικονομίας θεωρείται η αναστολή της λειτουργίας των 14 επιχειρήσεων τυχερών παιγνίων σε αλβανικά αστικά κέντρα, οι οποίες συνεισέφεραν στο ΑΕΠ της χώρας, κατά το 2018, 150 εκατ. ευρώ. Εξάλλου, η σταδιακή ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής του αγωγού φυσικού αερίου TAP, και η σταδιακή μείωση των σχετικών άμεσων ξένων επενδύσεων συνέβαλε περαιτέρω στην επιδείνωση του ρυθμού ανάπτυξης στον κατασκευαστικό τομέα της χώρας.

Ο τομέας των υπηρεσιών είχε την μεγαλύτερη συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη κατά το α' 6μηνο 2019, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης του τουριστικού ρεύματος στη χώρα. Συγκεκριμένα, κατά την εν λόγω περίοδο, οι τουριστικές αφίξεις σημείωσαν άνοδο της τάξεως του 12%, ενώ ανάλογη αύξηση εκτιμάται στις τουριστικές εισπράξεις, οι οποίες συνεισέφεραν κατά 0,71% στο ΑΕΠ της χώρας. Τέλος θετική υπήρξε επίσης η συνεισφορά του τομέα «εκπαίδευση, υγεία», η οποία συνέβαλε στους ρυθμούς ανάπτυξης με 0,42%, καθώς και του τομέα «γεωργία, υλοτομία και αλιεία» με 0,41%.

Η δημοσιονομική προσαρμογή συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του 2018, κυρίως μέσω της συγκράτησης του σκέλους των δαπανών. Τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, ως ποσοστό του εθνικού προϊόντος, υποχώρησαν κατά μισή ποσοστιαία μονάδα, από 27,5% του ΑΕΠ το 2017 στο 27,2%, ως αποτέλεσμα των συσσωρευμένων επιστροφών ΦΠΑ σε

ιδιωτικές επιχειρήσεις και της αύξησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας στον ΦΠΑ των εισαγόμενων προϊόντων. Ανοδικά κινήθηκαν τα έσοδα του φόρου εισοδήματος, καθώς και οι συνεισφορές κοινωνικής ασφάλισης λόγω των αυξήσεων στους μισθούς των εργαζομένων και στην οριακή μείωση της αδήλωτης εργασίας. Οι κρατικές δαπάνες περιορίστηκαν, από το 25,3% του ΑΕΠ το 2017 στο 24,3% το 2018, εξαιτίας της μείωσης του μισθολογικού κόστους του δημοσίου και της περιστολής των κοινωνικών επιδομάτων. Οι δημόσιες επενδύσεις αυξήθηκαν οριακά κατά 0,3% του ΑΕΠ με την έναρξη της υλοποίησης των έργων υποδομής με τη μέθοδο των συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Το δημόσιο χρέος υποχώρησε στο 68,6% του ΑΕΠ, κυρίως λόγω της ανατίμησης του εθνικού νομίσματος, ωστόσο χαρακτηρίζεται ακόμη υψηλό και εμπεριέχει κινδύνους ως προς την εξυπηρέτησή του.

Τον Οκτώβριο 2018 η αλβανική Κυβέρνηση προχώρησε στην έκδοση 7/ετούς ομολόγου ύψους 500 εκ. ευρώ με επιτόκιο 3,55%, με σκοπό την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας για τα επόμενα δύο έτη και τη μείωση του κινδύνου της αναχρηματοδότησης του εξωτερικού χρέους κατά το 2020, έτος ωρίμανσης του προηγούμενου ομολόγου ύψους 450 εκ. ευρώ, για το οποίο οι συνολικές χρηματοδοτικές υποχρεώσεις εκτιμώνται στα 700 εκ. ευρώ. Ως ανάδοχοι της έκδοσης είχαν ορισθεί οι Τράπεζες Citi, Banca IMI (θυγατρική της Intesa Sanpaolo) και Soci t  Generale. Η τελευταία φορά που η αλβανική Κυβέρνηση είχε προσφύγει για δανεισμό στις διεθνείς χρηματαγορές ήταν στο τέλος του 2015, όταν εξασφάλισε χρηματοδότηση 450 εκ. ευρώ, μέσω της έκδοσης πενταετούς ομολόγου με επιτόκιο 5,75%, ενώ το 2010 είχε αντλήσει 300 εκ. ευρώ με επιτόκιο 7,5%.

Το ύψος του πληθωρισμού διατηρήθηκε σε χαμηλά επίπεδα και κατά το 2018, γεγονός που επέτρεψε την υλοποίηση χαλαρής νομισματικής πολιτικής από την Τράπεζα της Αλβανίας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, με τη διατήρηση του βασικού επιτοκίου στο ιστορικό χαμηλό του 1%. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός το 2018 διαμορφώθηκε στο 2,03% έναντι 1,99% το 2017, τροφοδοτούμενος κυρίως από την αύξηση των τιμών στα είδη διατροφής και από την ανατίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος λεκ έναντι του ευρώ. Η συναλλαγματική ισοτιμία του εθνικού νομίσματος λεκ ενισχύθηκε σημαντικά κατά 7,4% έναντι του ευρώ εντός του 2018.

Η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας το 2018 συνοδεύτηκε από την αύξηση της απασχόλησης και την υποχώρηση του ύψους της ανεργίας της χώρας. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού στην Αλβανία κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2018 διαμορφώθηκε στο 12,3%, μειωμένο κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα έναντι του τετάρτου τριμήνου του 2017, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί στη χώρα μετά το 1997. Η μέση αύξηση της απασχόλησης υπήρξε ισχυρότερη στους τομείς της μεταποίησης (4,7%) και υπηρεσιών (4,2%) ενώ η ανεργία των νέων υποχώρησε κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσια βάση. Ωστόσο η συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό είναι ακόμη σχετικά χαμηλή και υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ της συμμετοχής ανδρών και γυναικών. Ο μέσος πραγματικός μισθός στη χώρα αυξήθηκε κατά 1,6% το 2018 έναντι του προηγούμενου έτους.

Το επίσημο ποσοστό ανεργίας στη χώρα κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019 διαμορφώθηκε στο 11,5%, σημειώνοντας μείωση κατά 0,9%, έναντι του αντιστοίχου τριμήνου του 2018, ενώ

ως προς το α' τρίμηνο του έτους, το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε κατά 0,6%. Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί στη χώρα μετά το 1997. Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, δηλαδή το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών που εργάζεται ή αναζητεί ενεργά εργασία είναι 69,8%, αυξημένο κατά 1,8% έναντι του α' τριμήνου 2018. Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό των γυναικών είναι 61,9%, ενώ των ανδρών 77,8%. Αντίστοιχα, το ποσοστό απασχόλησης στον πληθυσμό ηλικίας 15-64 ετών διαμορφώθηκε στο 61,4%.

Κατά το β' τρίμηνο του 2019, ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός σε όλους τους τομείς της οικονομίας ανήλθε στα 52.645 λεκ (περίπου 431 €), σημειώνοντας αύξηση κατά 4,5% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου 2018. Ειδικότερα, ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός στο δημόσιο τομέα ανήλθε σε 63.207 λεκ (περίπου 518 €) ενώ ο αντίστοιχος μισθός στον ιδιωτικό τομέα ήταν 47.894 λεκ (περίπου 392 ευρώ). Σημαντική διαφορά παρατηρείται επίσης στον μέσο μικτό μηνιαίο μισθό που παρέχεται από ξένες εταιρείες, ο οποίος ανέρχεται περίπου στα 75.000 λεκ (περίπου 614 €). Υπενθυμίζεται ότι από 1^η Ιανουαρίου 2019 ο κατώτατος μηνιαίος μισθός στην Αλβανία αυξήθηκε από τα 24.000 λεκ (περίπου 195 ευρώ) στα 26.000 λεκ (περίπου 211 ευρώ).

Η αύξηση των αλβανικών εξαγωγών σε συνδυασμό με την επιβράδυνση της αύξησης των αλβανικών εισαγωγών βελτίωσαν την εξωτερική θέση της χώρας το 2018. Οι εξαγωγές προϊόντων αυξήθηκαν κατά 13,7%, ενώ οι εισαγωγές κατά 2,4%. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε σε ετήσια βάση κατά περίπου μία ποσοστιαία μονάδα, από 7,5% του ΑΕΠ το 2017 στο 6,6% το 2018. Η μείωση αντανάκλα την συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 2%, στο 22,3% του ΑΕΠ, ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών μειώθηκε κατά 0,7% και διαμορφώθηκε στο 8,6% του ΑΕΠ. Εξάλλου, οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα αυξήθηκαν κατά 6,4% καλύπτοντας πλήρως το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Η τάση συγκέντρωσης στον αλβανικό τραπεζικό τομέα συνεχίστηκε κατά το 2018, με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού αριθμού των τραπεζών από 16 στις αρχές του έτους σε 13 τον Μάρτιο 2019. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διατηρήθηκε σταθερός στα επίπεδα του 18,2% στο τέλος του 2018, ενώ το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ως προς τα συνολικά δάνεια συνέχισε να υποχωρεί φθάνοντας το 11,3% τον Ιανουάριο 2019, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της στρατηγικής επίλυσης διαφορών και την εισαγωγή υποχρεωτικών διαγραφών. Οι χορηγήσεις στεγαστικών δανείων ανακάμπτουν, ωστόσο η απροθυμία των τραπεζών για χορήγηση επιχειρηματικών δανείων παραμένει.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, κατά το 2018 το ονομαστικό ΑΕΠ της χώρας σε τρέχουσες τιμές διαμορφώθηκε στα 1.650.000 εκ. ALL (12,9 δις ευρώ) περίπου, έναντι 1.551.281 εκατ. λεκ (10,7 δις ευρώ) κατά το 2017 και 1.472.479 εκατ. λεκ (10,3 δις ευρώ) κατά το 2016. Αντίστοιχα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ διαμορφώθηκε στα 513.000 ALL (3.734 ευρώ) από 498.000 ALL (3.563 ευρώ).

Η συμμετοχή των επιμέρους κλάδων παραγωγής στη διαμόρφωση του ΑΕΠ έχει ως εξής: α) «Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία» 19,01%, β) «Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευές Οχημάτων» 10,73%, 0,39 ποσοστιαίες μονάδες στις «Επαγγελματικές Δραστηριότητες και Διοικητικές Υπηρεσίες», γ) «Κατασκευές», 9,17%, δ) Μεταποίηση 6,14%, ε) Δραστηριότητες

κτηματαγοράς 5,62%, στ) «Δημόσια διοίκηση, άμυνα και υποχρεωτική ασφάλιση» 4,5%, Εκπαίδευση 4,25%.

Όσον αφορά στη διάρθρωση του ΑΕΠ ανά οικονομική δραστηριότητα για το έτος 2018, προηγείται ο τομέας των υπηρεσιών με 47,2%, σημειώνοντας αύξηση σε πραγματικές τιμές κατά 3,2%, ακολουθεί η βιομηχανία και οι κατασκευές που αντιστοιχούν στο 21,1% του ΑΕΠ, με αύξηση σε πραγματικές τιμές 1,34%, ενώ ο τομέας γεωργία, κυνήγι, δασοκομία και αλιεία αντιστοιχεί στο 19,9% του ΑΕΠ ήτοι αύξηση κατά 1,67% σε πραγματικές τιμές.

Κοινή συνισταμένη των εκθέσεων όλων των διεθνών οικονομικών οργανισμών για την οικονομία της Αλβανίας είναι ότι η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της δικαιοσύνης και της ενέργειας, η εξυγίανση του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, η αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού μη εξυπηρετούμενων δανείων και η βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις για τη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και στο μέλλον.

Ρυθμός ανάπτυξης - εκτιμήσεις

	2017	2018	2019	2020
ΔΝΤ	3,8%	4,1%	3,0%	3,5%
Παγκόσμια Τράπεζα	3,8%	4,2%	3,2%	3,6%
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	3,8%	4,1%	3,4%	4,0%
Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας	3,9%	4,2%	3,5%	4,0%

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο στην Αλβανία για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για τους επιτηδευματίες και τις εμπορικές εταιρείες (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) είναι ο Ν. 9901/2007, μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα και στους ξένους επενδυτές να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα με τους εξής τρόπους: α) ίδρυση αλβανικής εμπορικής εταιρείας, είτε προσωπικής, όπως ατομική, ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, είτε κεφαλαιουχικής εταιρείας, όπως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμη εταιρεία, β) ίδρυση υποκαταστήματος ή γραφείο αντιπροσωπείας και γ) δημιουργία συνεταιρισμού/κοινοπραξίας.

Κατά τον ίδιο τρόπο, μία αλλοδαπή εταιρεία, μπορεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία με την ίδρυση εταιρείας σε μια από τις ως άνω νομικές μορφές, την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας.

Για όλες ανεξαιρέτως τις εταιρικές οντότητες που δραστηριοποιούνται στην Αλβανία, υφίσταται, από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2007, υποχρέωση εγγραφής τους στο Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR, www.qkr.gov.al), σύμφωνα με το Ν. 9723/2007. Το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής, λειτουργεί ως «one stop shop» και παρέχει τη δυνατότητα ίδρυσης επιχείρησης, εντός μίας ημέρας, με ελάχιστο διοικητικό τέλος 100 αλβανικών λεκ (περίπου 0,72 €) και ταυτόχρονη εγγραφή στα φορολογικά μητρώα, στο μητρώο κοινωνικής ασφάλισης, στο μητρώο υγειονομικής ασφάλισης και στην επιθεώρηση εργασίας, καθώς και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Δήμου στον οποίο έχει έδρα η επιχείρηση. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής η επιχείρηση αποκτά κοινό μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης σε όλα τα ως άνω μητρώα (NIPT).

B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιριών

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ως άνω Ν. 9723/2007 και τον Ν. 9901/2008 «Περί επιτηδευματιών και εμπορικών εταιρειών», οι νομικές μορφές των εταιρειών που εγγράφονται στο QKR είναι οι ακόλουθες:

- Ατομική Επιχείρηση - Sole Entrepreneur – Tregtari
- Ομόρρυθμη Εταιρεία – General/Unlimited Partnership – Shoqeri Kolektive
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία – Limited Partnership – Shoqeri Komandite
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης – Limited Liability Company – Shoqeri me Pergjegjesi te Kufizuara (sh.p.k)
- Ανώνυμη Εταιρεία – Joint Stock Company – Shoqeri Anonime (sh.a)
- Κοινοπραξία – Joint Venture – Shoqeri e Thjeshte

▪ **Ατομική Επιχείρηση**

Η ατομική επιχείρηση ασκεί τη δραστηριότητά της υπό την επωνυμία του ιδιοκτήτη. Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες υποβάλλουν αίτηση και αποδεικτικό έγγραφο ταυτοποίησης (βιομετρικό διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας), στα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR). Στην αίτηση περιλαμβάνονται τα στοιχεία ταυτότητας, η ταχυδρομική διεύθυνση της οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας, το είδος της δραστηριότητας της επιχείρησης και δείγμα υπογραφής του ιδιοκτήτη. Η εγγραφή στο QKR γίνεται είτε αυτοπροσώπως, είτε ή μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου.

▪ **Ομόρρυθμη Εταιρεία**

Στην ομόρρυθμη εταιρεία, όλοι οι εταίροι ευθύνονται χωρίς περιορισμό και σε ολόκληρο για τις υποχρεώσεις της. Η διαχείρισή της ανήκει σε όλους τους ομόρρυθμους εταίρους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό. Επίσης, κάθε εταίρος μπορεί να εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων. Η ομόρρυθμη εταιρεία εκδίδει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων ρυθμίζονται από το καταστατικό, το οποίο υποβάλλεται στο QKR.

▪ **Ετερόρρυθμη Εταιρεία**

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία, μορφή η οποία χρησιμοποιείται σπάνια, υπάρχουν ένας ή περισσότεροι ομόρρυθμοι εταίροι, με απεριόριστη και εις ολόκληρο ευθύνη, και ένας ή περισσότεροι ετερόρρυθμοι εταίροι που ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν δικαιούνται να συμμετέχουν στη διοίκηση της εταιρείας, ακόμα και αν λάβουν σχετική εξουσιοδότηση, αλλιώς ευθύνονται ως ομόρρυθμοι εταίροι. Η ετερόρρυθμη εταιρεία δε λύεται λόγω θανάτου ή αποχώρησης ενός ή περισσότερων ετερόρρυθμων εταίρων.

▪ **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (sh.p.k.)**

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης είναι η συνηθέστερη νομική μορφή εταιρείας στην Αλβανία και ιδρύεται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι διαιρεμένο σε μερίδια, για την ονομαστική αξία των οποίων δεν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, ενώ το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση ΕΠΕ ανέρχεται σε 100 αλβανικά λεκ (περίπου 0,70 ευρώ). Η εισφορά των εταίρων μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Οι διαχειριστές της εταιρείας ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, για χρονική περίοδο μέχρι 5 ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, και ο διορισμός τους ισχύει από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας στο QKR.

Συνήθεις αποφάσεις λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον οι παρευρισκόμενοι αντιστοιχούν σε ποσοστό άνω του 30% του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ για τις έκτακτες (όπως αλλαγή καταστατικού, μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, συγχωνεύσεις, εξαγορές, διανομή κερδών) απαιτείται πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ των παρόντων στη Γ.Σ. μετόχων, εφ' όσον οι τελευταίοι αντιπροσωπεύουν άνω του 50% του εταιρικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης καταγράφονται στα πρακτικά και φυλάσσονται από τους διαχειριστές της εταιρείας.

▪ **Ανώνυμη Εταιρεία (sh.a.)**

Το κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας διαιρείται σε μετοχές και οι μέτοχοι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους στο κεφάλαιο. Το ελάχιστο απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε α) 3,5 εκατ. λεκ (περίπου 25.000 ευρώ) για την ίδρυση Α.Ε. μη δημόσιας εγγραφής και β) σε 10 εκατ. λεκ (περίπου 70.000 ευρώ) για ίδρυση Α.Ε. δημόσιας εγγραφής.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με την ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης να το καταβάλουν στην εταιρεία σε χρήμα ή σε είδος (δεν επιτρέπεται καταβολή εισφοράς υπό μορφή παροχής υπηρεσιών), ενώ το σύνολο της αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε εισφορές σε είδος και τουλάχιστον το 25% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αντιστοιχούν σε χρηματικές εισφορές πρέπει να καταβληθούν πριν την εγγραφή της εταιρείας. Το υπόλοιπο κεφάλαιο μπορεί να καταβληθεί σε δόσεις, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.

Δικαιώματα που συνδέονται με τις μετοχές δεν μπορούν να μεταβιβαστούν πριν την εγγραφή της εταιρείας στο QKR. Όλες οι μετοχές έχουν την ίδια ονομαστική αξία, αλλά μπορεί να υπάρχει διάκριση «κοινών» και «προνομιούχων» μετοχών. Οι τελευταίες μπορεί, επίσης, να στερούνται δικαιώματος ψήφου στη Γενική Συνέλευση και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του εγγεγραμμένου μετοχικού κεφαλαίου.

Ως προς το σύστημα διοίκησης των Ανώνυμων Εταιρειών, η αλβανική νομοθεσία προβλέπει την εκτέλεση των διοικητικών και εποπτικών καθηκόντων μέσω δύο Συμβουλίων, ενός Διοικητικού και ενός Εποπτικού, ή μέσω ενός μόνο Διοικητικού/Εποπτικού Συμβουλίου, επιφορτισμένου και με τις δύο λειτουργίες.

B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρίας

Από 1η Απριλίου 2016, σύμφωνα με το Ν. 131/2015, ξεκίνησε τη λειτουργία του το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων (Qendra Kombëtare e Biznesit - QKB), το οποίο προέκυψε από τη συγχώνευση του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής (QKR) και του Εθνικού Κέντρου Αδειοδοτήσεων (QKL). Το οργανόγραμμα του νέου φορέα τέθηκε σε ισχύ στις 15.03.2016 και οι υπηρεσίες του παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα <http://www.qkb.gov.al/>.

Οι ενδιαφερόμενοι για την εγγραφή νέας εταιρείας υποχρεούνται να συμπληρώσουν μια αίτηση, την οποία μπορούν να προμηθευτούν: α) από τα κέντρα εξυπηρέτησης του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων (QKB), β) από την ιστοσελίδα του QKB ή γ) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής του QKB να προβούν σε ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης. Εν συνεχεία, υποβάλλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αυτοπροσώπως ή μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου, στα κέντρα εξυπηρέτησης του QKB.

Σημειώνεται ότι στην αίτηση αναφέρονται αναλυτικά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανά νομική μορφή της επιχείρησης, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

Εμπορικές εταιρείες (Ο.Ε., ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, Κοινοπραξία) – απαιτούμενα δικαιολογητικά (κατά περίπτωση):

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.
- Καταστατικό της εταιρείας.
- Πράξη διορισμού του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
- Καταθετήριο τράπεζας για την καταβολή του κεφαλαίου (αν το κεφάλαιο είναι καταβεβλημένο).
- Σε περίπτωση εταιρίου αλλοδαπού νομικού προσώπου:
 - εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης,
 - βεβαίωση ότι η εταιρεία δε βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση,
 - σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
- Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης.
- Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Στο καταστατικό θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- Επωνυμία της εταιρείας
- Νομική Μορφή εταιρείας
- Μέτοχοι
- Αρχικό κεφάλαιο
- Έδρα της εταιρείας
- Κανονισμοί διοίκησης της εταιρείας
- Αντικείμενο
- Διάρκεια της εταιρείας

Υποκατάστημα ή Γραφείο Αντιπροσωπείας – απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Τα δικαιολογητικά, που απαιτούνται για την εγγραφή υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας είναι τα ακόλουθα:

- Αίτηση, η οποία συμπληρώνεται και υποβάλλεται από τον εκπρόσωπο του υποκαταστήματος, της αντιπροσωπείας, της μητρικής εταιρείας ή από πρόσωπο νόμιμα εξουσιοδοτημένο.
- Καταστατικό της μητρικής εταιρείας.
- Πρόσφατο (μέχρι 90 ημέρες προγενέστερο της αίτησης) απόσπασμα του Εμπορικού Επιμελητηρίου, όπου είναι εγγεγραμμένη η μητρική εταιρεία και από το οποίο να προκύπτει:
 - εγγραφή της μητρικής εταιρείας στο εμπορικό μητρώο της χώρας προέλευσης
 - βεβαίωση ότι η εταιρεία δε βρίσκεται σε εκκαθάριση ή πτώχευση
 - σύνθεση των διοικητικών οργάνων της εταιρείας.
- Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της μητρικής εταιρείας ή οποιουδήποτε άλλου, εξουσιοδοτημένου από καταστατικό, οργάνου για την ίδρυση υποκαταστήματος ή αντιπροσωπείας στην Αλβανία και το διορισμό του νόμιμου εκπροσώπου τους.

- Οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και έκθεση ελεγκτή για το τελευταίο οικονομικό έτος.
- Εξουσιοδότηση προσώπου για την υποβολή.
- Αντίγραφα έγκυρων εγγράφων ταυτοποίησης.
- Υπόδειγμα υπογραφής του διαχειριστή/νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Περισσότερες πληροφορίες, στην αγγλική γλώσσα, αναλυτικές οδηγίες για τη διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στην Αλβανία, καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά, ανάλογα με τη νομική της μορφή, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων (<http://www.qkr.gov.al/home/>).

Στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων μπορούν επίσης, να αναζητηθούν πληροφορίες (όπως νομική μορφή, αντικείμενο δραστηριότητας, ημερομηνία ίδρυσης, ΑΦΜ, ονόματα και ποσοστά μετόχων, εταιρικό κεφάλαιο κ.ά.) για κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Αλβανία. Η αναζήτηση των πληροφοριών μπορεί να γίνει από τους ενδιαφερόμενους, είτε ηλεκτρονικά (<http://www.qkb.gov.al/>), βάσει ονόματος ή ΑΦΜ (NIPT-NUIS), είτε κατόπιν αιτήματος προς το QKB με μικρή οικονομική επιβάρυνση. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία εγγραφής είναι διαθέσιμα μόνο στην αλβανική γλώσσα.

B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

Οι δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείται η έκδοση ειδικής άδειας είναι κυρίως εκείνες που άπτονται της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

Στο ως άνω καθεστώς εμπίπτουν, ενδεικτικά, οι ακόλουθες κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- Υπηρεσίες ασφάλειας προσώπων, κτιρίων, επιχειρήσεων κ.λπ..
- Παραγωγή, επεξεργασία και εμπορία τροφίμων.
- Ιατρικές, νοσοκομειακές και υπηρεσίες πρώτης βοήθειας.
- Παραγωγή, εμπορία και πώληση φαρμάκων.
- Παραγωγή και επεξεργασία καπνικών προϊόντων.
- Οικοδομικές και εργασίες με επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Εξόρυξη και εμπορία πετρελαίου και των προϊόντων του.
- Εξόρυξη και υπηρεσίες σχετικές με φυσικούς πόρους.
- Νομικές – συμβολαιογραφικές υπηρεσίες.
- Μεταφορές (επιβατικές και μη) και ταχυδρομεία
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Υπηρεσίες τομέα καυσίμων και ενέργειας.
- Αλιεία, ιχθυοκαλλιέργεια, εκτροφή και εμπορία ζώων.
- Ανακύκλωση απορριμμάτων – επεξεργασία αποβλήτων.

- Παραγωγή και εμπορία όπλων, στρατιωτικού εξοπλισμού και προϊόντων διττής χρήσης.

Οι άδειες που εκδίδονται από το Εθνικό Κέντρο Αδειών είναι τριών τύπων. Ο πρώτος (group 1) αφορά άδειες που εκδίδονται κατόπιν αίτησης – δήλωσης του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτούνται άλλες διατυπώσεις. Ο δεύτερος (group 2) αφορά άδειες για την έκδοση των οποίων απαιτείται η κατάθεση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, ενώ για τις άδειες του τρίτου τύπου (group 3) απαιτείται και επιθεώρηση από το Εθνικό Κέντρο Αδειών.

Τα διοικητικά τέλη αδειοδότησης είναι: α) 100 (εκατό) λεκ για τη χορήγηση άδειας ή για αλλαγή στον τίτλο άδειας, που σχετίζονται με τα κριτήρια αδειοδότησης και β) 50 (πενήντα) λεκ για την παράταση ισχύος της άδειας και για αλλαγές που δεν σχετίζονται με τα κριτήρια αδειοδότησης. Η καταβολή διοικητικών τελών μπορεί επίσης να πιστοποιηθεί σε τοπικά ταχυδρομεία για την υποβολή αίτησης μέσω ταχυδρομείου με ειδοποίηση παράδοσης.

Για την περίπτωση αδειών τρίτου τύπου (group 3) και ειδικών αδειών, η τομεακή νομοθεσία μπορεί να προβλέπει την καταβολή επιπλέον τέλους στο αρμόδιο Υπουργείο ή/και τα Υπουργεία που εμπλέκονται στη διαδικασία χορήγησης αδειών / αδειοδότησης. Η απόδειξη της πληρωμής υποβάλλεται στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων, κατά το χρόνο έκδοσης άδειας.

Μεταβολές των στοιχείων που αναγράφονται στην άδεια πρέπει να γνωστοποιούνται στο Εθνικό Κέντρο Αδειών, εντός 30 ημερών. Σε περίπτωση που οι μεταβολές αφορούν σε δεδομένα που αποτελούν κριτήρια για τη χορήγηση της άδειας, εκτός από το Εθνικό Κέντρο Αδειών απαιτείται να ενημερώνεται και η Αρχή που εξέδωσε την άδεια, ενώ ο κάτοχος της άδειας παύει τις δραστηριότητές του, μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση των νέων στοιχείων από τις αρμόδιες Αρχές.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων <http://www.qkb.gov.al/>.

B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις)

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1344 από 10.10.2008 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, τα τρόφιμα θα πρέπει να έχουν ετικέτα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οι ετικέτες των τροφίμων που προορίζονται για τους τελικούς καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν ετικέτα στην αλβανική γλώσσα, όπου αναφέρονται: όνομα προϊόντος, συστατικά, ποσότητα συστατικών, χώρα καταγωγής, καθαρό βάρος, ποσότητα ή όγκος, ημερομηνία λήξης, τρόπος διατήρησης, σχετικές προειδοποιήσεις για τον καταναλωτή, όνομα και πλήρης διεύθυνση του εισαγωγέα, οδηγίες χρήσης (εφ' όσον είναι απαραίτητες για την ορθή χρήση του προϊόντος) και για τα ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 1,2% κατ' όγκο θα πρέπει να αναγράφεται ο αλκοολικός βαθμός του προϊόντος. Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να αναγράφονται είτε στην αρχική ετικέτα είτε σε αυτοκόλλητη ετικέτα πάνω από την αρχική.

Τα υπόλοιπα προϊόντα, τα οποία δεν προορίζονται για βρώση/πόση, είναι απαραίτητο να αναγράφουν στα αλβανικά, τις απαραίτητες πληροφορίες για την αναγνώριση και χρήση

του προϊόντος. Ειδικότερα για τα απορρυπαντικά, η σήμανση ρυθμίζεται από την υπ' αριθμ. 669 από 28.9.2011 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας.

Όσον αφορά στα πρότυπα, η εφαρμογή τους είναι κατά κύριο λόγο εθελοντική. Βάσει νόμου, υποχρεωτική είναι η τήρηση προτύπων σε τρόφιμα, ποτά και φαρμακευτικά προϊόντα.

Ο αρμόδιος οργανισμός για την κατάρτιση, υιοθέτηση, τροποποίηση και έλεγχο των προτύπων, βάσει του Ν. 36/2009 και της υπ' αριθμ. 88/2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου είναι η Γενική Διεύθυνση Προτυποποίησης (DPS), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας. Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι τα εξής:

Mine Peza Nr 143/3, P.O. Box 98, AL-1014 Tirana

Tel: + 355 (04) 222 62 55

Fax: + 355 (04) 224 71 77

E-mail: info@dps.gov.al, Web: www.dps.gov.al

Για τα τρόφιμα, αρμόδια αρχή είναι η Εθνική Αρχή Τροφίμων (Autoriteti Kombetar I Ushqimit), η οποία εποπτεύεται από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Διαχείρισης Υδάτων και λειτουργεί βάσει της υπ' αριθμ. 1081/21.10.2009 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα http://aku.gov.al/aku_new/?lang=en και στο email: info@aku.gov.al.

Επίσης, για τα φυτά, ζώα και προϊόντα αυτών, υπάρχουν τα φυτοϋγειονομικά πιστοποιητικά και κτηνιατρικά πιστοποιητικά, τα οποία βρίσκονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Διαχείρισης Υδάτων, Γενική Διεύθυνση Γεωργικών Υπηρεσιών. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα <http://www.bujqesia.gov.al/> και στο τηλέφωνο +355 4 22 59 333.

Όσον αφορά στα φαρμακευτικά προϊόντα, αρμόδιος φορέας για την ανάλυση, τον έλεγχο, την εγγραφή των φαρμάκων στον ειδικό κατάλογο, την έκδοση των αδειών εισαγωγής κλπ είναι ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων, ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας (<http://www.shendetesia.gov.al/>).

Τέλος, η πιστοποίηση των προϊόντων δεν είναι υποχρεωτική. Η υποχρεωτική πιστοποίηση προϊόντων αφορά κυρίως σε υγειονομικά χαρακτηριστικά των προϊόντων διατροφής και σε φάρμακα. Όσον αφορά στα εργαστήρια, η πιστοποίηση των εργαστηρίων επίσης, δεν είναι υποχρεωτική, παρά μόνο αν σχετίζονται με θέματα υγείας και ασφάλειας. Αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση είναι η Αλβανική Διεύθυνση Πιστοποίησης (DA) υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 2000, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους». Συγκεκριμένα, η Αλβανία έχει συνάψει **Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου** (Free Trade Agreements) με:

- Κράτη – μέλη της ΕΕ μέσω της Συμφωνίας Σύνδεσης και Σταθεροποίησης
- Κράτη της Ευρώπης, μη μέλη της ΕΕ (CEFTA): Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία και την Αποστολή Προσωρινής Διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) για λογαριασμό του Κοσσυφοπεδίου.
- Κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ / ΕFTA): Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν
- την Τουρκία και
- τις ΗΠΑ, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ).

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ Ε.Ε. – Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης Ε.Ε., εφ' όσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί, ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 – 97 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) προέλευσης Ε.Ε. δεν επιβάλλονται εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Οι δασμοί, οι οποίοι επιβάλλονται βάσει των 8ψήφιων κωδικών της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, είναι αποκλειστικά επί της αξίας (ad valorem). Για τις δασμολογικές κλάσεις, που επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς, οι επιβαλλόμενοι συντελεστές είναι της τάξης του 2%, 5%, 6%, 10% και 15%.

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF, ενώ σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών το 2017, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων (www.dogana.gov.al), στη θέση:

<http://www.dogana.gov.al/dokument/610/nk-2017-totali-me-paketen-e-2017>

B.1.6 Καθεστώς ιδιοκτησίας

Για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής, υπάρχουν ορισμένοι περιορισμοί στην αγορά ακίνητης περιουσίας στην Αλβανία. Συγκεκριμένα, τα αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δύνανται να αγοράσουν γη για εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη πραγματοποιήσει επένδυση, αξίας τουλάχιστον τριπλάσιας από την αξία της γης. Όσον αφορά στις αγροτικές ή δασικές εκτάσεις, στα βοσκοτόπια και τα λιβάδια, αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα ιδιοκτησίας. Μπορούν ωστόσο, να μισθώσουν τις εν λόγω εκτάσεις, με μακροχρόνια συμβόλαια, έως και 99 έτη.

Οι ανώτεροι περιορισμοί δεν εφαρμόζονται όταν ιδρύεται αλβανική εταιρεία, ακόμη και αν η ιδιοκτησία της ανήκει σε αλλοδαπούς. Ακόμη, η αγορά κατοικίας επιτρέπεται στους αλλοδαπούς χωρίς κανέναν περιορισμό.

Η κρατική ακίνητη περιουσία δύνανται να μεταφερθεί σε ιδιωτικές εταιρείες μέσω ιδιωτικοποίησης, μίσθωσης ή εμφύτευσης μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, ανάλογα με το ύψος της επένδυσης, την απασχόληση που δημιουργεί και το συμβατικό τίμημα.

Σημειώνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις, δεν είναι ξεκάθαρο το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Τα τελευταία έτη γίνεται προσπάθεια εγγραφής των ιδιοκτησιών και απονομής τίτλων ιδιοκτησιών. Αρμόδια υπηρεσία είναι το Γραφείο Εγγραφής Ακίνητης Περιουσίας (Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme - <http://www.zrpp.gov.al/new/>)

Περισσότερες πληροφορίες για την ακίνητη περιουσία είναι διαθέσιμες από τον Αλβανικό Οργανισμό Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), στον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.aida.gov.al/pages/property>.

B.1.7 Εργασιακό καθεστώς

1.1.1. Θεσμικό πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Το νομοθετικό πλαίσιο, που διέπει τις εργασιακές σχέσεις στην Αλβανία είναι: «Εργατικός Κώδικας της Δημοκρατίας της Αλβανίας», «Νόμος για την κοινωνική ασφάλιση», «Νόμος περί ασφάλισης υγείας», «Νόμος για την προώθηση της απασχόλησης» και «Νόμος για την Επιθεώρηση Εργασίας». Η Αλβανία έχει υπογράψει και επικυρώσει όλες τις διεθνείς συνθήκες προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ISSH), το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με το νόμο υπ' αριθ. 7703/11.05.1993, είναι αρμόδιο για την κοινωνική ασφάλιση. Όλοι οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα διαθέτουν προσωπικό αριθμό κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος εκδίδεται από το ISSH.

1.1.2. Σύμβαση εργασίας, ώρες εργασίας, ετήσια άδεια

Κατά κανόνα, οι συμβάσεις εργασίας συνάπτονται για αόριστο χρονικό διάστημα. Σύμβαση εργασίας για ορισμένο χρονικό διάστημα θα πρέπει να δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, που σχετίζονται με την προσωρινή φύση της εργασίας, για την οποία θα προσληφθεί ο υπάλληλος. Αν η διάρκεια δεν προσδιορίζεται επακριβώς από τα συμβαλλόμενα μέρη, αντιμετωπίζεται ως σύμβαση αορίστου χρόνου. Η σύμβαση εργασίας, όπως προβλέπει ο Εργατικός Κώδικας, περιλαμβάνει τα εξής:

- στοιχεία του εργοδότη και του εργαζομένου
- τόπο εργασίας
- γενική περιγραφή της εργασίας
- είδος της απασχόλησης (πλήρης ή μερική)
- ημερομηνία έναρξης εργασίας

- διάρκεια απασχόλησης, η οποία μπορεί να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου
- τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δύο μερών.

Η Σύμβαση εργασίας δύναται να περιλαμβάνει πρόσθετες υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη, αλλά, σε κάθε περίπτωση εντός του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, που διέπει τις εργασιακές σχέσεις.

Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να καταθέσει τη Σύμβαση εργασίας και Βεβαίωση καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών και απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος του μισθωτού στην Περιφερειακή Διεύθυνση Φορολογίας. Σε κάθε περίπτωση υποχρεούται στην τήρηση μητρώου εργαζομένων, μισθοδοσίας, παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών και ασφαλιστικών εισφορών.

Οι κανονικές ώρες εργασίας, πλήρους απασχόλησης, σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία, είναι 40 ώρες εβδομαδιαίως. Οι ώρες εργασίας, που υπερβαίνουν τις 40 ώρες / εβδομάδα, θεωρούνται υπερωριακή απασχόληση και η αποζημίωση αντιστοιχεί στο 25% επιπλέον του κανονικού μισθού για κάθε ώρα εργασίας. Κατά κανόνα, απαγορεύεται η απασχόληση τις επίσημες αργίες. Σε περίπτωση, ωστόσο απασχόλησης κατά τη διάρκεια επίσημων αργιών ή κατά τη διάρκεια του σαββατοκύριακου, η αποζημίωση της απασχόλησης ανέρχεται στο 50% επιπλέον του μισθού.

Ο εργοδότης, καταβάλλει σε μηνιαία βάση το μισθό των εργαζομένων, αφού γίνουν οι νόμιμες κρατήσεις, φόροι και ασφαλιστικές εισφορές που του αναλογούν. Η καταβολή του μηνιαίου μισθού στους εργαζομένους γίνεται τακτικά στο τέλος κάθε μήνα και των ημερομίσθιων κάθε δυο εβδομάδες, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην ατομική σύμβαση εργασίας.

Ο μισθός των εργαζομένων καταβάλλεται κανονικά κατά τις επίσημες αργίες, οι οποίες δεν υπολογίζονται στις ημέρες άδειας.

Η διάρκεια της ετήσιας άδειας δεν είναι μικρότερη από τέσσερις ημερολογιακές εβδομάδες, ήτοι 28 ημερολογιακές ημέρες άδεια μετ' αποδοχών, για κάθε έτος υπηρεσίας. Όταν ο εργαζόμενος δεν έχει συμπληρώσει ένα πλήρες έτος εργασίας, η διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών καθορίζεται σε σχέση με τη διάρκεια της απασχόλησης.

Η εργατική νομοθεσία στην Αλβανία, ρυθμίζει επίσης την απουσία του εργαζομένου από την εργασία του, λόγω ασθένειας, αναρρωτικής άδειας, μητρότητας.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, δημοσιεύθηκε, στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ο Νόμος 136/2015 σχετικά με τις τροποποιήσεις στον εργατικό κώδικα της Αλβανίας (N.7961/1995 και τροποποιήσεις αυτού με το N. 9125/29.7.2003)

Πρόκειται για τη σημαντικότερη αλλαγή του εργατικού κώδικα από το 2003, η οποία στοχεύει στην παροχή περισσότερης προστασίας και ασφάλειας στους εργαζομένους, στο πλαίσιο της εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο. Οι τροποποιήσεις θα τεθούν σε ισχύ με την έλευση 6 μηνών από τη δημοσίευση, ήτοι την 22.6.2016, και αφορούν σε:

- νέους κανόνες όσον αφορά στην πρόσληψη ξένων εποχιακών εργατών, την προσωρινή εργασία και την εργασία από το σπίτι,

- υποχρέωση υπογραφής σύμβασης εργασίας από την 1η ημέρα εργασίας, η οποία θα πρέπει να αναγράφει κάποια υποχρεωτικά πεδία,
- βελτίωση των συνθηκών εργασίας, υπερωριακής εργασίας, αδειών μετ' αποδοχών και άνευ αποδοχών,
- αλλαγές ως προς τους κανόνες τερματισμού της εργασιακής σχέσης,
- νέους κανόνες για τη γονική άδεια, την άδεια κήσης και τα δικαιώματα της εγκύου και της λεχώνας,
- αλλαγές των όρων για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, την απεργία, τις συνδικαλιστικές ενώσεις και τις διαδικασίες διαιτησίας και διαμεσολάβησης,
- πρόσβαση κατά προτεραιότητα των εργαζομένων μερικής απασχόλησης σε θέσης πλήρους απασχόλησης και
- εισαγωγή όρων για την προστασία από διακριτική μεταχείριση, από σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας και προστασία προσωπικών δεδομένων

Από τα ως άνω, ενδεικτικά επισημαίνεται ότι ο νέος Κώδικας Εργασίας προβλέπει ότι κάθε εργαζόμενος δικαιούται να λάβει ετήσια άδεια και η άδεια αυτή δεν μπορεί να αντικατασταθεί από χρηματική αποζημίωση. Κάθε έξι ώρες, ο εργοδότης θα έχει υποχρέωση να εγγυηθεί περίοδο ανάπαυσης για τους εργαζόμενους. Όσον αφορά στην άδεια μητρότητας, η προτεινόμενη αλλαγή αφορά στο δικαίωμα άδειας και στους δύο γονείς. Επίσης, μετά την επιστροφή στην εργασία 63 ημέρες μετά τον τοκετό, οι γονείς έχουν δικαίωμα να λάβουν δυο ώρες άδεια μετ' αποδοχών.

Ο νέος Κώδικας Εργασίας, προβλέπει επίσης τη νομική υποχρέωση ότι οποιαδήποτε αλλαγή στους όρους της Σύμβασης Εργασίας θα πρέπει να γίνεται εγγράφως.

1.1.3. Ασφαλιστικές εισφορές (κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας)

Το κύριο θεσμικό πλαίσιο, που διέπει τις ασφαλιστικές εισφορές είναι ο Ν.9136/11.9.2003 περί είσπραξης εισφορών για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και ασφάλεια υγείας στην Δημοκρατία της Αλβανίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και ο Ν.10383/24.2.2011 περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως υπέρ υγειονομικής περίθαλψης στην Δημοκρατία της Αλβανίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Επισημαίνεται ότι και η ασφάλιση υγείας και συνεπώς η καταβολή των σχετικών εισφορών είναι υποχρεωτική για όλα τα οικονομικά ενεργά άτομα που διαμένουν μόνιμα στην Αλβανία, σύμφωνα με την τροποποίηση του ως άνω Νόμου με τον Ν. 145/17.12.2015 (ΦΕΚ. 244/11.2016).

Για τους μισθωτούς, οι συνολικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ανέρχονται στο 24,5% (15% βαρύνει τον εργοδότη και 9,5% τον εργαζόμενο) επί του ακαθάριστου μισθού.

Για τον υπολογισμό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός από 1.1.2015, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 77/28.1.2015, ανέρχεται σε 22.000 λεκ (περίπου 160 ευρώ), ενώ ο μέγιστος σε 97.030 λεκ (περίπου 693 ευρώ). Διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση που ο ακαθάριστος μισθός υπολείπεται των 22.000 λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται επί ποσού 22.000 λεκ (ανεξαρτήτως του πραγματικού ύψους του μισθού).

Αντίστοιχα, αν ο μισθός ξεπερνά τα 97.030 λεκ, οι εισφορές υπολογίζονται μέχρι το ποσό των 97.030 λεκ.

Για τους μισθωτούς, οι εισφορές ασφάλειας υγείας ανέρχονται στο 3,4% (1,7% βαρύνει τον εργοδότη και 1,7% τον εργαζόμενο) επί του εκάστοτε ακαθάριστου μισθού του εργαζομένου, χωρίς όρια.

Για τους αυτοαπασχολούμενους και τα μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειάς τους άνω των 16 ετών, από το 2017, οι υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλειας υπολογίζονται με συντελεστή 23% επί του ισχύοντος ελάχιστου μηνιαίου μισθού, ήτοι 22.000 λεκ (βάσει Κανονιστικής Πράξης Υπουργών σε συνέχεια Απόφασης Συνταγματικού Δικαστηρίου Αρ. 60/09.16.2016/ΦΕΚ172.20.09.2016).

Αντιστοίχως, οι υποχρεωτικές εισφορές υγείας για τους ως άνω ασφαλιζόμενους, υπολογίζονται με συντελεστή 3,4% επί του διπλάσιου του ελάχιστου ισχύοντος μηνιαίου μισθού, ήτοι επί ποσού 44.000 λεκ.

Ασφαλιστικές εισφορές και εισφορές υγείας

Μισθωτή εργασία	Ασφαλιστικές εισφορές	Εισφορές ασφάλειας υγείας
Εργοδότης	15%	1,7%
Εργαζόμενος	9,5%	1,7%
Συνολικές εισφορές	24,5%	3,4%
Αυτοαπασχόληση	Ασφαλιστικές εισφορές	Εισφορές ασφάλειας υγείας
Αυτοαπασχολούμενος	23% (βάση 22.000 λεκ)	3,4% (βάση 44.000 λεκ)

Οι μικρές & μεσαίες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών, που δεν υπερβαίνει τα 8.000.000 λεκ (περίπου 57.000 ευρώ), καταχωρούνται ως φορολογούμενοι και υποχρεούνται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών ανά τρίμηνο και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που έπεται του εκάστοτε ημερολογιακού τριμήνου.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών, που υπερβαίνει τα 8.000.000 λεκ (περίπου 57.000 ευρώ), οι ασφαλιστικές εισφορές παρακρατούνται από τον εργοδότη από το ακαθάριστο μηνιαίο μισθό των εργαζομένων και εν συνεχεία, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει το συνολικό οφειλόμενο ποσό των ασφαλιστικών εισφορών (κοινωνικής ασφάλιση και ασφάλιση υγείας), σε μηνιαία βάση, και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που έπεται του ημερολογιακού μήνα αναφοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εισφορές διατίθενται από την ιστοσελίδα της Γεν. Διεύθυνσης Φορολογίας: <https://www.tatime.gov.al/eng/c/6/73/social-security-and-health-care-contributions>, καθώς και στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Κοινωνικής Ασφάλισης (ISSH): <http://www.issh.gov.al/>.

1.1.4. Βασικός και μέσος μηνιαίος μισθός

Από την 1η Ιανουαρίου 2019 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της χώρας, ο κατώτατος μηνιαίος μισθός στην Αλβανία αυξήθηκε από τα 24.000 λεκ (περίπου 195 ευρώ) στα 26.000 λεκ (περίπου 211 ευρώ). Ο κατώτατος μισθός αφορά την πλήρη απασχόληση με 170 ώρες εργασίας μηνιαίως, οι οποίες πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του κανονικού ωραρίου. Αντίστοιχα, ο κατώτατος μισθός ανά ώρα εργασίας καθορίστηκε στα 149 λεκ. Ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός κατά το 2018, σε όλους τους οικονομικούς τομείς, σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, ανήλθε σε 51.642 λεκ (περίπου 419 ευρώ).

Σύμφωνα με την INSTAT, κατά το δ' τρίμηνο του 2018, ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός σε όλους τους οικονομικούς τομείς, ανήλθε στα 52.312 λεκ (περίπου 418 €), αυξημένος κατά 3,35% έναντι του αντίστοιχου τριμήνου 2017. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω μισθός αφορά όλους τους τομείς και υπολογίζεται με βάση τις επίσημες δηλώσεις των επιχειρήσεων προς τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας. Οι άνδρες εμφανίζονται να λαμβάνουν 10,5% περισσότερη αμοιβή από τις γυναίκες. Ο μέσος μισθός κυμαίνεται ανάλογα τη νομική μορφή της επιχείρησης και την σύνθεση του κεφαλαίου της. Οι επιχειρήσεις ξένων ή μικτών συμφερόντων παρέχουν υψηλότερους μισθούς.

Ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός στο δημόσιο τομέα το τέταρτο τρίμηνο του 2018, σύμφωνα με την INSTAT, ανερχόταν σε 63.276 λεκ (περίπου 506 €). Ο αντίστοιχος μισθός στον ιδιωτικό τομέα ήταν 47.299 λεκ (περίπου 378 ευρώ). Σημαντική διαφορά παρατηρείται και στον μέσο μικτό μηνιαίο μισθό, που παρέχεται από ξένες εταιρείες, ο οποίος ανέρχεται περίπου στα 75.000 λεκ (περίπου 600 €).

Το 2018 τα πέντε επαγγέλματα με τις υψηλότερες αποδοχές στον ιδιωτικό τομέα ήταν: οι διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές, επαγγελματίες τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, διευθυντές παραγωγής, γενικοί διευθυντές, μέλη Δ.Σ. επιχειρήσεων, ανώτεροι υπάλληλοι και νομικοί. Τα καλύτερα αμειβόμενα επαγγέλματα ήταν: οι βουλευτές, οι ανώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι και οι εκτελεστικοί διευθυντές.

Ο μέσος μισθός είναι σημαντικά υψηλότερος του γενικού μέσου σε τομείς όπως: χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ασφάλειες (111.626 λεκ / 893 ευρώ), πληροφορική και τηλεπικοινωνίες (77.719 λεκ / 621 ευρώ), ενώ αντίθετα σε τομείς όπως, κατασκευές, χονδρικό εμπόριο και λιανικό εμπόριο, υπηρεσίες εστίασης, ο μέσος μισθός είναι κατώτερος του γενικού μέσου.

Σημειώνεται ότι με το Νόμο 136/22.12.2015 που τέθηκε σε ισχύ από 22.6.2016 τροποποιήθηκε ο εργατικός κώδικας της Αλβανίας (N.7961/1995). Πρόκειται για τη σημαντικότερη αλλαγή του εργατικού κώδικα από το 2003, με στόχο την εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο. Οι τροποποιήσεις αφορούν σε:

- i) νέους κανόνες κατά την πρόσληψη ξένων εποχικών εργατών, την προσωρινή εργασία και την εργασία από το σπίτι,
- ii) υποχρέωση υπογραφής σύμβασης εργασίας από την 1η ημέρα εργασίας, με υποχρεωτική αναφορά σε συγκεκριμένα πεδία,

- iii) βελτίωση συνθηκών εργασίας, υπερωριακής εργασίας, αδειών μετ' αποδοχών και άνευ αποδοχών, iv) αλλαγές ως προς τους κανόνες λήξης της εργασιακής σχέσης,
- iv) νέους κανόνες για τη γονική άδεια, την άδεια κύησης και τα δικαιώματα της εγκύου και της λεχώνας,
- v) αλλαγές των όρων για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, την απεργία, τις συνδικαλιστικές ενώσεις και τις διαδικασίες διαιτησίας και διαμεσολάβησης,
- vi) πρόσβαση κατά προτεραιότητα των εργαζομένων μερικής απασχόλησης σε θέσης πλήρους απασχόλησης και
- vii) εισαγωγή όρων για την προστασία από διακριτική μεταχείριση, από σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας και προστασία προσωπικών δεδομένων.

Επίσης, από το τέλος του 2015 ελήφθησαν μέτρα για την καταπολέμηση της άτυπης οικονομίας, τα οποία συνέβαλαν στην αύξηση της απασχόλησης, καθώς πολλές επιχειρήσεις έσπευσαν να εγγραφούν στο μητρώο επιχειρήσεων και να δηλώσουν το προσωπικό τους, προκειμένου να αποφύγουν τα ιδιαίτερα υψηλά πρόστιμα που προβλέπονται.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το ύψος της ανεργίας στην Αλβανία κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2018 διαμορφώθηκε στο 12,3%, σημειώνοντας μείωση κατά 1,1%, έναντι του αντιστοίχου τριμήνου του 2017. Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί στη χώρα μετά το 1997. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεση της για την αλβανική οικονομία προβλέπει ότι η υποχώρηση της ανεργίας θα συνεχιστεί στα επόμενα έτη και θα διαμορφωθεί στο 11,1% το 2019 και στο 10,6% το 2020.

Ειδικότερα, η ανεργία μεταξύ των νέων ηλικίας 15-24 μειώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο 2018 στο 28,3% από 32,9%, ενώ στην ηλικιακή ομάδα 30-64 διαμορφώθηκε στο 9,2% έναντι 10,5%. Για τους άνδρες, το ποσοστό ανεργίας είναι 0,6 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από αυτό των γυναικών. Το 28,6% των νέων ηλικίας 15-29 ετών δεν απασχολούνται, ούτε σπουδάζουν σε πανεπιστήμιο ή επαγγελματικό εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού που διενεργεί η INSTAT, το εργατικό δυναμικό της Αλβανίας ανήλθε τον Δεκέμβριο 2018 σε 1.404.000 άτομα. Οι γυναίκες αποτελούν το 43,7% του εργατικού δυναμικού, ενώ οι άνδρες 56,3%. Οι απασχολούμενοι ανήλθαν σε 1.230.000 άτομα, εκ των οποίων 43,9% γυναίκες και 56,1% άνδρες. Ο αριθμός των ανέργων υπολογίζεται σε 173.000 άτομα, εκ των οποίων 42,3% είναι γυναίκες και 57,7% άνδρες.

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό, δηλαδή το ποσοστό των ατόμων που εργάζεται ή αναζητεί ενεργά εργασία του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών είναι 68,3%. Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι 57,1%, ενώ των ανδρών 74,3%. Το χάσμα μεταξύ των φύλων στη συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό για αυτήν την ηλικιακή ομάδα είναι 17,2 ποσοστιαίες μονάδες.

Αντίστοιχα, το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών είναι 59,5%. Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι 52,4%, ενώ των ανδρών 66,7%. Το χάσμα μεταξύ των φύλων στη συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό για αυτήν την ηλικιακή ομάδα είναι 14,3 ποσοστιαίες μονάδες.

Το μεγαλύτερο μερίδιο στην απασχόληση κατέχει η γεωργία με 37,4% και οι υπηρεσίες με 42,9% της συνολικής απασχόλησης. Το μερίδιο των υπηρεσιών που συνδέονται με την αγορά (χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων, ξενοδοχεία και εστίαση, μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνία, νομισματική και χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, real estate) αντιστοιχούν στο 22,9% της απασχόλησης, ενώ οι υπηρεσίες που δεν συνδέονται με την αγορά, ήτοι δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, υγεία κλπ., στο 17%. Τέλος, η απασχόληση στη βιομηχανία και στις κατασκευές αντιστοιχεί στο 9,3% και 6,9% της συνολικής απασχόλησης, αντίστοιχα.

1.1.5. Καθεστώς εισόδου αλλοδαπών στην Αλβανία

Το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο διέπει το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών πολιτών στην Αλβανία είναι ο Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος ρυθμίζει τα σχετικά με την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο των αλλοδαπών στην / από τη Δημοκρατία της Αλβανίας, καθώς και οι συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, που εκδόθηκαν το 2013 και 2014 για τον καθορισμό κριτηρίων, διαδικασιών και απαραίτητων δικαιολογητικών για τη είσοδο, διαμονή και μεταχείριση αλλοδαπών, καθώς και τον καθορισμό διαδικασιών για την έκδοση άδειας εργασίας, ή την άρνηση έκδοσής της, την ανανέωση ή την ακύρωσή της. Εν γένει, η αλβανική νομοθεσία είναι εναρμονισμένη με το κεκτημένο της ΕΕ σχετικά με την μεταναστευτική πολιτική.

Οι πολίτες της ΕΕ και της ζώνης Σένγκεν, της Αρμενίας, του Αζερμπαϊτζάν, της Τουρκίας, της Ουκρανίας, του Καζακστάν, του Κοσσυφοπέδιου, οι πολίτες των χωρών που εξαιρούνται από την υποχρέωση θεώρησης Σένγκεν, λόγω της απελευθέρωσης του καθεστώτος των θεωρήσεων, οι κάτοχοι έγκυρης θεώρησης πολλαπλών εισόδων των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου ή θεώρησης Σένγκεν, οι κάτοχοι έγκυρης άδειας διαμονής του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, ή ενός από τα κράτη της Σένγκεν, μπορούν να επισκεφτούν την Αλβανία χωρίς (θεώρηση εισόδου) visa, παρουσιάζοντας μόνο ένα έγκυρο έγγραφο ταυτότητας στο σημείο διέλευσης των συνόρων.

Έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν εντός της Αλβανικής επικράτειας έως και 90 ημέρες εντός χρονικού διαστήματος 180 ημερών. Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει να υποβάλουν αίτηση για άδεια παραμονής. Η διάρκεια της άδειας παραμονής μπορεί να είναι τρεις μήνες, έξι μήνες, ένα έτος, δύο ή πέντε έτη ή μόνιμη.

1.1.6. Άδεια παραμονής για εργασία αλλοδαπού πολίτη στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί αλλοδαπών», ο οποίος ρυθμίζει την είσοδο, την παραμονή, την απασχόληση και την έξοδο των αλλοδαπών στην / από τη Δημοκρατία της Αλβανίας, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αλλοδαποί, οι οποίοι πρόκειται να εργαστούν στην Αλβανία, σε σχέση εξαρτημένης εργασίας ή ως αυτοαπασχολούμενοι, θα πρέπει να διαθέτουν άδεια παραμονής, η οποία εκδίδεται από τις αρμόδιες αλβανικές Αρχές κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου.

Για τη χορήγηση άδειας παραμονής στην Αλβανία, απαιτείται να υποβληθεί σχετική αίτηση προς την αρμόδια τοπική Αρχή «για τη φύλαξη Συνόρων και τη Μετανάστευση» της Γενικής Διεύθυνσης Αστυνομίας του Υπουργείου Εσωτερικών της Αλβανίας, ως ακολούθως:

A. Για την απόκτηση άδειας παραμονής στο πλαίσιο οικονομικών επαγγελματικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και απασχόλησης, ο αλλοδαπός πολίτης πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει για διάστημα τουλάχιστον 3 μηνών μετά τη λήξη της άδειας παραμονής, για την οποία γίνεται η αίτηση. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής ή/και από τη χώρα όπου ο ενδιαφερόμενος έχει νόμιμη διαμονή, που να έχει εκδοθεί τους τελευταίους 6 μήνες, μεταφρασμένο στα αλβανικά, πιστοποιημένο και επικυρωμένο από τη Διπλωματική ή Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας της Αλβανίας (στη χώρα έκδοσής του).

Η επικύρωση (προξενική θεώρηση) ή όχι αυτού του έγγραφου βασίζεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες.

4. Συμβόλαιο ενοικίασης κατοικίας.
5. Πιστοποιητικό γέννησης ή/και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, που να έχουν εκδοθεί κατά τους τελευταίους 6 μήνες, μεταφρασμένα στην αλβανική γλώσσα, πιστοποιημένα και επικυρωμένα από τη Διπλωματική ή Προξενική Αρχή της Δημοκρατίας της Αλβανίας (στη χώρα έκδοσής τους).

Η επικύρωση (προξενική θεώρηση) ή όχι αυτών των εγγράφων βασίζεται στις υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες.

6. Δυο (2) φωτογραφίες, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του αλβανικού διαβατηρίου.
7. Δήλωση για το λόγο διαμονής.
8. Φωτοτυπία της άδειας εργασίας ή φωτοτυπία άδειας εξάσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας.
9. Υγειονομικό πιστοποιητικό (για τους πολίτες που προέρχονται από κράτη, που έχουν πληγεί από επιδημίες), όπως ορίζεται από το Υπουργείο Υγείας.

B. Για την ανανέωση άδειας παραμονής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Φωτοτυπία προηγούμενης άδειας διαμονής.

4. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη ανανέωσης άδειας διαμονής και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Γ. Για την έκδοση άδειας παραμονής για δύο έτη, απαιτείται ο αλλοδαπός να έχει διαμείνει νομίμως για χρονικό διάστημα ενός έτους (με προσωρινή άδεια παραμονής) στη Δημοκρατία της Αλβανίας και εν συνεχεία να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

2. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
3. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
4. Φωτοτυπία προηγούμενης άδειας παραμονής.
5. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη έκδοσης άδειας παραμονής 2 ετών και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Δ. Για την έκδοση άδειας μόνιμης παραμονής, ο αλλοδαπός θα πρέπει να υποβάλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Συμπλήρωση του εντύπου αίτησης Αρ. 8, (χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Διαβατήριο, το οποίο επιτρέπει τη νόμιμη είσοδο στη Δημοκρατία της Αλβανίας και φωτοτυπία των σελίδων του διαβατηρίου, που έχουν υπηρεσιακά σημειώματα που αφορούν στη συγκεκριμένη υπόθεση. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον 3 μήνες μετά τη λήξη της άδειας παραμονής που ζητείται. Το διαβατήριο επιστρέφεται στους ενδιαφερόμενους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται στο αρχείο.
3. Φωτοτυπία προηγούμενων αδειών παραμονής οι οποίες επιβεβαιώνουν την πενταετή συνεχόμενη διαμονή του στην Αλβανία.
4. Δικαιολογητικά τα οποία επιβεβαιώνουν την ανάγκη έκδοσης μόνιμης άδειας παραμονής και τα ίδια δικαιολογητικά ως ανωτέρω σημείο Α, εκτός από το ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής.

Το κόστος της αίτησης, ποικίλλει ανάλογα με τον αιτούμενο χρόνο της άδειας παραμονής, από 5.000 λεκ (περίπου 35 ευρώ) έως 25.000 λεκ (περίπου 180 ευρώ).

Με την υποβολή της αίτησης, χορηγείται προσωρινή άδεια παραμονής 2 μηνών, ενώ η υποχρεωτική προθεσμία για λήψη απάντησης στην αίτηση για άδεια παραμονής, δεν μπορεί να υπερβαίνει διάστημα 60 ημερών από την υποβολή της αίτησης.

Εάν, για λόγους αντικειμενικούς (πχ. ελλιπή δικαιολογητικά), η προθεσμία αυτή πρέπει να παραταθεί, τότε κοινοποιείται ο ενδιαφερόμενος από το Γραφείο Μετανάστευσης. Εν

συνεχεία, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός 30 ημερών.

Βάσει του Ν. 108/2013 «Περί αλλοδαπών», σε περίπτωση αρνητικής απάντησης ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει απάντηση μέσα στο νόμιμο διάστημα, ο αλλοδαπός πολίτης έχει το δικαίωμα διοικητικής προσφυγής στο Τμήμα Συνόρων και Μετανάστευσης εντός 10 ημερών, καθώς και το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο εντός μηνός.

Η αίτηση άδειας παραμονής με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθεί στην ακόλουθη Υπηρεσία:

Κρατική Αστυνομία της Αλβανίας

Περιφερειακή Διεύθυνση Συνόρων και Μετανάστευσης

(Policia e Shtetit Shqiptar - Drejtoria Rajonale e Kufirit dhe Migracionit)

Δ/νση: Rr. Rrexhep Presa, Laprakë, Tiranë, ALBANIA

Τηλ.: 00355 6941 07 766

1.1.7. Άδεια εργασίας για αλλοδαπό πολίτη στην Αλβανία

Σύμφωνα με το Ν. 108/2013 «περί Αλλοδαπών» και τις συναφείς Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου του 2013 και 2014, οι αλλοδαποί πολίτες, οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν στην Αλβανία, υποχρεούνται να έχουν άδεια εργασίας, η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας.

Η αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας πραγματοποιείται πριν την έναρξη εργασίας στην Αλβανία. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στο ως άνω Νόμο και τις συναφείς Αποφάσεις και ενδέχεται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τύπο της Άδειας Εργασίας. Οι ενδιαφερόμενοι, για περισσότερες πληροφορίες και το έντυπο της σχετικής αίτησης, μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Μετανάστευσης ή τα περιφερειακά Γραφεία Εργασίας στην Αλβανία της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, καθώς και στην Αλβανική Πρεσβεία στη χώρα του ενδιαφερόμενου. Ενδεικτικά, μεταξύ των δικαιολογητικών είναι:

1. Αίτηση (Έντυπο για συμπλήρωση, το οποίο χορηγείται από την αρμόδια Υπηρεσία).
2. Φωτοτυπία διαβατηρίου.
3. Σύμβαση εργασίας.
4. Ιστορικό Εγγραφής της εταιρείας, όπου θα απασχοληθεί ο αιτών.
5. Βεβαίωση κατοικίας.
6. Πέντε φωτογραφίες.

Συνήθως απαιτούνται περίπου δέκα ημέρες για τη χορήγηση άδειας εργασίας από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Για τους αλλοδαπούς πολίτες, οι οποίοι πρόκειται να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα στην Αλβανία, προβλέπεται η χορήγηση των εξής τύπων άδειας εργασίας:

- Άδεια εργασίας τύπου Α, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: μισθωτή εργασία, οικονομική δραστηριότητα, εποχιακή εργασία, φοιτητές, διασυνοριακή απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, με ειδικά ποιοτικά

προσόντα, παροχή εθελοντικών υπηρεσιών, για τα μέλη οικογένειας, για αθλητές και οικιακές βοηθούς.

- Άδεια εργασίας τύπου Β, ανάλογα με το σκοπό ή τύπο της εργασίας, όπως: για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, αυτό-απασχολούμενους και επενδυτές.
- Άδεια εργασίας τύπου C για ειδικές περιπτώσεις και εργασίες με Ανάθεση Υπηρεσιών/ Έργων με Συμβάσεις.
- Άδεια εργασίας τύπου D για αλλοδαπούς που έχουν λάβει μόνιμη άδεια εργασίας.

Η διάρκεια εξαρτάται από τον τύπο της άδειας εργασίας.

Ο εκτιμώμενος χρόνος για την χορήγηση της άδειας εργασίας ανέρχεται το πολύ σε δέκα ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Ο Ν. 108/2013 προβλέπει επίσης, την εξαίρεση συγκεκριμένων κατηγοριών αλλοδαπών πολιτών από την υποχρέωση αίτησης για χορήγηση άδειας εργασίας, οι οποίοι όμως υποχρεούνται να λάβουν πιστοποιητικό εγγραφής εργασίας, όπως: ατόμων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες, ομιλητές σε σεμινάρια, καλλιτέχνες, που συμμετέχουν σε πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λ.π.

Περισσότερες πληροφορίες:

Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και Νεολαίας
Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης/Τμήμα Μετανάστευσης

Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë/

Shërbimi Kombëtar i Punësimit/Sektor i Migracionit

Τηλ.: 00355 44 538801

Email: kontakt@shkp.gov.al, e_arapi04@yahoo.com

<http://www.shkp.gov.al>

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Αλβανίας

B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Η εξεύρεση επαγγελματικών συνεργατών στην Αλβανία δεν θεωρείται εύκολη. Τα Εμπορικά Επιμελητήρια δεν διαθέτουν επαρκείς βάσεις δεδομένων, εξαιτίας της μη υποχρεωτικής εγγραφής των επιχειρήσεων σε αυτά.

Επισημαίνεται ότι στην Αλβανία δεν εκδίδονται αξιόπιστοι επαγγελματικοί – επιχειρηματικοί οδηγοί, ενώ και η χρήση του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου παραμένει περιορισμένη, ιδιαίτερα εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων.

Επιπλέον, είναι σύνηθες το φαινόμενο, το αντικείμενο της δραστηριότητας των αλβανικών επιχειρήσεων κατά την εγγραφή τους στο Εμπορικό Μητρώο, να εμφανίζεται αρκετά ευρύ. Επίσης, αρκετές αλβανικές επιχειρήσεις εισάγουν και εμπορεύονται ευρεία γκάμα προϊόντων,

τα οποία ενδέχεται να μην εντάσσονται στην ίδια γενική κατηγορία, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο τον εντοπισμό των κατάλληλων εταιρειών. Οι κλαδικές εμπορικές εκθέσεις, είναι ακόμη περιορισμένες, καθώς άρχισαν να αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια στην Αλβανία.

Τα Τίρανα και το γειτονικό Δυρράχιο συγκεντρώνουν το 37,7% του συνολικού πληθυσμού της Αλβανίας, ο οποίος σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία είναι περίπου 2,8 εκατ. άτομα, ενώ οι δυο αυτές πόλεις συγκεντρώνουν περισσότερο από το ήμισυ της επιχειρηματικής δραστηριότητας (52,28%). Επίσης, κυρίως σε αυτές τις δυο πόλεις είναι εγκατεστημένες και πολλές ξένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων ελληνικές και ελληνοαλβανικές, ενώ σημαντική παρουσία έχουν οι επιχειρήσεις συμφερόντων της Ελληνικής Μειονότητας.

B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας

Ο ξένος επενδυτής μπορεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα στην Αλβανία μέσω υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπίας. Και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εγγραφή στο QKB, καθώς και ορισμός νόμιμα εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου.

Τα υποκαταστήματα αντιμετωπίζονται από το φορολογικό σύστημα ως εγχώριες οντότητες και έχουν την ίδια νομική προσωπικότητα με τη μητρική εταιρεία. Τα υποκαταστήματα έχουν ξεχωριστή διοίκηση και ασκούν τις δραστηριότητές τους με τρίτους στο όνομα της μητρικής εταιρείας.

Τα γραφεία αντιπροσωπίας, από την άλλη πλευρά, δεν έχουν νομική προσωπικότητα και λειτουργούν όχι με σκοπό τη δημιουργία εσόδων, αλλά την προώθηση της δραστηριότητας της εταιρείας, υπογράφοντας συμφωνίες στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρείας, που αντιπροσωπεύουν.

Οι κοινοπραξίες αναφέρονται στην αλβανική νομοθεσία (αρ. 1074-1112 Αστικού Κώδικα) με τον όρο «απλές εταιρείες» και αποτελούνται από δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τα οποία συμφωνούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα και να μοιραστούν τα κέρδη που απορρέουν από αυτήν.

Οι εταίροι συνεισφέρουν στο κεφάλαιο βάσει της μεταξύ τους συναφθείσας συμφωνίας, ενώ δεν ορίζεται ελάχιστο απαιτούμενο ύψος κεφαλαίου. Κάθε εταίρος μπορεί να συμμετέχει στη διαχείριση της εταιρείας και να προβαίνει σε ενέργειες για τους σκοπούς της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία. Επίσης, όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία και την εταιρική συμφωνία.

B.2.3 Δίκτυα Διανομής

Στην Αλβανία, υφίστανται, αν και λιγότερο εξειδικευμένα από ό,τι στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, εθνικά ή τοπικά δίκτυα διανομής. Στο λιανικό εμπόριο δραστηριοποιείται ένας μεγάλος αριθμός εμπόρων με μικρά καταστήματα λιανικής πώλησης. Σε κάποιες

περιπτώσεις υπάρχουν μεγάλοι εισαγωγείς – διανομείς, ενώ σε άλλες η εισαγωγή προϊόντων γίνεται, είτε μέσω μικρών ανεξάρτητων διανομέων, είτε απ' ευθείας από την ενδιαφερόμενη εμπορική επιχείρηση. Οι μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ κατέχουν την μερίδα του λέοντος στο λιανικό εμπόριο. Σε γενικές γραμμές ωστόσο, η αγορά είναι ακόμη ανώριμη ως προς την υποστήριξη πωλήσεων, την εξυπηρέτηση πελατών και την εξυπηρέτηση μετά την πώληση.

Τα δίκτυα διανομής στην Αλβανία είναι αρκετά συγκεντρωτικά, οι εμπορικές συνεργασίες είναι κατά κανόνα εδραιωμένες, με αποτέλεσμα η διείσδυση στην αγορά νέων προϊόντων να απαιτεί σημαντικές προσπάθειες και συστηματική προσέγγιση. Για την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία, είναι απαραίτητη η προσεκτική έρευνα της αγοράς, καθώς και η προσωπική επαφή με τους δυνητικούς συνεργάτες.

B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση

Τα Τίρανα και το γειτονικό Δυρράχιο συγκεντρώνουν το 37,7% του συνολικού πληθυσμού της Αλβανίας, ο οποίος σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία είναι περίπου 2,8 εκατ. άτομα, ενώ οι δυο αυτές πόλεις συγκεντρώνουν περισσότερο από το ήμισυ της επιχειρηματικής δραστηριότητας (52,28%). Επίσης, σε αυτές τις δυο πόλεις είναι κυρίως εγκατεστημένες και πολλές ξένες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων ελληνικές και ελληνο-αλβανικές, ενώ σημαντική παρουσία έχουν οι επιχειρήσεις συμφερόντων της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας.

Εξάλλου, δεν υφίσταται επίσημος φορέας για την άντληση πληροφοριών ως προς την οικονομική κατάσταση και τη φερεγγυότητα των αλβανικών εταιρειών, δεδομένου ότι δεν είναι υποχρεωτική η δημοσίευση των ισολογισμών μιας εταιρείας.

Για την επικοινωνία χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά η κινητή τηλεφωνία, η διάδοση της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό σχεδόν 200%, έναντι 10% μόνο της σταθερής τηλεφωνίας. Ο αριθμός των ενεργών συνδρομητών κινητών τηλεφώνων στη χώρα εκτιμάται σήμερα σε 3,4 εκατ., δηλαδή μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού διαθέτει περισσότερο από ένα κινητό. Διαπιστώνονται δε συχνές αλλαγές στα στοιχεία επιχειρήσεων (δ/νσεις, αριθμούς τηλεφώνων, ιδιοκτήτες – αρμόδιους κ.λπ.), για τις οποίες οι εταιρείες δεν ενημερώνουν το Εθνικό Κέντρο Εγγραφής (QKR).

Συνιστάται σε κάθε περίπτωση επιτόπια επίσκεψη και γνωριμία με εισαγωγείς και δυνητικούς συνεργάτες, αφού προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία μαζί τους, κατά προτίμηση στην αλβανική γλώσσα.

Η συμμετοχή επιχειρήσεων σε στοχευμένες εκδηλώσεις δικτύωσης, όπως επιχειρηματικές αποστολές, ημερίδες, εργαστήρια, ή και εμπορικές εκθέσεις, αποτελούν ένα πρώτο βήμα για την εξεύρεση συνεργατών, αλλά απαιτείται follow-up εκ μέρους των ενδιαφερόμενων ελληνικών επιχειρήσεων και ανάλογα με τον κλάδο, έρευνα αγοράς και κατάλληλο marketing.

Εν γένει, εκτιμάται ότι υπάρχει περιθώριο αύξησης του μεριδίου αγοράς για τα ελληνικά προϊόντα στην Αλβανία, για την τοποθέτηση νέων ή την ενίσχυση της ήδη σημαντικής

παρουσίας τους. Ωστόσο δεδομένου του ισχυρού ανταγωνισμού, απαιτούνται στοχευμένες δράσεις προβολής και προώθησης.

B.2.5 Πρακτικές οδηγίες

Αναμφισβήτητα σημαντικός παράγοντας για την δραστηριοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων στην Αλβανία είναι η ύπαρξη χαμηλού φορολογικού συντελεστή κερδών μέχρι 15%. Ωστόσο, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει το μοναδικό κριτήριο, καθώς το γενικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον, το θεσμικό πλαίσιο, ο τρόπος λειτουργίας της αγοράς και της Δημόσιας Διοίκησης, οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά. αποτελούν εξίσου σημαντικούς παράγοντες στη λήψη απόφασης επαγγελματικής δραστηριοποίησης στη χώρα. Σε κάθε περίπτωση, στα κριτήρια υπέρ της δραστηριοποίησης στην αλβανική αγορά εντάσσονται η εγγύτητα των δύο χωρών, η χαμηλή φορολογία και το φθινό εργατικό δυναμικό, καθώς και η ευρωπαϊκή προοπτική της.

Η Ελλάδα υποστήριξε την Αλβανία για την απόκτηση του καθεστώτος της υποψήφιας προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρας (Ιούνιος 2014), το οποίο αποτελεί ορόσημο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και αναμένεται να επιταχύνει την υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων και κατά συνέπεια, να βελτιώσει το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα.

Το διμερές οικονομικό και εμπορικό θεσμικό πλαίσιο μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας καλύπτει ένα σημαντικό εύρος τομέων, γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών. Οι εμπορικές συναλλαγές παρουσιάζουν δυναμική, ενώ ολοένα αυξάνεται το ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων να επενδύσουν και να εξάγουν στην Αλβανία. Η Ελλάδα αποτελεί τον δεύτερο σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Αλβανίας και τον πρώτο ξένο επενδυτή.

Στην Αλβανία, σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Εγγραφής επιχειρήσεων (QKR) δραστηριοποιούνται σχεδόν 450 ελληνικών συμφερόντων επιχειρήσεις (αμιγώς ελληνικές ή μικτές). Έως τα μέσα του 2018 στη χώρα δραστηριοποιούνταν τρεις ελληνικές τράπεζες (Alpha Bank, Εθνική Τράπεζα/ Banka NBG Albania Sh.A και Τράπεζας Πειραιώς/ Tirana Bank) που κατείχαν αθροιστικά περίπου το 14,5% της αξίας του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού της τοπικής τραπεζικής αγοράς. Ωστόσο, η Εθνική Τράπεζα και η Τράπεζα Πειραιώς αποχώρησαν από την Αλβανία εντός του 2018, μετά την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών τους.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση του ιδιωτικού φορέα, το διμερές Ελληνο-Αλβανικό Επιμελητήριο ανέστειλε τη λειτουργία του το 2012, ενώ η Ένωση Ελληνικών Επιχειρήσεων στην Αλβανία (Hellenic Business Association of Albania – HBAA), η οποία εκπροσωπεί τις μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις, απαριθμεί περί τα 30 μέλη.

Η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα κρίνει θετικά τις προσπάθειες που γίνονται για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και την ενίσχυση του διαλόγου ανάμεσα στην κυβέρνηση και τις επιχειρήσεις.

Τα προσεχή έτη αναμένεται να υλοποιηθούν μεγάλα έργα υποδομής που θα καλύψουν σε κάποιο βαθμό το έλλειμμα υποδομών της χώρας, καθώς και διάφορα προγράμματα, με τη

συγχρηματοδότηση, τόσο της ΕΕ, όσο και άλλων διεθνών οργανισμών, καθώς και λοιπών φορέων αναπτυξιακής συνεργασίας. Ως εκ τούτου, αναμένεται να δημιουργηθούν αντίστοιχες επιχειρηματικές ευκαιρίες, σε τομείς, όπως: κατασκευές, ενέργεια, αγροτικός τομέας, μεταποίηση τροφίμων, ύδρευση, δίκτυα μεταφορών, τουρισμός, περιβάλλον, ψηφιακές τεχνολογίες, εκπαίδευση κλπ.

Ειδικότερα, η αλβανική Κυβέρνηση επιδιώκει την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, καθώς και του τομέα του τουρισμού, οι οποίοι βρίσκονται ακόμα σε πρώιμο στάδιο, γεγονός που αναμένεται να δημιουργήσει προοπτικές ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών συνεργασιών. Επίσης, στις προτεραιότητές της εντάσσεται και η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης.

Σταδιακά, μέσα στα επόμενα έτη, η Αλβανία αναμένεται να εναρμονίσει το θεσμικό της πλαίσιο με το ευρωπαϊκό, με την υιοθέτηση του ευρωπαϊκού κεκτημένου και ευρωπαϊκών κανόνων και προδιαγραφών, γεγονός που θα προωθήσει περαιτέρω την ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών. Επιπλέον, η ανάπτυξη υποδομών (οδικό δίκτυο, λιμένες, σιδηροδρομικό δίκτυο κλπ), θα δημιουργήσει νέα δεδομένα, με θετική επίδραση στην εικόνα της χώρας, ως προς την προσέλκυση τόσο ξένων άμεσων επενδύσεων, όσο και τουριστών. Μια βασική πρόκληση είναι η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού (capacity building of human resources) της χώρας, όσον αφορά στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τα προσόντα σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, γεγονός που δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες στον τομέα της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Η επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων σε βασικούς τομείς θεωρείται επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση ξένων επενδυτών στην Αλβανία. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύει το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τον τουρισμό, τις ζώνες οικονομικής ανάπτυξης, τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και ο νόμος περί στρατηγικών επενδύσεων. Επίσης, η πρόσφατη θεσμοθέτηση του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Επενδύσεων, επιδιώκει, μεταξύ άλλων την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων.

Παράλληλα, η δημιουργία ειδικής θέσεως Υπουργού για την Προστασία των Επιχειρήσεων, στην νέα Κυβέρνηση, που αναδείχθηκε μετά τις εκλογές του Ιουνίου 2017, γεννά προσδοκίες στην επιχειρηματική κοινότητα για την αποτελεσματικότητα του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων, την ανάληψη συγκεκριμένων μέτρων για την επιτάχυνση σημαντικών μεταρρυθμίσεων, την ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών κρατικού ελέγχου και την ενίσχυση της ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης, ως προς την εξάλειψη των συνθηκών αθέμιτου ανταγωνισμού και την εδραίωση του κράτους δικαίου.

Τα τελευταία χρόνια, γίνονται προσπάθειες εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή, καθώς και υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, με στόχο, μεταξύ άλλων, τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος. Εντούτοις, τα μέτρα δεν φαίνεται ακόμη να αποδίδουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Οι ελληνικές εταιρείες μοιράζονται τις ίδιες απόψεις για το επιχειρηματικό κλίμα στην Αλβανία, όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί σε αντίστοιχες έρευνες διεθνών οργανισμών και επιχειρηματικών φορέων (ΠΤ, ΕΕ, GIZ, ΟΑΣΕ, Ένωση Ξένων Επενδυτών στην Αλβανία κ.ά.

Οι αδυναμίες της αλβανικής αγοράς αφορούν φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού, διαφθοράς και άτυπης οικονομίας, έλλειψη προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έλλειψη επαρκών οργανωτικών και θεσμικών δομών και χαμηλή αποδοτικότητα της διοίκησης και της δικαιοσύνης, καθώς και μειωμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση κ.α.

Σύμφωνα με την ΕΕ, σημαντικές μεταρρυθμίσεις στις οποίες η α/Κυβέρνηση θα πρέπει να εστιάσει κατά το επόμενο διάστημα είναι η επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, η ανάπτυξη φυσικού και οικονομικού κτηματολογίου, η επίτευξη υγιών δημοσιονομικών μεγεθών, η αναπτυξη των υποδομών στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών, η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η περαιτέρω εξάλειψη των επιχειρηματικών εμποδίων και η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Αλβανία, γεγονός που θα συμβάλει στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, στην απασχόληση και την ανάπτυξη της οικονομίας. Εξάλλου, η εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού (capacity building of human resources) θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς, προκειμένου να διασφαλισθεί η κοινωνική συνοχή και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Υπό το φως των ανωτέρω, το Πρόγραμμα Οικονομικής Μεταρρύθμισης της Αλβανίας (ERP) για την περίοδο 2018-2020, εστιάζεται στη συνέχιση των εν εξελίξει μεταρρυθμίσεων, καθώς και στην εισαγωγή νέων, μέσω των οποίων θα επιδιωχθεί η δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών, η διατήρηση θετικών ρυθμών ανάπτυξης και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της ενέργειας, κύρια προτεραιότητα είναι η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και η διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών, ενώ στον τομέα των μεταφορών, προβλέπεται η εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για τον Διάδρομο Αδριατικής - Ιονίου.

Η κατάρτιση κτηματολογίου με σκοπό τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, αποτελεί μεταρρύθμιση που εισάγεται για πρώτη φορά στο εν λόγω σχέδιο Προγράμματος, σύμφωνα με σχετικές συστάσεις του ΔΝΤ. Σημαντική νέα μεταρρύθμιση αποτελεί και η βελτίωση των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, η οποία αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Τέλος, στο πεδίο της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της άτυπης οικονομίας, η α/Κυβέρνηση εστιάζει στην απλούστευση των διαδικασιών και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με τον περιορισμό διαφόρων διοικητικών διοικητικών εμποδίων. Παράλληλα, οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς, αναμένεται να συμβάλουν στην καταπολέμηση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη των νέων, γυναικών και ευάλωτων ομάδων.

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Η αλβανική αγορά, αν και μικρού μεγέθους, αποτελεί μια γειτονική αγορά εύκολα προσβάσιμη, με νεανικό πληθυσμό, και με ένα ώριμο καταναλωτικό κοινό απέναντι στα

ελληνικά προϊόντα, εξ' αιτίας της εξοικείωσής του με τις ελληνικές καταναλωτικές και διατροφικές συνήθειες, είτε λόγω της μεγάλης μεταναστευτικής κινητικότητας, είτε λόγω της παρουσίας ελληνικής μειονότητας, καθώς και σημαντικού αριθμού Ελλήνων που ζουν και εργάζονται, ως επί το πλείστον, στα Τίρανα.

B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας (copyright) στην Αλβανία ρυθμίζεται από το Ν. 9380/2005 «Για τα πνευματικά δικαιώματα και άλλα συγγενή δικαιώματα», όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με τους Ν.9934/ 2008 και Ν. 78/2013.

Τα πνευματικά δικαιώματα εφαρμόζονται για λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά και επιστημονικά έργα. Καλύπτουν ακόμη μουσική, προγράμματα τηλεόρασης, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσεις δεδομένων και έργα πολυμέσων. Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι αυτόματη, δίχως να απαιτείται προηγούμενη καταχώρηση. Το Αλβανικό Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων, όπου οι δημιουργοί μπορούν να καταχωρήσουν τη δουλειά τους, λειτουργεί ως θεματοφύλακας, ειδικά σε περίπτωση διαμάχης περί ιδιοκτησίας κάποιου έργου (οι απαραίτητες διαδικασίες περιγράφονται στο σύνδεσμο <https://www.e-albania.al/sherbimi.aspx?kodi=6135>). Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Αλβανικό Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων (Albanian Copyright Office)

Zyra Shqiptare per te drejtat e autorit (ZSHDA)

Τηλ: 0355 4 2 232 008

Φαξ: 0355 4 2 232 008

Email: zshda@zshda.gov.al

Η Αλβανία έχει κυρώσει τις διεθνείς συμβάσεις σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα του Διεθνούς Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO), όπως τη Συνθήκη της Βέρνης. Συνεπώς, τα έργα δημιουργών από οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο μέλος αυτών των συνθηκών απολαμβάνει την ίδια προστασία με τους Αλβανούς δημιουργούς. Επίσης, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO) εφαρμόζει τη συμφωνία TRIPS, η οποία ρυθμίζει θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας συναφή με το εμπόριο. Για οποιαδήποτε καταπάτηση των πνευματικών δικαιωμάτων, είναι δυνατή η προσφυγή στα αλβανικά δικαστήρια. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι δεν υπάρχει εξειδικευμένο δικαστήριο, για την προστασία της πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας ρυθμίζεται από τον Ν.9947/2008 «Περί Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», όπως προστέθηκε και τροποποιήθηκε με το Ν.10/2013 και το Ν.55/2014. Ειδικά με το Ν.55/2014, το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας εναρμονίσθηκε, πλήρως, με τις ευρωπαϊκές οδηγίες 98/44/EC για την «προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων», 98/71/EC για τη «νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων», 2008/95/EC για «την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων» και 2004/48/EC σχετικά με την «επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας».

Ο νόμος για τη βιομηχανική ιδιοκτησία ρυθμίζει τη χορήγηση και προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των υποδειγμάτων χρησιμότητας (για την προστασία των εφευρέσεων), των βιομηχανικών σχεδίων, των εμπορικών σημάτων, των γεωγραφικών ενδείξεων, καθώς και των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων. Προκειμένου να χαίρουν προστασίας στην Αλβανία, τα δικαιώματα αυτά θα πρέπει να έχουν καταχωρηθεί στη Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων, υπό το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

Γενική Διεύθυνση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Εμπορικών Σημάτων

Drejtoria e Përgjithshme e Patentave dhe Markave

Γενικός Δ/ντης: κ. Evlin Lako

Δ/νση: Bulevardi "Gjergj Fishta", Nr.10, Kati V, Tirana, Albania

Τηλ: +355-(0)-4 2236288

E-mail: mailinf@dppm.gov.al

Ιστοσελίδα: <http://www.dppm.gov.al/>

Τα σχέδια και τα εμπορικά σήματα μπορούν να καταχωρηθούν και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Αλβανία έχει εισχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας και είναι πλήρες μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Organization - EPO), από τον Μάιο 2010. Ακόμη, έχει εισχωρήσει στη Σύμβαση Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (European Patent Cooperation Treaty - PCT), η οποία απλοποιεί τις διαδικασίες κατά την αίτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι το Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων έχει γίνει αποδέκτης καταγγελιών για παραβίαση εμπορικών σημάτων και κλοπή βιομηχανικών σχεδίων και έχει διαπιστωθεί αδυναμία των αρμόδιων αλβανικών Αρχών να ελέγξουν και να περιορίσουν τέτοια φαινόμενα.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Η Αλβανία έχει υπογράψει 41 Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, με τις χώρες: Αυστρία, Αίγυπτο, Βέλγιο, Βοσνία – Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ινδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Κατάρ, Κίνα, Κόσσοβο, Κουβέιτ, Κροατία, Λετονία, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ν. Κορέα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Β. Μακεδονία, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σερβία, Σιγκαπούρη, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία και Τσεχία. Με την Ελλάδα η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στην Αθήνα, στις 14.07.1995 και είναι σε ισχύ από 01.01.2001. Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας: <https://www.tatime.gov.al/eng/c/6/125/international-agreements>

Επίσης, η Αλβανία έχει υπογράψει 38 Διμερείς Συμφωνίες Οικονομικής, Εμπορικής και Τεχνικής Συνεργασίας με τις χώρες: Αίγυπτος, Αργεντινή, Αυστρία, Βουλγαρία, Κίνα, Κροατία, Τσεχία, Φινλανδία, Γαλλία, Β. Μακεδονία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Ισραήλ, Ν. Κορέα, Κουβέιτ, Λιθουανία, Λίβανο, Μαλαισία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Ολλανδία, Πολωνία, Κατάρ, Ρουμανία, Ρωσία, Σαουδική Αραβία, Σερβία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Τυνησία, Τουρκία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ουκρανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ουρουγουάη.

Η Αλβανία έχει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου (Free Trade Agreements) με τις χώρες:

- της ΕΕ μέσω της Συμφωνίας Σύνδεσης και Σταθεροποίησης
- της Ευρώπης, που δεν είναι μέλη της ΕΕ (CEFTA): Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Β. Μακεδονία, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία και την Αποστολή Προσωρινής Διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) για λογαριασμό του Κοσσυφοπεδίου.
- της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ / ΕFTA): Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν
- την Τουρκία και
- τις ΗΠΑ, στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ).

Η Αλβανία είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου από το 2000.

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Σύμφωνα με την αλβανική νομοθεσία (Ν.8438/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), όλα τα φυσικά πρόσωπα υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Η φορολογική περίοδος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε ημερολογιακού έτους.

Οι μόνιμοι κάτοικοι στην Αλβανία υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου, για όλες τις πηγές του εισοδήματός τους, εντός και εκτός αλβανικής

επικράτειας. Μόνιμοι κάτοικοι θεωρούνται και όσοι διαμένουν στη χώρα για διάστημα, συνεχές ή περιοδικό, μεγαλύτερο των 183 ημερών εντός μιας φορολογικής περιόδου. Οι μη μόνιμοι κάτοικοι υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, μόνο για τα εισοδήματα, που δημιουργήθηκαν εντός της αλβανικής επικράτειας.

Ενδεικτικά, στο φορολογητέο εισόδημα φυσικών προσώπων περιλαμβάνονται: μισθοί, μερίσματα, τόκοι τραπεζικών καταθέσεων, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, υπεραξίες (π.χ. από πώληση μετοχών) κ.ά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων παρακρατείται και αποδίδεται στο κράτος από την πηγή.

Υποχρέωση υποβολής ετήσιας φορολογικής δήλωσης, μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους, έχουν τα φυσικά πρόσωπα, των οποίων το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα, από όλες τις πηγές εισοδήματος, υπερβαίνει το ποσό των 2 εκατ. λεκ (περίπου 14.285 ευρώ). Αν υπάρχει χρεωστικό υπόλοιπο, αυτό καταβάλλεται την ίδια ημέρα. Αν υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο (επιστροφή φόρου), τότε το αντίστοιχο ποσό, είτε καταβάλλεται στον φορολογούμενο, είτε συμψηφίζεται με τις οφειλές του επόμενου έτους.

Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική κλίμακα, υπάρχουν τρία φορολογικά κλιμάκια για τα εισοδήματα φυσικών προσώπων από μισθωτές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, εισόδημα ύψους μέχρι 30.000 λεκ/μήνα (περίπου 215 ευρώ μηνιαίως) είναι αφορολόγητο, καθώς υπόκειται σε μηδενικό φορολογικό συντελεστή. Τα εισοδήματα από 30.001 λεκ/μήνα και έως 150.000 λεκ/μήνα (περίπου 930 ευρώ μηνιαίως) φορολογούνται με συντελεστή 13% επί του ποσού, που υπερβαίνει το αφορολόγητο ποσό. Τα εισοδήματα άνω των 150.000 λεκ/μήνα φορολογούνται με 15.600 λεκ και φορολογικό συντελεστή 23% για το ποσό που υπερβαίνει το σύνολο των προηγούμενων φορολογικών κλιμακίων, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

Φορολογική κλίμακα εισοδήματος φυσικών προσώπων σε λεκ

Κλιμάκιο μηνιαίου εισοδήματος		Φορολογικός συντελεστής κλιμακίου	Φόρος
Από	Έως		
0	30,000	0%	0%
30,001	150,000	13%	13% του ποσού άνω των 30.000 λεκ.
150,001	και άνω	23%	15.600 ΑΛΛ + 23% του ποσού πάνω από 150.000 λεκ.

Ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών παρακρατείται και αποδίδεται κάθε μήνα από τον εργοδότη στις φορολογικές Αρχές, για λογαριασμό των μισθωτών, το αργότερο μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα, που έπεται της καταβολής της μισθοδοσίας.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες εισοδήματος φυσικών προσώπων (εκτός μισθών και συναφών αποζημιώσεων) φορολογούνται με γενικό συντελεστή 15%.

Οι αυτοαπασχολούμενοι υποχρεούνται να εγγραφούν στο φορολογικό μητρώο και να υποβάλλουν φορολογική δήλωση. Φορολογούνται, ως επιχειρήσεις, αναλόγως του ύψους των εισοδημάτων τους (βλ. κατωτέρω «Φορολογία επιχειρήσεων»).

Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Από 1.1.2019 με το Ν. 39/2018, ημερ. 09.07.2018, ο οποίος, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει τροποποιήσεις του Ν. 8438, 28.12.1998 ως προς το φόρ εισοδήματος, οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κάτω από 5 εκατ. λεκ (περίπου 40.000 €) απαλλάσσονται από φόρο. Επίσης, η φορολογία για τις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών από 5 εκατ. λεκ έως 14 εκατ. λεκ (περίπου 112.000 €) μειώθηκε σε 5%. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, με κύκλο εργασιών άνω των 14 εκ. λεκ συνεχίζουν να φορολογούνται με συντελεστή 15%.

Φορολογία επιχειρήσεων από 1.1.2019

Κύκλος εργασιών	Φορολογικός συντελεστής ή φόρος
έως 5 εκατ. λεκ	0%
5 εκατ. λεκ – 14 εκατ. λεκ	5%
άνω των 14 εκατ. λεκ	15%

Το λογιστικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό. Οι επιχειρήσεις προκαταβάλουν τον φόρο επί των κερδών σε τριμηνιαία βάση (μέχρι τις 30 του τρίτου μήνα κάθε τριμήνου) ή μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιούν μηνιαίες καταβολές (μέχρι τις 15 του εκάστοτε μήνα).

Οι νεοσυσταθείσες παραγωγικές επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να μην πραγματοποιήσουν τις προαναφερθείσες καταβολές για χρονική περίοδο 6 μηνών ή μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, αν το διάστημα αυτό είναι μικρότερο.

Το ποσό των μηνιαίων προκαταβολών του φόρου επί των κερδών υπολογίζεται βάσει έτους αναφοράς ως εξής:

- Για τους μήνες Ιανουάριο έως Απρίλιο, βάσει των εσόδων του έτους πριν το αμέσως προηγούμενο.
- Για τους μήνες Μάιο έως Δεκέμβριο, βάσει των εσόδων του αμέσως προηγούμενου έτους.

Αν η επιχείρηση αποδείξει ότι το φορολογητέο εισόδημα του τρέχοντος έτους θα είναι σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο του έτους αναφοράς, οι αρμόδιες Αρχές μπορούν να μειώσουν το ποσό των προκαταβολών. Στην περίπτωση αυτή όμως, αν ο συνολικός οφειλόμενος φόρος στο τέλος του έτους υπερβαίνει το άθροισμα των μηνιαίων προκαταβολών κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, επιβάλλεται τόκος υπερημερίας επί της διαφοράς. Επίσης, οι φορολογικές Αρχές μπορούν να αυξήσουν το ποσό των προκαταβολών, εάν κρίνουν ότι το φορολογητέο εισόδημα τους τρέχοντος έτους θα υπερβεί κατά ποσοστό υψηλότερο του 10% το εισόδημα του έτους αναφοράς. Οι επιχειρήσεις που σημείωσαν ζημίες κατά τα έτη αναφοράς υπολογίζουν το ύψος των προκαταβολών βάσει των προβλέψεών τους για το τρέχον έτος.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να υποβάλλουν την ετήσια φορολογική δήλωση και να καταβάλλουν τη διαφορά, που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ του αθροίσματος των προκαταβολών και του συνολικού οφειλόμενου φόρου, μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διαδικασίες και μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών, επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι.

Σε περίπτωση καθυστερημένων οφειλών, επιβάλλεται επιτόκιο της τάξης του 120% επί του διατραπεζικού επιτοκίου. Σε περίπτωση μη υποβολής φορολογικής δήλωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 λεκ (περίπου 70 ευρώ), ενώ αν η μη υποβολή συνιστά και φοροδιαφυγή, τότε επιβάλλεται και πρόστιμο ίσο με το ποσό της φοροδιαφυγής.

Οι φορολογικές οντότητες στη χώρα υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο αλβανικό κράτος, φόρο 15% (εκτός αν υπάρχει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας που ορίζει διαφορετικά) επί των ακαθάριστων πληρωμών τους για μερίσματα, διανομή κερδών, τόκους, πνευματικά δικαιώματα, ενοίκια, τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες κ.ά., προς άλλες οντότητες, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στα αλβανικά φορολογικά μητρώα.

Ο Ν.99/2015, που τέθηκε σε ισχύ από 12.11.2015, τροποποιεί το Ν. 9920/2008 «Περί Φορολογικών Διαδικασιών στην Αλβανική Δημοκρατία», σε διάφορα σημεία ως προς την εγγραφή των εταιρειών, την τεκμηρίωση και τα επιβαλλόμενα πρόστιμα.

Ο νέος νόμος προβλέπει ότι ένας αγοραστής μπορεί να μην πληρώσει για αγαθά ή παρεχόμενες υπηρεσίες, στην περίπτωση που ο πωλητής δεν εκδώσει νόμιμο παραστατικό για τη συναλλαγή.

Ακόμη, εισάγονται περιορισμοί στους χονδρέμπορους, ώστε να μην εμπλέκονται στο λιανικό εμπόριο. Συγκεκριμένα, έως 31.03.2016, οι πωλήσεις σε φυσικά πρόσωπα δεν θα έπρεπε να υπερβαίνουν το 10% της αξίας των αγαθών που είχαν πωληθεί τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ). Αρχής γενομένης την 1.4.2016, οι φορολογούμενοι που εμπλέκονται στο χονδρικό εμπόριο δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε πωλήσεις λιανικής.

Όσον αφορά στις εταιρείες, των οποίων οι καταστάσεις και οι φορολογικές δηλώσεις πιστοποιούνται από ορκωτούς ελεγκτές, το στοιχείο αυτό λαμβάνεται υπ' όψιν από τη φορολογική διοίκηση κατά την ανάλυση κινδύνου. Σε περίπτωση, όμως, που πραγματοποιηθεί έλεγχος και βρεθεί παρατυπία, επιβάλλεται πρόστιμο και στην ελεγκτική εταιρεία.

Ο Ν. 112/2016 με ημερομηνία 03.11.2016 προβλέπει τα εξής όσον αφορά τα φορολογικά πρόστιμα:

- Σε περίπτωση που μία επιχείρηση δεν είναι εγγεγραμμένη, οι κρατικές αρχές δύνανται να προβούν σε κλείσιμο της επιχείρησης και κατάσχεση όλων των εμπορευμάτων και του εξοπλισμού, καταβολή προστίμου 15.000 λεκ (περίπου 107 €) στις μεγάλες επιχειρήσεις και 10.000 λεκ (περίπου 70 €) στις μικρές, ανάκληση αδείας για μια περίοδο 6 μηνών και ποινική δίωξη.

- Σε περίπτωση απουσίας της συνήθους τεκμηρίωσης, επιβάλλεται πρόστιμο 10.000 λεκ (περίπου 70 €) για κάθε παράβαση στις μικρές επιχειρήσεις και 50.000 λεκ/παράβαση (περίπου 350 €) στις λοιπές επιχειρήσεις.
- Σε περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί εργαζόμενος, τουλάχιστον 1 ημέρα πριν ξεκινήσει εργασία, επιβάλλεται πρόστιμο 500.000 λεκ (περίπου 3.550 €) στους επιχειρηματίες που υπόκεινται σε ΦΠΑ και φορολογία κερδών και 50.000 λεκ (περίπου 350 €) στους υπόλοιπους επιχειρηματίες.
- Αν πραγματοποιείται συναλλαγή αξίας άνω των 150.000 λεκ (περίπου 1.070 €) με μετρητά, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το 10% της αξίας της συναλλαγής.
- Προϊόντα που δεν συνοδεύονται από το σχετικό τιμολόγιο αγοράς ή δελτίο αποστολής κατάσχονται.
- Στις επιχειρήσεις που δεν έχουν ταμειακή μηχανή επιβάλλεται πρόστιμο 50.000 λεκ (περίπου 350 €) την πρώτη φορά και σε περίπτωση επανελέγχου και μη συμμόρφωσης κατάσχεται όλο το εμπόρευμα.
- Όταν δεν εκδίδεται απόδειξη, επιβάλλεται πρόστιμο 200.000 λεκ (περίπου 1.430 €) για τους φορολογούμενους που υπάγονται σε φόρο εισοδήματος και 50.000 λεκ (περίπου 350 €) για τους λοιπούς φορολογούμενους.
- Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης παράβασης, το πρόστιμο ανέρχεται σε 300.000 λεκ (περίπου 2.140 €), ενώ μετά από επιβολή προστίμου δύο φορές, οι φορολογικές αρχές μπορούν να προβούν σε ποινική δίωξη του φορολογουμένου.
- Πρόστιμο 30.000 λεκ (περίπου 215 €) επιβάλλεται σε περίπτωση που η απόδειξη, είτε δεν περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, είτε αναγράφει διαφορετικό ποσό από το πραγματικό.
- Πρόστιμο επιβάλλεται και στον καταναλωτή ο οποίος δεν έχει πάρει απόδειξη, το οποίο ανέρχεται σε 1.000 λεκ (περίπου 7 €).
- Υποχρεωτική είναι η αναγραφή των τιμών των προϊόντων ή των υπηρεσιών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης το πρόστιμο ανέρχεται σε 35.000 λεκ (περίπου 250 €) στις μικρές επιχειρήσεις και 65.000 λεκ (περίπου 460 €) στις υπόλοιπες.
- Φορολογούμενοι, οι οποίοι άμεσα ή έμμεσα, εμποδίζουν την φορολογική έρευνα τιμωρούνται με πρόστιμο, 100.000 λεκ (περίπου 715 €) οι μικρές επιχειρήσεις και 1.000.000 λεκ (περίπου 7.150 €) οι υπόλοιπες.
- Τέλος, πρόστιμα επιβάλλονται και στις τράπεζες, σε περίπτωση που δεν ζητούν τα απαραίτητα στοιχεία ταυτότητας για άνοιγμα λογαριασμού ή άλλες συναλλαγές (50.000 λεκ, περίπου 350 €), αν δεν τηρούν τα χρονικά περιθώρια για ειδοποίηση της φορολογικής διοίκησης για το άνοιγμα λογαριασμού ή άλλες συναλλαγές (40.000 λεκ, περίπου 280 €) και αν δεν εκτελούν εντός μίας εργάσιμης ημέρας τις εντολές μεταφοράς ποσού από φορολογούμενους στον προϋπολογισμό (125% του διατραπεζικού επιτοκίου για κάθε ημέρα καθυστέρησης).

Περισσότερες λεπτομέρειες για το φορολογικό καθεστώς στην Αλβανία μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας www.tatime.gov.al.

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

1.1. Τοπικοί φόροι

Στους τοπικούς φόρους περιλαμβάνονται: η απλοποιημένη φορολογία επί των κερδών για τις μικρές επιχειρήσεις (μέχρι 31.12.2015, καθώς από 1.1.2016 απαλλάσσονται από το φόρο), ο φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας (για κτίρια, αγροτική γη κλπ), φόρος για νέες κατασκευές, φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τέλος χρήσης δημόσιου χώρου, τέλος διαμονής σε ξενοδοχείο κ.ά..

Επισημαίνεται ότι από 1.1.2016, με το Ν.142/2015 τροποποιήθηκαν κάποιες διατάξεις του Ν.9632/30.10.2006 ως προς τους τοπικούς φόρους.

1.2. Φόρος ιδιοκτησίας ακίνητης περιουσίας

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν ακίνητη περιουσία υπόκεινται σε φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων, οποίος καταβάλλεται στις τοπικές Αρχές, σε ετήσια βάση. Το ποσό του επιβαλλόμενου φόρου διαφέρει ανάλογα με την περιοχή, το είδος και τη χρήση του ακινήτου, υπολογίζεται σε λεκ/τ.μ. και καθορίζεται από το αρμόδιο Δημοτικό Συμβούλιο. Ειδικότερα, ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας αγροτικής γης καθορίζεται σε λεκ ανά εκτάριο και κυμαίνεται μεταξύ 700-5.600 λεκ/εκτάριο. Απαλλάσσονται από το φόρο, γεωργικές εκτάσεις, που έχουν φυτευτεί με οπωρώνες ή αμπέλια, για τα πρώτα πέντε έτη από τη στιγμή της φύτευσης. Για τα κτίρια, ο αντίστοιχος φόρος, ενδεικτικά, κυμαίνεται μεταξύ 5-400 λεκ/τ.μ. ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο, τη χρήση και την παλαιότητα. Οι ιδιοκτήτες δύο ή περισσότερων κατοικιών θα επιβαρύνονται με φόρο 5-30 λεκ/τ.μ. (αναλόγως της περιοχής του ακινήτου) για το πρώτο ακίνητο και με διπλάσιο φόρο για τα υπόλοιπα ακίνητα. Διευκρινίζεται ότι μέχρι 31.12.2016, η φορολογία ακίνητης περιουσίας είχε εφαρμογή μόνο επί κτιρίων και αγροτικής γης.

Από 1.1.2016, όλες οι οικοδομήσιμες εκτάσεις εντός των πόλεων υπάγονται σε φόρο ακίνητης περιουσίας, ύψους από 0,14 - 0,56 λεκ/τ.μ. για φυσικά πρόσωπα και 12 - 20 λεκ/τ.μ. για επιχειρήσεις.

Επίσης, από 1.1.2016 για τη φορολογία ακίνητης περιουσίας επί κτιρίων, υπόχρεος δεν είναι μόνο ο ιδιοκτήτης του κτιρίου, αλλά και ο χρήστης του. Ο φόρος αυτός επιβάλλεται ανεξαρτήτως αν το κτίριο είναι νομίμως καταχωρημένο στο κτηματολόγιο.

Από 1.1.2018 εφαρμόζεται ο νέος φόρος ακίνητης περιουσίας. Σύμφωνα με το νέο σύστημα φορολογίας ακινήτων, η αύξηση της εν λόγω φορολογίας θα ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 0,05% επί της αξίας του ακινήτου για κατοικίες και αντίστοιχα σε 0,15% για ακίνητα που χρησιμοποιούνται για επιχειρηματικούς σκοπούς. Η εφαρμογή του φόρου ακίνητης περιουσίας θα πραγματοποιείται σταδιακά. Τα έσοδα από φόρο ακίνητης περιουσίας κατατίθενται στον προϋπολογισμό της τοπικής αρχής στην οποία βρίσκεται το ακίνητο.

1.3. Φόρος μεταβίβασης ακινήτων

Η μεταβίβαση των δικαιωμάτων κυριότητας επί της ακίνητης περιουσίας υπόκειται σε φόρο μεταβίβασης ακινήτων, ο οποίος καταβάλλεται με την αίτηση εγγραφής της μεταβίβασης. Η μεταβίβαση γης υπόκειται σε φορολογία 2% επί της τιμής πώλησης, εκτός εάν η τιμή αυτή είναι μικρότερη από την εκάστοτε τιμή αναφοράς (προβλέπονται ελάχιστες τιμές αναφοράς ανάλογα με την περιοχή, όπου βρίσκεται το ακίνητο), οπότε ο φόρος υπολογίζεται επί της τελευταίας. Στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, ενδεικτικά, ο φόρος κυμαίνεται μεταξύ 100-2000 λεκ/τ.μ., ανάλογα με την περιοχή και τη χρήση του ακινήτου. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης κτιρίων, πέραν του ανωτέρω φόρου, επιβάλλεται και φόρος γης για το οικόπεδο στο οποίο βρίσκεται το κτίριο.

1.4. Φόρος νέων κατασκευών

Μέχρι 31.12.2015, σε κάθε νέα κατασκευή, η σχετική νομοθεσία προέβλεπε την επιβολή τοπικού φόρου 1-3% (για την περιοχή των Τιράνων το ποσοστό κυμαινόταν μεταξύ 2-4%) επί του συνολικού ποσού της επένδυσης.

Από 1.1.2016, για τις κατοικίες ή τις μονάδες επιχειρήσεων, ο φόρος αυξήθηκε στο 8% της τιμής πώλησης. Για τις άλλες κατασκευές (τουριστικές, βιομηχανικές και δημόσιες), ο φόρος συνεχίζει να υπολογίζεται ως ποσοστό 1-3% της αξίας της επένδυσης και για τα Τίρανα 2-4%.

Για τα έργα υποδομής (εθνικές οδοί, λιμάνια, αεροδρόμια, σήραγγες, φράγματα, κατασκευή ενεργειακών υποδομών, κ.λπ.) ο φορολογικός συντελεστής παραμένει και το 2018 σε 0,1% επί της αξίας της επένδυσης, εφ' όσον αυτή δεν είναι μικρότερη από το κόστος αποκατάστασης των τυχόν ζημιών που προκλήθηκαν από τη νέα κατασκευή στις ήδη υπάρχουσες υποδομές. Ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται μετά την έκδοση της άδειας κατασκευής.

1.5. Φόρος επιγραφής

Μέχρι 31.12.2015, ο φόρος για τις επιγραφές που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση μίας επιχείρησης φορολογείτο με 120 λεκ, ανεξαρτήτως της επιφάνειας της επιγραφής.

Από 1.1.2016, επιγραφές έως 2 τ.μ. δεν φορολογούνται. Για επιγραφές άνω των 2 τ.μ., ο φόρος κυμαίνεται από 13.500 λεκ/τ.μ. έως 45.000 λεκ/τ.μ. ανάλογα με τον δήμο όπου βρίσκεται η επιχείρηση. Αν πρόκειται για ηλεκτρονική επιγραφή, ο φόρος είναι διπλάσιος. Τέλος, δεν ισχύει πλέον ανώτερο όριο στον φόρο επιγραφής, όπως ίσχυε, πριν, για επιγραφές άνω των 18 τ.μ.

1.6. Φόρος διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία

Μέχρι 31.12.2015, ο φόρος ξενοδοχείων υπολογιζόταν ως ποσοστό επί της τιμής. Από 1.1.2016, είναι πλέον ένα σταθερό ποσό, το οποίο καθορίζεται βάσει της κατηγορίας του ξενοδοχείου και του δήμου όπου βρίσκεται. Ενδεικτικά, για ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων στα Τίρανα ο φόρος ανέρχεται σε 350 λεκ/βράδυ (περίπου 2,5 €)

1.7. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στην Αλβανία είναι 20%. Μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ με ποσοστό 6% εφαρμόζεται σε όλες τις υπηρεσίες που προσφέρονται στο πλαίσιο των δομών φιλοξενίας «Five-Star Hotel, ειδικό καθεστώς», όπως ορίζεται από τη νομοθεσία περί τουρισμού. Οι άλλες δομές φιλοξενίας εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 6% μόνο για τις υπηρεσίες διαμονής. Από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο μειωμένος συντελεστής 6% ισχύει επίσης για την παροχή υπηρεσιών στέγασης και εστίασης (με εξαίρεση την προμήθεια ποτών) που προσφέρονται εντός των πιστοποιημένων οντοτήτων "αγροτουρισμού". Οι υπηρεσίες ηλεκτρικών λεωφορείων για τις δημόσιες συγκοινωνίες μειώνεται στο 6% μέχρι τις 31.12.2021 και στη συνέχεια θα αυξηθεί στο 10%. Παράλληλα, από τον Ιούνιο του 2017 υφίσταται μειωμένος συντελεστής 6% για τον τουρισμό.

Μηδενικός συντελεστής ΦΠΑ ισχύει στις παρακάτω κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών:

- Προμήθειες από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες.
- Παροχή φαρμακευτικών προϊόντων και ενεργών εμφυτεύσιμων ιατρικών συσκευών
- Παροχή ιατρικών υπηρεσιών και στενά συνδεδεμένων δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από φορείς που διέπονται από το νόμο.
- Προμήθεια ανθρώπινων οργάνων, αίματος και γάλακτος.
- Παροχή υπηρεσιών από οδοντοτεχνίτες.
- Παροχή υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση που πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς που αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή
- Παροχή υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με την προστασία των παιδιών και των νέων από οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς αναγνωρισμένους από την αρμόδια αρχή
- Παροχή εκπαίδευσης, σχολικής ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης για παιδιά ή νέους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με αυτά, καθώς και διδασκαλία που δίδεται από τους εκπαιδευτικούς και καλύπτει τη σχολική και πανεπιστημιακή εκπαίδευση.
- Προμήθεια υπηρεσιών και αγαθών που συνδέονται στενά με αυτά με τα μέλη τους προς το κοινό τους συμφέρον έναντι αμοιβής συνδρομής σύμφωνα με το καταστατικό τους από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς με σκοπό πολιτικού, συνδικαλιστικού, θρησκευτικού, πατριωτικού, φιλοσοφικού ή πολιτικού χαρακτήρα.
- Παροχή ορισμένων υπηρεσιών που συνδέονται στενά με τον αθλητισμό ή τη φυσική αγωγή.
- Προμήθεια ορισμένων πολιτιστικών υπηρεσιών και προμήθειας αγαθών που σχετίζονται με αυτές.

- Παροχή υπηρεσιών μεταφοράς ασθενών ή τραυματιών και δραστηριότητες εκτός των εμπορικών δραστηριοτήτων που εκτελούνται από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς
- Προμήθεια γεωργικών μηχανημάτων, σύμφωνα με τον κατάλογο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Προμήθεια γεωργικών εισροών, όπως σπόροι, λιπάσματα, αγροχημικά προϊόντα (εκτός από τις ορμόνες που κατατάσσονται στους κωδικούς 2937 της ονοματολογίας).
- Παροχή των κτηνιατρικών υπηρεσιών, εκτός των κτηνιατρικών υπηρεσιών προς τα κατοικίδια ζώα.
- Παροχή υπηρεσιών από υπεργολάβους ή εργολάβους που συμμετέχουν στο καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (υπηρεσία μεταποίησης μη αλβανικών εμπορευμάτων για επανεξαγωγή). Και
- Εισαγωγή πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή φαρμάκων από εγκεκριμένα εργοστάσια παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τον κατάλογο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι απαλλαγές περιλαμβάνουν και άλλες δραστηριότητες όπως:

- Ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές συναλλαγές.
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
- Προμήθεια κτιρίου ή τμημάτων του και της γης στην οποία βρίσκεται και προμήθεια γης.
- Μίσθωση ακινήτων όταν η διάρκεια μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες, εκτός εάν ο φορολογούμενος επιλέξει τη φορολογία (εκτός από τη διαμονή σε ξενοδοχεία, κατοικίες κενών θέσεων, αποθήκες και χώρους στάθμευσης).
- Παροχή υπηρεσιών που παρέχονται από εργολάβους και τους υπεργολάβους τους σχετικά με τη φάση εξερεύνησης των εργασιών υδρογονανθράκων και την εισαγωγή αγαθών κατά τη διάρκεια της φάσης εξερεύνησης, όταν πιστοποιείται από την Εθνική Υπηρεσία Φυσικών Πόρων.
- Προμήθεια καρτών ταυτότητας.
- Προμήθεια εφημερίδων, περιοδικών οποιουδήποτε είδους, υπηρεσίες εκτύπωσης εφημερίδων, καθώς και η παροχή διαφήμισης σε γραπτά μέσα ενημέρωσης και οι παροχές υπηρεσιών που σχετίζονται με δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών, στοιχημάτων και λαχειοφόρων αγορών.
- Μίσθωση και πώληση γης.
- Πώληση κτιρίων.
- Μίσθωση κτιρίου όταν η διάρκεια της μίσθωσης υπερβαίνει τους δύο μήνες (εκτός από τη διαμονή σε ξενοδοχεία και κατοικίες κενών θέσεων).

Όσον αφορά στα εισαγόμενα προϊόντα, ο Φ.Π.Α. αποδίδεται στο αλβανικό κράτος κατά την εισαγωγή και υπολογίζεται επί της τελικής τιμής, όπως διαμορφώνεται με βάση την τιμή CIF ή την τιμή αναφοράς του τελωνείου και προστιθέμενων όλων των δασμών, τελών, ειδικών φόρων κατανάλωσης κ.λπ. επιβαρύνσεων.

Κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί εμπορικές συναλλαγές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 5 εκ. λεκ. υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο «Υπόχρεων Καταβολής Φ.Π.Α.» μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από το έτος που η επιχείρηση υπερέβη το ανωτέρω όριο ετήσιου κύκλου εργασιών. Τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των εισαγωγών-εξαγωγών, καθώς και όσοι παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, αρχιτέκτονες, λογιστές κ.ά.), εγγράφονται στο μητρώο ανεξαρτήτως κύκλου εργασιών.

Οποιαδήποτε μη εγκατεστημένη στην Αλβανία επιχείρηση, η οποία παρέχει υπηρεσίες ή προϊόντα εντός της χώρας και υπόκειται σε καταβολή ΦΠΑ, υποχρεούται να ορίσει ως εκπρόσωπο έναν μόνιμο κάτοικο Αλβανίας, ο οποίος θα εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α., θα ενεργεί στο όνομα της επιχείρησης και θα ευθύνεται για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της εταιρείας. Σημειώνεται ότι η ως άνω υποχρέωση αφορά και επιχειρήσεις ο κύκλος εργασιών των οποίων δεν ξεπερνά το όριο των 5 εκ. λεκ.

Η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής Φ.Π.Α. για τα «Βιβλία Πωλήσεων και Αγορών» είναι η 10^η μέρα του επομένου ημερολογιακού μήνα από την πραγματοποίηση της συναλλαγής (σε ισχύ από τις 6.2.2015 με την υπ' αριθμ. 6/30.1.2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών).

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων: <http://www.dogana.gov.al/c/170/299/perjashtime-nga-tvsh-e-importit>

1.8. Ειδικός φόρος (excise tax)

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων, είτε παραγόμενες είτε εισαγόμενες στην Αλβανία (όπως αλκοολούχα και ενεργειακά ποτά, καπνικά προϊόντα, καφές, πετρέλαιο και υποπροϊόντα αυτού κ.ά.) επιβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης.

Από 1.1.2016, παρέχεται η δυνατότητα στους εισαγωγείς να επικολλήσουν την ειδική ταινία του ειδικού φόρου κατανάλωσης εντός της χώρας, σε ειδικές φορολογικές αποθήκες.

Αναλυτικός κατάλογος, των επιβαρύνσεων ειδικού φόρου κατανάλωσης των ως άνω προϊόντων, που υπόκεινται σε αυτό το καθεστώς, περιέχεται στον τελευταίο τροποποιητικό νόμο «περί ειδικού φόρου κατανάλωσης» (No 126/2016), που ισχύει από 1.1.2017. Το πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά, στην αλβανική γλώσσα, στην ιστοσελίδα της Τελωνειακής Διοίκησης της Αλβανίας στη θέση: <http://www.dogana.gov.al/dokument/462/ndryshim-6-ligj-126-2016-1512201>.

Το νομοθετικό πλαίσιο για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης είναι διαθέσιμο στη θέση: <http://www.dogana.gov.al/c/171/198/258/legjislacioni-mpi-akcizen>

Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης 2018 - Συνοπτικός κατάλογος προϊόντων (Ν. 126/2016)		
Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Καφές	09011100, 09011200	0
	09012100, 09012200	60 ALL/kg
	090190	50 ALL/kg
	21011100, 210112,92, 21011298	250 ALL/kg
Ενεργειακά ποτά	22 02 10 00	30 ALL/λίτρο
Μπύρα από βύνη	2203	- 360 ALL/hl/ βαθμό αλκοόλ αν η παραγωγή είναι μικρότερη από 200.000 hl/ έτος - 710 ALL/hl/βαθμό αλκοόλ αν η παραγωγή είναι μεγαλύτερη από 200.000 hl/ έτος
Ελαφρά κρασιά και ελαφρά ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση	220421, 220429, 220430, 22043010, 22043096, 22043098, 22051010, 22059010, 22060010, 22060059, 22060089	- 3.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς και - 4.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή (εγχώρια ή ξένη) είναι μικρότερη ή ίση από 10.000 hl/ έτος - 10.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό ως 12,5 βαθμούς και 12.000 ALL/hl για αλκοολικό βαθμό άνω των 12,5 βαθμών, αν η παραγωγή (εγχώρια ή ξένη) είναι μεγαλύτερη από 10.000 hl/ έτος
Αφρώδης οίνος, σαμπάνια, ποτά που έχουν υποστεί ζύμωση και ενδιάμεσα αλκοολούχα ποτά	220410, 22042106, 22042107, 22042108	- 5.200 ALL/hl
	22042185, 22042186, 22042187, 22042188, 22042189, 22042190, 22042191, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042985, 22042986, 22042987, 22042988, 22042989, 22042990, 22042991, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051010, 22051090, 22059010, 2205 9090, 22060010, 22060039, 22060059, 22060089	- 5.200 ALL/hl Ενδιάμεσα αλκοολούχα ποτά με αλκοολική δυναμικότητα ανώτερο από 15% αλλά δεν υπερβαίνει το 22% Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 74 του Νόμου. Άλλα ποτά που προέρχονται από ζύμωση (π.χ. μηλίτης, απίτης, υδρόμελι) με περιεκτικότητα αλκοόλης 8,5%
	22042109, 22051010, 22059010, 22060039, 22060031, 22060051,	- 3.120 ALL/hl

	22060081	
Αλκοολούχα ποτά	22042192, 22042193, 22042194, 22042195, 22042196, 22042197, 22042198, 22042992, 22042993, 22042994, 22042995, 22042996, 22042997, 22042998, 22051090, 22059090, 22060010, 22060039, 22060059, 22060089, 22082012, 22082014, 22082026, 22082027, 22082029, 22082040, 22082062, 22082064, 22082086, 22082087, 22082089, 22083011, 22083019, 22083030, 22083041, 22083049, 22083061, 22083069, 22083071, 22083079, 22083082, 22083088, 22084011, 22084031, 22084039, 22084051, 22084091, 22084099, 22085011, 22085019, 22085091, 22085099, 22086011, 22086019, 22086091, 22086099, 22087010, 22087090, 22089011, 22089019, 22089033, 22089038, 22089041, 22089045, 22089048, 22089052, 22089054, 22089056, 22089069, 22089071, 22089075, 22089077, 22089078	Αλκοολούχα ποτά, από την απόσταξη οίνου ή χυμού σταφυλιών. -65.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης αν η παραγωγή (εγχώρια και ξένη) είναι μικρότερη ή ίση από 20.000 hl/ έτος - 84.500 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης αν η παραγωγή (εγχώρια και ξένη) είναι μεγαλύτερη από 20.000 hl/ έτος
Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Ρακί	22082029	20.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης
Προϊόντα με μη μετουσιωμένη αιθυλική αλκοόλη	22071000, 22089091, 22089099	45.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης
Προϊόντα με μετουσιωμ. αιθυλική αλκοόλη	22072000	0 (μηδέν)
Προϊόντα περιέχοντα αιθυλική αλκοόλη	Κεφάλαια 17 έως 22 Όλα τα προϊόντα που περιέχουν βαθμό αλκοόλ 1,2% κατ 'όγκο και ανεξάρτητα από την ταξινόμηση, σύμφωνα με το άρθρο 64 του νόμου	45.000 ALL/hl άνυδρης αλκοόλης

Πούρα και πουράκια	24021000	4.400 ALL/kg
Τσιγάρα που περιέχουν καπνό	240220	5.500 ALL/ 1.000 τμχ Από 1η Ιανουαρίου 2018, 5850 ALL/ 1000 τμχ Από 1η Ιανουαρίου 2019, 6000 ALL/
Πούρα, πουράκια,	240290	4.400 ALL/kg
Άλλα καπνά και υποκατάστατα καπνού	2403	4.400 ALL/kg Καπνός επεξεργασμένος με φύλλα καπνού που καλλιεργείται στην
Υγρό νικοτίνης για την πλήρωση ηλεκτρονικών τσιγάρων, που ορίζονται στους κωδικούς 85 43 70	38249956, 38249957	10 ALL/ml
Έλαια και λίπη ζωικά/ φυτικά και προϊόντα (θέρμ./κίνηση), μεθανόλη	1507 έως 1518	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του νόμου

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κ.ά.)	27071010, 27071090, 27072010, 27072090, 27073010, 27073090, 27075010, 27075090, 27101211 27101251, 27101259	-50 ALL/λίτρο για ορυκτέλαια, που ανήκουν στους κωδικούς Σ.Ο. της κλάσης 2707, για πετρέλαιο, που απαιτεί συγκεκριμένη διαδικασία επεξεργασίας, για ελαφρά έλαια, για βενζίνη με μόλυβδο, με περιεκτικότητα μολύβδου άνω των 0,013 γραμ./λίτρο (με 98, λιγότερα, ή περισσότερα οκτάνια)
	27101241, 27191245, 27101249, 27101931 έως 27101948, 27101951 έως 27101969, 271020, 2901, 2902	37 ALL/λίτρο ή 37 ALL/kg για ελαφρά έλαια, βενζίνη και αμόλυβδη βενζίνη, με περιεκτικότητα μολύβδου έως 0,013 γραμ./λίτρο, (με 98, λιγότερα, ή περισσότερα οκτάνια). Για βαρύ πετρέλαιο (ντίζελ), βιοντίζελ, βαρέα έλαια, λιπαρά οξέα, υδρογονάνθρακες άκυκλοι και κυκλικοί
	27101911 έως 27101929	- 20 ALL λίτρο για πετρέλαιο &

	27101921 έως 27101925	καύσιμο τύπου πετρελαίου
	27101971 έως 27101999, 27121090, 34031910, 34039900,	- 40 ALL/kg για λιπαντικά και άλλα έλαια, για παρασκευάσματα για τη λίπανση μηχανών και γράσο
	27109100 έως 27109900, 27132000, 271390, 2715	- 5 ALL/kg για υπολείμματα ελαίων, πίσσας, πετρελαίου, υπολείμματα πετρελαίου και ασφαλούχων ορυκτών και ασφαλτικά μείγματα
	27141000, 27131100, 27131200	- 2 ALL/kg για οππάνθρακα πετρελαίου
	27111211, 27111219, 27111291, 27111293, 27111294, 27111297, 27111310, 27111330, 27111391, 27111397, 27111400	- 8 ALL/ λίτρο για χρήση κίνησης - 0 ALL/ λίτρο εκτός χρήσης κίνησης
Κυκλικοί υδρογονάνθρακες	2901, 2902	37 ALL/kg
Μεθανόλη	29051100	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51
L000 Παρασκευάσματα για τη λίπανση μηχανημάτων, εξοπλισμού και οχημάτων	34031910, 34039900	40 ALL/kg
Αντικροτικά παρασκευάσματα, ανασχετικά της οξείδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων. Άλλα αλκυλοβενζόλια σε μείγματα	3811, 3817	Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του νόμου
Βιοντίζελ	382600	Λιπαρά οξέα / Βιοντίζελ με λιγότερο από 70% πετρέλαιο του κεφαλαίου 27 37 ALL/kg
Πυροτεχνήματα	36041000, 36049000	200 ALL/kg
Ελαστικά	4011	20 ALL/kg για νέα ελαστικά πεπιεσμένου αέρα από καουτσούκ

Προϊόν	Δασμολογική κλάση (CN)	Φόρος
Επίσωτρα αναγομωμένα, από καουτσούκ.	4012 (εκτός από 40122000)	40ALL/kg
	40122000	100ALL/kg μεταχειρισμένα
Μεταχειρισμένα ελαστικά	40122000	100ALL/kg μεταχειρισμένα
Πρωτογενείς μπαταρίες	8506	200 ALL/kg
Συσσωρευτές	8507	20ALL/kg
Λαμπτήρες και σωλήνες ηλεκτρικοί πυράκτωσης ή εκκένωσης	85392210, 85392290, 85392992, 85392998	100 ALL/τμχ. Λαμπτήρες ανακλαστήρα, άλλοι, >100V & <100V

Από τη 1^η Ιανουαρίου 2018 ξεκίνησε σταδιακή αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στα τσιγάρα και τον καπνό ως εξής: από 1/1/2018: 5.750 ALL /1.000 τμχ, 1/1/2019: 6.000 ALL/1.000 τμχ, 1/1/2020: 6.250 ALL/1.000 τμχ, 1/1/2021: 6.500 ALL/1.000 τμχ.

Ακόμη, από 1.1.2016, απαλλάσσεται από τον φόρο κατανάλωσης ο καπνός που παράγεται στην χώρα από φυσικά πρόσωπα και προορίζεται για προσωπική κατανάλωση (έως 25 κιλά/έτος).

Σημειώνεται ότι η νομοθεσία για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης τροποποιείται κατ' έτος. Ενημέρωση για το ισχύον πλαίσιο είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων: <http://www.dogana.gov.al/english/c/183/excise>.

1.9. Φόρος υλικών συσκευασίας

Τα υλικά συσκευασίας μίας χρήσης από πλαστικό και γυαλί (σύμφωνα με την ταξινόμηση των κεφαλαίων 39 και 70 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας), εισαγόμενα ή εγχωρίως παραγόμενα, επιβαρύνονται με φόρο της τάξης των 100 ALL/kg για τα υλικά από πλαστικό και 10 ALL/kg για τα υλικά από γυαλί. Τα εγχωρίως παραγόμενα υλικά συσκευασίας από ανακυκλωμένο πλαστικό επιβαρύνονται με 50 ALL/kg. Για τα εισαγόμενα προϊόντα, ο εν λόγω φόρος καταβάλλεται στις τελωνειακές Αρχές κατά την εισαγωγή.

Όσον αφορά στα προϊόντα συσκευασίας από πλαστική ύλη, ο ως άνω φόρος επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 3923 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 3923), και το πλαστικό υλικό καταλαμβάνει τουλάχιστον το 51% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στα προϊόντα συσκευασίας από γυαλί, ο ως άνω φόρος (10 ALL/kg) επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα του υποκεφαλαίου 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, όταν εισάγονται χωριστά (άδεια), καθώς και όταν συσκευάζουν άλλα προϊόντα (είτε εισαγόμενα, είτε εγχωρίως παραγόμενα), που κατατάσσονται σε διαφορετική δασμολογική κλάση (εκτός του υποκεφαλαίου 7010) και το γυαλί καταλαμβάνει τουλάχιστον το 80% της συνολικής μάζας της συσκευασίας.

Στις περιπτώσεις που τα ως άνω υλικά συσκευασίας (υποκεφάλαια 3923 και 7010 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) συσκευάζουν άλλα προϊόντα, για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπ' όψιν η διαφορά του μεικτού από το καθαρό βάρος των προϊόντων.

Τα παρακάτω προϊόντα, είτε εισάγονται ξεχωριστά (άδεια), είτε συσκευάζουν άλλα προϊόντα, απαλλάσσονται του φόρου συσκευασίας:

- πλαστικά κιβώτια
- πλαστικά βαρέλια με χωρητικότητα ≥ 20 λίτρα
- πλαστικές θήκες για CD και DVD
- πλαστικά δοχεία (τάπερ) για τρόφιμα
- πλαστικά κουτιά ψηφοφορίας
- πλαστικά δοχεία για καφέ, τσάι, μπαχαρικά
- πλαστικά δοχεία για τρόφιμα, όπως: μαρμελάδες, ψωμί, σάλτσες, φρούτα, βούτυρο, λάδι κλπ
- πλαστικές συσκευασίες για ορούς, αίμα και φάρμακα
- γυάλινες αμπούλες φαρμάκων
- γυάλινες φιάλες για τη διατήρηση ορού, αίματος και φαρμάκων
- πλαστικές και γυάλινες συσκευασίες σε τελωνειακό καθεστώς αναστολής.

Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο

Η Αλβανία, ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, εφαρμόζει δασμολογική πολιτική βάσει της ρήτρας του «μάλλον ευνοούμενου κράτους», ενώ για την Τουρκία, καθώς και τα μέλη των CEFTA (Βοσνία & Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κόσοβο) και EFTA (Λίχτενσταϊν, Ισλανδία, Νορβηγία, Ελβετία), με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου (FTA), εφαρμόζεται προτιμησιακό καθεστώς.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ Ε.Ε. – Αλβανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009, για τα περισσότερα προϊόντα προέλευσης Ε.Ε., εφ' όσον συνοδεύονται από EUR1 ή δήλωση καταγωγής επί του τιμολογίου, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν καταργηθεί, ή μειώνονται, βάσει χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στην ως άνω Συμφωνία, μέχρι την οριστική κατάργησή τους. Ειδικότερα, στα βιομηχανικά προϊόντα (κεφάλαια 25 – 97 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας) προέλευσης Ε.Ε. δεν επιβάλλονται

εισαγωγικοί δασμοί, ενώ ορισμένα αγροτικά προϊόντα επιβαρύνονται βάσει των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας.

Οι δασμοί που επιβάλλονται βάσει των 8ψήφιων κωδικών της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, είναι αποκλειστικά επί της αξίας (ad valorem). Για τις δασμολογικές κλάσεις, που επιβαρύνονται με εισαγωγικούς δασμούς, οι επιβαλλόμενοι συντελεστές είναι της τάξης του 2%, 5%, 6%, 10% και 15%.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών του 2017, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αλβανικών Τελωνείων στη θέση: <http://www.dogana.gov.al/dokument/610/nk-2017-totali-me-paketen-e-2017>.

Το ποσό της δασμολογικής επιβάρυνσης υπολογίζεται επί της τιμής CIF, ενώ σε περίπτωση που η τιμή CIF είναι μικρότερη από την αντίστοιχη τιμή αναφοράς του τελωνείου (reference price), τότε όλες οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται επί της τιμής αναφοράς και όχι επί της τιμής του τιμολογίου.

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές ζώνες (FTZ)

Η αλβανική κυβέρνηση, με γνώμονα την προώθηση των εγχώριων και την προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων, ψήφισε στις 28.5.2015, το Νόμο 54/2015, ο οποίος τροποποιεί το Ν. 9789/2007 περί «Ίδρυσης και Λειτουργίας Οικονομικών Ζωνών». Η κυβέρνηση ενέκρινε τις κάτωθι τρεις περιοχές που θα απολαμβάνουν το καθεστώς της «ζώνης Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης» (TEDA):

- Spitalle, στην περιοχή του Δυρραχίου (έκτασης 213 εκταρίων),
- Korlik, στην περιοχή της Σκόδρας (έκτασης 61 εκταρίων) και
- Vlora, στην περιοχή της Αυλώνας (έκτασης 230 εκταρίων).

Εντός των περιοχών αυτών, προσφέρονται σε ιδιώτες κατασκευαστές (developers) και χρήστες (users), δικαιώματα αποκλειστικής ανάπτυξης και χρήσης, μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης και μια σειρά από φορολογικά και άλλα κίνητρα, όπως:

- Απαλλαγή από δασμούς και Φ.Π.Α. των αγαθών που προορίζονται για τις TEDA
- Δυνατότητα μεταφοράς αγαθών από μία TEDA σε άλλη, δίχως υποχρέωση καταβολής δασμών και Φ.Π.Α.
- Μειωμένη φορολογία επί των κερδών κατά 50% για τα πρώτα 5 έτη.
- Έκπτωση φόρου 20% επί της ετήσιας δαπάνης κεφαλαίου, για διετή περίοδο κατά την έναρξη της επένδυσης.
- Απαλλαγή από τον φόρο επιπτώσεων των κατασκευών στις υποδομές για τους developers των ζωνών.
- Απαλλαγή των νέων κατασκευών από τον φόρο ακίνητης περιουσίας για μία περίοδο 5 ετών.
- Απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας.

- 150% των ποσών που δαπανούνται για μισθούς και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και υγειονομικής περίθαλψης εκπίπτει από τον φόρο κατά το 1^ο έτος λειτουργίας. Για τα επόμενα έτη, οποιοδήποτε ποσό πλέον των δαπανηθέντων το προηγούμενο έτος θα εκπίπτει σε ποσοστό 150%.

- Οι δαπάνες εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης αναγνωρίζονται για φορολογικούς σκοπούς στο 200% των πραγματοποιηθέντων για 10 έτη από την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Προκειμένου να ενεργοποιηθούν τα ανωτέρω κίνητρα, πρέπει να διασφαλισθεί ότι η μεταφορά υπάρχουσας επιχείρησης στη ζώνη δεν έγινε έχοντας ως αποκλειστικό σκοπό την προνομιακή φορολογική μεταχείριση και ότι τα αγαθά που παράγονται στη ζώνη δεν πωλούνται στην Αλβανία σε τιμή χαμηλότερη από αυτή που θεωρείται ως «αγοραία αξία».

Η επιλογή των επιχειρήσεων που θα εγκατασταθούν στις ανωτέρω ζώνες θα γίνει με διαγωνισμό. Το αρμόδιο αλβανικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας έχει θεσπίσει το θεσμικό πλαίσιο, αναφορικά με τα κριτήρια και τους κανόνες για την επιλογή των εταιρειών, τα κριτήρια για την υπαγωγή σε καθεστώς φορολογικών κινήτρων και τον κανονισμό λειτουργίας των εν λόγω περιοχών. Περισσότερες πληροφορίες για το νομικό πλαίσιο που διέπει τις TEDA είναι διαθέσιμες στην ιστοθέση: http://www.teda.gov.al/?page_id=690.

Το α/Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας ανακοίνωσε εντός του 2017 τον ανάδοχο για την κατασκευή, ανάπτυξη, συντήρηση και λειτουργία της Τεχνολογικής και Οικονομικής Ζώνης Ανάπτυξης στη περιοχή Spitalla του Δυρραχίου. Η Ελεύθερη Οικονομική Ζώνη έχει έκταση 101,2 εκτάρια και θα διατεθεί στην αλβανική κοινοπραξία των εταιρειών Pelikan shpk, Best Construction shpk και Vëllezërit Hysa shpk, με συμβολικό ποσό € 1 για 99 χρόνια. Η Κοινοπραξία, η οποία θα επωφεληθεί από ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, έχει δεσμευτεί να κατασκευάσει εργοστάσιο εμπλουτισμού σιδηροχρωμίου αξίας €39 εκατ., το οποίο αναμένεται να απασχολεί 2.500 άτομα από την περιοχή. Η διαδικασία παραχώρησης για τις άλλες δύο TEDA (Korçik και Αυλώνα) δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Αναπτυξιακός Νόμος - Κίνητρα Επενδύσεων

1.1. Προστασία Επενδύσεων

Ο Ν. 7764/1993 «για τις ξένες επενδύσεις», προβλέπει ίση μεταχείριση μεταξύ Αλβανών και ξένων επενδυτών στην Αλβανία.

Η Αλβανία έχει υπογράψει 44 Συμφωνίες Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας Επενδύσεων, εκ των οποίων 8 δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, με τις χώρες Αυστρία, Αζερμπαϊτζάν, Βέλγιο-Λουξεμβούργο, Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κίνα, Κροατία, Κύπρο, Τσεχία, Δανία Αίγυπτο, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιράν, Ισραήλ, Ιταλία, Ν. Κορέα, Κουβέιτ, Λιθουανία, ΠΓΔΜ, Μαλαισία, Μάλτα, Μολδαβία, Ολλανδία Πολωνία, Πορτογαλία, Κατάρ, Ρουμανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Σαν Μαρίνο, Σερβία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Τυνησία, Τουρκία, Ουκρανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Με την Ελλάδα η Συμφωνία αυτή υπεγράφη στα Τίρανα, την 01.08.1991 και τέθηκε σε ισχύ από 04.01.1995. Αναλυτικά για κάθε συμφωνία στην ιστοσελίδα της UNCTAD: <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/2>

Η Αλβανία είναι επίσης μέλος στη Σύμβαση για τη Διευθέτηση των Διαφορών σχετικών με τις Επενδύσεις.

1.2. Εθνικό Συμβούλιο για τις Επενδύσεις

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της EBRD «Investment Climate and Governance Initiative» (ICGI), τον Απρίλιο 2015, με την υπ' αριθμ. 294/08.04.2015 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, ιδρύθηκε το Εθνικό Συμβούλιο για τις Επενδύσεις, ένας θεσμός που έχει στόχο τη βελτίωση του διαλόγου ανάμεσα στο κράτος και τις επιχειρήσεις, τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση του επιχειρηματικού κλίματος στη χώρα, την πάταξη των εμποδίων για επενδύσεις και την αύξηση των επενδύσεων, τόσο από ξένες, όσο και από εγχώριες επιχειρήσεις. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι ο εκάστοτε Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης, Τουρισμού, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας και μέλη ο Υπουργός Επικρατείας για τις Σχέσεις με το Κοινοβούλιο, ο Υπουργός Επικρατείας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο Αλβανικός Οργανισμός για την Ανάπτυξη Επενδύσεων AIDA, ο Γεν. Δ/ντής Φορολογίας, ο Γεν. Δ/ντής Τελωνείων, η Τράπεζα της Αλβανίας, η EBRD (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), η Ευρωπαϊκή Ένωση, και η Παγκόσμια Τράπεζα με το IFC (International Finance Corporation). Ως μη μόνιμα μέλη δύνανται να συμμετέχουν τρεις ιδιωτικές εταιρείες και τρεις επιχειρηματικοί φορείς. Το έργο του Συμβουλίου επικουρείται από Γραμματεία, ένα ανεξάρτητο όργανο εμπειρογνομόνων, οι οποίοι έχουν επιλεγεί από την EBRD. Το Συμβούλιο θα συνεδριάζει τουλάχιστον 6 φορές το έτος.

Περισσότερες πληροφορίες για το Εθνικό Συμβούλιο Επενδύσεων, τις δράσεις και τις συνεδριάσεις του είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://www.investment.com.al/>.

1.3. Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο

Το 2014, με το Ν. 57/2014, ιδρύθηκε το Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί τον υψηλότερου επιπέδου μηχανισμό διαλόγου ανάμεσα στο δημόσιο και την επιχειρηματική κοινότητα.

Ο πρωταρχικός σκοπός του Συμβουλίου είναι η υποβολή προτάσεων προς την Κυβέρνηση ως προς τη βελτίωση του νομικού και θεσμικού πλαισίου, και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

1.4. Νόμος 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων»

Με τον Ν. 55/2015 «Περί στρατηγικών επενδύσεων στη Δημοκρατία της Αλβανίας», ο οποίος ψηφίστηκε στις 28.5.2015 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2016, θεσπίστηκε επιτάχυνση των διαδικασιών για τα πολυάριθμα γραφειοκρατικά στάδια υλοποίησης μίας στρατηγικής επένδυσης. Προσδιορίστηκαν έξι στρατηγικοί τομείς, για κάθε έναν εκ των οποίων, ορίστηκε το κατώφλι του κόστους της επένδυσης, προκειμένου αυτή να λάβει το καθεστώς: (α) της «στρατηγικής επένδυσης με υποστηρικτική διαδικασία» ή (β) της «στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία», όπως φαίνεται στον κάτωθι πίνακα.

Στρατηγικοί τομείς	Στρατηγική επένδυση	
	«Υποστηρικτική διαδικασία»	«Ειδική διαδικασία»
Ενέργεια και εξόρυξη	≥ 30 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Μεταφορές και υποδομές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και αστικών αποβλήτων	≥ 30 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Τουρισμός	≥ 5 εκατ. € και τουλάχιστον 80 νέες θέσεις εργασίας	≥ 50 εκατ. €
Γεωργία και αλιεία	≥ 3 εκατ. € και τουλάχιστον 50 νέες θέσεις εργασίας	≥ 50 εκατ. €
Περιοχές Τεχνολογικής και Οικονομικής Ανάπτυξης	≥ 5 εκατ. €	≥ 50 εκατ. €
Ανάπτυξη περιοχών προτεραιότητας	≥ 1 εκατ. € και τουλάχιστον 150 νέες θέσεις εργασίας	≥ 5 εκατ. € και τουλάχιστον 600 νέες θέσεις εργασίας

Το καθεστώς της στρατηγικής επένδυσης με ειδική διαδικασία μπορεί, επίσης, να χορηγείται σε περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων, το κόστος των οποίων είναι ίσο ή μεγαλύτερο των € 100 εκατ. ανεξαρτήτως τομέα.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε διοικητική δομή, εντός του αλβανικού Οργανισμού Ανάπτυξης Επενδύσεων (AIDA), η οποία παρέχει υπηρεσίες «ενιαίας θυρίδας» («single window») στους στρατηγικούς επενδυτές. Ενδεικτικά, οι υπηρεσίες αυτές αφορούν στην προετοιμασία, στην εφαρμογή, στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση ενός στρατηγικού επενδυτικού σχεδίου,

καθώς επίσης και στην έκδοση των αδειών, εγκρίσεων και γνωμοδοτήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα από όλους τους δημόσιους φορείς που συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες, άμεσα ή έμμεσα, όταν πρόκειται για στρατηγικές επενδύσεις υπό το καθεστώς της «υποστηρικτικής διαδικασίας».

Όταν οι επενδύσεις εμπίπτουν στο καθεστώς της «ειδικής διαδικασίας», εκτός των προαναφερόμενων υπηρεσιών, συμπεριλαμβάνονται επιπλέον, διαδικασίες απαλλοτρίωσης ακίνητων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε ιδιώτες, καθώς και τυχόν εγκρίσεις από το Κοινοβούλιο, εφόσον αυτές απαιτούνται.

1.5. Κίνητρα επενδύσεων

Η Αλβανική νομοθεσία δεν παρέχει ειδικά κίνητρα προς τους ξένους επενδυτές. Το καθεστώς των επιδοτήσεων ρυθμίζεται από το Ν. 9374/2005 «Περί κρατικών ενισχύσεων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.10183/2009. Ο νόμος ισχύει για όλους τους τομείς της παραγωγής και των υπηρεσιών στην Αλβανία, εκτός από τη γεωργία και την αλιεία. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να αφορούν σε επιδοτήσεις και δωρεές, διάφορες φοροελαφρύνσεις, όπως απαλλαγές από δασμούς και Φ.Π.Α., μειώσεις και εκπτώσεις, καθώς και επιδοτούμενα προγράμματα για την απασχόληση.

Επίσης, η αλβανική Κυβέρνηση, βάσει της υπ' αριθμ. 735/05.11.2014 απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, προσφέρει τη δυνατότητα μακροχρόνιας μίσθωσης κρατικών ακινήτων, έκτασης άνω των 500 τ.μ., με το συμβολικό τίμημα του 1 €. Η ανωτέρω απόφαση, η οποία τροποποίησε την υπ' αριθμ. 54/05.02.2014, διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ενίσχυσης, προσφέροντάς την, κατόπιν διαγωνισμού και εν συνεχεία απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της Αλβανίας, σε εταιρείες, οι οποίες προτίθενται να υλοποιήσουν:

- επένδυση σε μονάδα βιομηχανικής παραγωγής άνω των 300 εκατ. λεκ (περ. 2.145.000 €),
- επένδυση με το καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν), με δημιουργία τουλάχιστον 50 θέσεων εργασίας,
- επένδυση σε μονάδα αγροτικής βιομηχανίας (agrobusiness), όπως συλλογή, επεξεργασία και εμπορία αγροτικών προϊόντων ή ζωικού κεφαλαίου, άνω των 100 εκατ. λεκ (περ. 715.000 €),
- επένδυση σε δραστηριότητες σχετικά με την εκπαίδευση και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, άνω των 200 εκατ. λεκ (περ. 1.429.000 €),
- επένδυση σε κατασκευαστική δραστηριότητα, σε υπηρεσίες συντήρησης ή σκαφών θαλάσσης, άνω των 500 εκ. λεκ (περ. 3.572.000 €).

Ο μισθωτής υποχρεούται στην προσκόμιση εγγυητικής επιστολής, ίσης με το 2% της αξίας της επένδυσης. Πρόστιμα και κατάπτωση της εγγυητικής προβλέπονται, σε περίπτωση που ο μισθωτής δεν τηρεί τους όρους της σύμβασης.

Ακόμη, ο Ν. 8987/2002 παρέχει κίνητρα για την κατασκευή εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Επενδυτές, εγχώριοι ή αλλοδαποί, που εγκαθιστούν νέα ή ανακατασκευάζουν υπάρχουσα μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με εγκατεστημένη ισχύ άνω των 5 MW, με χρήση υγρής ή στερεής καύσιμης ύλης, χωρίς περιορισμούς για άλλες ανανεώσιμες πηγές, δικαιούνται απαλλαγή από δασμούς για τον εισαγόμενο μηχανολογικό και άλλο εξοπλισμό, ενώ τους επιστρέφονται οι δασμοί και ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για την εισαγωγή της καύσιμης ύλης. Επίσης, η Κυβέρνηση προχώρησε στις κάτωθι ρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας: το τσιμέντο και ο χάλυβας που εισάγονται για την κατασκευή υδροηλεκτρικών εργοστασίων απαλλάσσονται του Φ.Π.Α. και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται από τις εταιρείες παραγωγής πετρελαίου απαλλάσσονται του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

Προκειμένου να ενισχυθεί ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας υποδημάτων (με καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή - φασόν), ο οποίος συνεισφέρει σημαντικά στην απασχόληση, η Αλβανική Κυβέρνηση, το 2014, προχώρησε στην κατάρτιση ενός ειδικού πακέτου ενίσχυσης της εν λόγω βιομηχανίας, το οποίο περιλαμβάνει:

- Απαλλαγή από Φ.Π.Α. για μηχανήματα και εξοπλισμό.
- Απαλλαγή από τις δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης για 1 έτος, για τους νέους υπαλλήλους.
- Κρατική επιδότηση των μισθών για 4 μήνες για τους νέους υπαλλήλους.
- Κίνητρα για την εκπαίδευση υπαλλήλων.
- Διευκόλυνση στις τελωνειακές διαδικασίες.
- Επιστροφή Φ.Π.Α.
- Δυνατότητα υπαγωγής στο καθεστώς μίσθωσης με το συμβολικό τίμημα του 1 €.
- Εκπροσώπηση του κλάδου στο Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο.
- Δημιουργία "One Stop Shop" στον Αλβανικό Οργανισμό Ανάπτυξης και Επενδύσεων (AIDA), ειδικά για τη βιομηχανία με το καθεστώς της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (φασόν).

Περισσότερες πληροφορίες για το πακέτο ενίσχυσης της βιομηχανίας φασόν είναι διαθέσιμες (στα αλβανικά), στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.aida.gov.al>.

1.6 Σύσταση Εταιρείας Αλβανικών Επενδύσεων (Albanian Investment Corporation).

Υπερψηφίστηκε από το Α/Κοινοβούλιο στις 17 Οκτωβρίου 2019 το νομοσχέδιο (Ν.71/2019) που αφορά στη σύσταση δημοσίου φορέα με την επωνυμία «Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων», ο οποίος θα έχει την αρμοδιότητα για «τον σχεδιασμό και υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων, την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας σε κεντρικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο», ενώ παράλληλα καθίσταται ο κύριος φορέας διαχείρισης του συνόλου κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου.

Σημειώνεται ότι το ανωτέρω νομοσχέδιο είχε κατατεθεί προς διαβούλευση στις αρχές του τρέχοντος έτους, προκαλώντας την αντίδραση της Παγκόσμιας Τράπεζας, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και άλλων διεθνών οργανισμών, καθώς, όπως επισημάνθηκε, ο νέος φορέας θα ελέγχεται άμεσα από την α/Κυβέρνηση, παρακάμπτοντας το Νόμο περί κρατικών συμβάσεων, ενώ θα επιφέρει πρόσθετη επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό και γενικότερα στην εθνική οικονομία της χώρας.

Ειδικότερα, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία η υπερσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων στην Εταιρεία, η οποία θα λειτουργεί συγχρόνως ως χρηματοδοτικός οργανισμός, διαχειριστής κρατικής περιουσίας και φορέας υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Πιο συγκεκριμένα ο Ν.71/2019 προβλέπει:

- Η Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων αποτελεί ανώνυμη εταιρεία με σκοπό τη διαχείριση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση και αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Η Εταιρεία υπόκειται στους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, οι μετοχές της ανήκουν κατά 100% στο αλβανικό κράτος και συγκεκριμένα στο Υπουργείο Οικονομίας, ενώ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μετοχές της εταιρείας θα μπορούν να αποκτηθούν από διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς.
- Η Εταιρεία Αλβανικών Επενδύσεων αποτελεί 100% δημόσια εταιρεία, καθώς το μετοχικό κεφάλαιό της θα καλυφτεί εξ ολόκληρου από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Σκοπός της Εταιρείας είναι η διαχείριση, ανάπτυξη, εκμετάλλευση και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και ο σχεδιασμός, ανάλυση, συντονισμός, χρηματοδότηση και υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων.
- Στις αρμοδιότητες της Εταιρείας περιλαμβάνονται η διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του Δημοσίου, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων επί των περιουσιακών στοιχείων του κράτους, η ανάλυση και προώθηση επενδυτικών προγραμμάτων που υποβάλλονται από εγχώριους ή διεθνείς φορείς και η σύναψη εταιρικών σχέσεων με χρηματοδοτικούς οργανισμούς για τη διασφάλιση επενδυτικών κεφαλαίων.
- Στην Εταιρεία μεταβιβάζονται και περιέρχονται εμπράγματα δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κινητές αξίες, άυλα δικαιώματα. Η Εταιρεία προτείνει στο Υπουργικό Συμβούλιο τη μεταβίβαση στο χαρτοφυλάκιο της ακινήτων του δημοσίου στα οποία διαπιστώνει επενδυτικό ενδιαφέρον προκειμένου να τα αξιοποιήσει. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες μεταβίβασης της κρατικής περιουσίας καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το ανωτέρω Νομοσχέδιο επικρίθηκε με δριμύτητα από την Αντιπολίτευση, η οποία κατηγόρησε την Κυβέρνηση για προσπάθεια παράνομης υπεξαίρεσης των ιδιωτικών περιουσιών.

Επισημαίνεται ότι ο Ν. 71/2019, σε συνδυασμό με δύο άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες που προωθούνται για ψήφιση, ήτοι το νομοσχέδιο «Περί Επενδύσεων», καθώς και τροποποιήσεις στο Ν. 8561/1999, ο οποίος αφορά σε θέματα «απαλλοτριώσεως ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος», καθιστούν ιδιαίτερα επισφαλή την

κατοχύρωση της ατομικής ιδιοκτησίας στην Αλβανία, καθώς παρέχουν την εξουσία στην Κυβέρνηση να μπορεί να απαλλοτριώνει, κατά το δοκούν, οποιοδήποτε ιδιωτικό ακίνητο, προκειμένου να υλοποιήσει κάποιο επενδυτικό σχέδιο.

Δ.2 Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων

1.6. Συμβάσεις Παραχώρησης

Οι συμβάσεις παραχώρησης ρυθμίζονται κυρίως από το Νόμο 125/2013 «Περί παραχωρήσεων και συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα», ο οποίος ενσωμάτωσε την Οδηγία της ΕΕ 2004/18/ΕΚ στο αλβανικό δίκαιο και αντικατέστησε το Νόμο 9663/2006 που ίσχυε έως τότε. Οι διατάξεις του Ν. 9663/2006 εφαρμόζονται μόνο στις συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες είχαν συναφθεί ή των οποίων οι διαδικασίες ανάθεσης ή αναθεώρησης είχαν ξεκινήσει, πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.125/2013.

Στις 27.7.2015, ψηφίσθηκε ο Νόμος 77/2015 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών στο Ν.125/2013», ο οποίος ρυθμίζει, κυρίως, θέματα που άπτονται της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης μίας σύμβασης παραχώρησης.

Το θεσμικό πλαίσιο είναι διαθέσιμο, στην αλβανική γλώσσα, στις εξής ιστοσελίδες:

- Ν.77/2015: <http://kek.al/wp-content/uploads/2015/08/LIGJ-77-2015-Per-Koncensionet-dhe-PP.pdf>
- Ν.125/2013: http://www.kpp.gov.al/ppadv/DF_DocumentViewer.aspx?id=01b1717a-766b-4604-8bd9-d774100c98ae

Εξάλλου, στην κατωτέρω ιστοσελίδα είναι διαθέσιμες οι σχετικές εφαρμοστικές πράξεις (υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.α.):

<http://www.energija.gov.al/al/baza-ligjore/koncesione/vkm1449827094>

Σύμφωνα με το νόμο, οι κατηγορίες των δημοσίων υπηρεσιών ή υποδομών που μπορούν να παραχωρηθούν ή να αποτελέσουν ΣΔΙΤ αφορούν σε μεταφορές, παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, επεξεργασία και διανομή ύδατος, διαχείριση λυμάτων και απορριμμάτων, έργα αποστράγγισης και άρδευσης, τηλεπικοινωνίες, εκπαίδευση, υγεία, τουρισμό, πολιτισμό και αθλήματα, υποδομή φυλακών, ανακύκλωση κ.α.

Δ.3 Πιστοληπτική ικανότητα χώρας – Κίνδυνοι/ προοπτικές

1.1. Πιστοληπτική ικανότητα Αλβανίας

Στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2020», η Αλβανία κατατάσσεται στην 82η θέση μεταξύ 190 χωρών, με συνολική βαθμολογία 67,70 βαθμούς, από την 63η θέση και 69,51 βαθμούς στην αντίστοιχη έκθεση του 2019.

Στα συνολικά δέκα κριτήρια αξιολόγησης επιχειρηματικού περιβάλλοντος που συμπεριλαμβάνει η έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Αλβανία βελτίωσε τη θέση της μόνον σε ένα, παρέμεινε αμετάβλητη σε δύο, ενώ υποχώρησε στα υπόλοιπα επτά.

Η μοναδική βελτίωση αφορά στο κριτήριο περί ηλεκτροδότησης και αξιοπιστίας του συστήματος διανομής ενέργειας, με την Αλβανία να ανελίσσεται στην 107^η θέση από την ιδιαίτερα χαμηλή 140^η θέση της περσινής έκθεσης.

Παράλληλα, η καλύτερη επίδοση της αλβανικής οικονομίας σημειώθηκε στον τομέα της διεξαγωγής του διασυνοριακού εμπορίου, αν και υποχώρησε κατά μία θέση, και κατέλαβε την 25^η θέση έναντι της 24^{ης} το 2019.

Στον αντίποδα, η χειρότερη επίδοση της Αλβανίας καταγράφηκε στο δείκτη που αφορά τη χορήγηση οικοδομικών αδειών, όπου κατέλαβε την 166^η θέση, από την 151^η πέρυσι.

Η μεγαλύτερη υποχώρηση σημειώθηκε στο κριτήριο της προστασία των μειοψηφικών μετόχων μιας εταιρείας όπου η Αλβανία κατέλαβε την 111^η έναντι της 26^{ης} θέσης το 2019.

Στο κριτήριο που σχετίζεται με τις διαδικασίες σύστασης επιχείρησης, η Αλβανία κατατάσσεται στην 53^η θέση, υποχωρώντας κατά τρεις θέσεις, ενώ στις διασυνοριακές συναλλαγές κατέλαβε την 25^η από την 24^η. Παράλληλα, ως προς το κριτήριο της χορήγησης πιστώσεων, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη χρηματοδότηση τους από το τραπεζικό σύστημα είχαν ως συνέπεια την υποχώρηση της αλβανικής οικονομίας στην 48^η θέση από την 44^η πέρυσι.

Επιπρόσθετα, αμετάβλητη στην 98^η θέση παρέμεινε η χώρα ως προς την καταχώρηση ακίνητης περιουσίας, υποχώρηση κατά μία θέση σημειώθηκε στην πληρωμή εταιρικών φόρων (στην 123^η από 122^η), ενώ στον τομέα της εφαρμογής συμβάσεων υπήρξε διολίσθηση στην 120^η από την 98^η το 2019.

Εν κατακλείδι, στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας καταγράφεται η επιδείνωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Αλβανία κατά τα τελευταία χρόνια, παρά το ότι η αλβανική κυβέρνηση εφαρμόζει ένα φιλικό προς το επιχειρείν πρόγραμμα, το οποίο ωστόσο πλήττεται από χρόνιες αδυναμίες, παθογένειες και υστερήσεις.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ 2019 (Global Competitiveness Report), η ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας υποχώρησε κατά πέντε θέσεις στη διεθνή κατάταξη ανάμεσα σε 141 χώρες, καταλαμβάνοντας πλέον την 81η θέση έναντι της 76ης θέσης που κατείχε στην αντίστοιχη Έκθεση του 2018.

Ειδικότερα, οι πλέον επιβαρυντικοί παράγοντες στην ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας, έτσι όπως παρουσιάζονται στην Έκθεση, είναι α) η διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα, β) η ελλιπής προστασία των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων (στον συγκεκριμένο τομέα καταλαμβάνει την 129η θέση), ιδίως της έγγειας, αλλά και της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ ακολουθούν: γ) η έλλειψη ανεξαρτησίας και οι κυβερνητικές παρεμβάσεις στη Δικαιοσύνη, δ) το περιορισμένο μέγεθος της τοπικής αγοράς, ε) οι ανεπάρκειες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, λόγω των μη εξυπηρετούμενων δανείων, οι ελλείψεις στις οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές, η αρνητική δυναμική εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, καθώς και παθογένειες στο ευρύτερο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας.

Στον αντίποδα, στα θετικά σημεία για την ανταγωνιστικότητα της αλβανικής οικονομίας περιλαμβάνονται α) η ευελιξία στην οργάνωση της αγοράς εργασίας, καθώς και β) το χαμηλό κόστος του εργατικού δυναμικού σε σχέση με ένα αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο κατάρτισης.

Αναλυτικότερα, στους 12 βασικούς τομείς που διαμορφώνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα, κατά την εν λόγω Έκθεση, η Αλβανία καταλαμβάνει τις εξής θέσεις: «Θεσμοί» την 76η, «Υποδομές» την 98η, «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών» την 75η, «Μακροοικονομική Σταθερότητα» την 104η, «Υγεία» την 46η, «Δεξιότητες Εργατικού Δυναμικού» την 50η, «Αγορά Προϊόντων» την 75η, «Αγορά Εργασίας» την 38η, «Χρηματοοικονομικό Σύστημα» την 102η, «Μέγεθος Αγοράς» την 111η, «Δυναμικότητα των Επιχειρήσεων» την 63η και «Καινοτομία» την 110η.

Ο Οργανισμός Transparency International, στην ετήσια έκθεση για τον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς για το έτος 2017, κατατάσσει την Αλβανία στην 91^η θέση ανάμεσα σε 180 χώρες, με βαθμολογία 38/100 όσον αφορά στην αντίληψη της διαφθοράς του δημοσίου τομέα. Ο Οργανισμός επισημαίνει ότι η πολιτική διαφθορά παραμένει ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, με προεκτάσεις σε όλα τα επίπεδα της οικονομίας και κοινωνίας. Παρά τις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα, τα προβλήματα παραμένουν και οι προκλήσεις για την αλβανική κυβέρνηση είναι σημαντικές.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση Οικονομικής Ελευθερίας του Ιδρύματος Heritage Foundation και του περιοδικού Wall Street Journal, η Αλβανία βαθμολογείται με 64,5 και καταλαμβάνει την 65^η θέση ανάμεσα σε 177 χώρες στον κόσμο. Η βαθμολογία της το 2018 ανέβηκε κατά 0,1 μονάδα, λόγω της σημαντικής βελτίωσης των δημοσίων οικονομικών της, ωστόσο υστέρησε σημαντικά στην αποτελεσματικότητα του δικαστικού τομέα και στη ποιότητα του φορολογικού συστήματος.

Η Αλβανία κατέλαβε την 34^η θέση ανάμεσα σε 162 χώρες στη μελέτη «Η Οικονομική Ελευθερία στον Κόσμο» του 2018 που ανακοίνωσε το Ινστιτούτο Fraser του Καναδά. Η Αλβανία είχε καταλάβει την 42η θέση στην αντίστοιχη έκθεση πριν από δύο χρόνια. Στη συγκεκριμένη έκθεση η Αλβανία σημειώνει καλύτερες επιδόσεις από άλλες χώρες της περιοχής όπως Βουλγαρία (46η), Κροατία (75^η), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (98^η). Ο βαθμός οικονομικής ελευθερίας στην μελέτη του καναδικού ινστιτούτου υπολογίζεται βάσει των θεσμών και των πολιτικών που εφαρμόζει κάθε χώρα σε πέντε πεδία: το μέγεθος του κράτους · το κράτος δικαίου · την πρόσβαση σε ισχυρό νόμισμα · την ελευθερία στο διεθνές

εμπόριο· και το ρυθμιστικό περιβάλλον στην τραπεζική πίστη, τα εργασιακά και την επιχειρηματικότητα.

1.2. Κίνδυνοι / Προοπτικές σύμφωνα με το ΔΝΤ

Στην Έκθεση Παγκόσμιας Οικονομικής Σταθερότητας του ΔΝΤ που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο 2019 η πρόβλεψη για το ποσοστό ανόδου του ΑΕΠ της Αλβανίας για το έτος 2019 αναθεωρήθηκε, από το 3,7% στο 3%. Η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας αποδίδεται στην ολοκλήρωση των επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα (πχ. ΤΑΡ), στις επιπτώσεις της ξηρασίας στην παραγωγή ηλεκτρικής, καθώς και στο κλείσιμο των καταστημάτων τυχερών παιχνιδιών από τα αστικά κέντρα της χώρας. Παράλληλα, το υψηλό δημόσιο χρέος (2018: 71,2% του ΑΕΠ) και οι ολοένα αυξανόμενες ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου (2018: 1,8% του ΑΕΠ) θα μπορούσαν να προκαλέσουν δημοσιονομικές αποκλίσεις, με αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία και τις ιδιωτικές επενδύσεις.

Παράλληλα, κίνδυνοι από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η επιβράδυνση της διεθνούς οικονομίας, το ενδεχόμενο επιβολής προστατευτικών μέτρων στο διεθνές εμπόριο, καθώς και άλλοι γεωπολιτικοί λόγοι ενδέχεται να επιδράσουν αρνητικά στην πορεία της αλβανικής οικονομίας.

Στη συνέχεια πάντως, εκτιμάται ότι οι μεταρρυθμίσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας ένταξης στην ΕΕ και η ανάκαμψη των κύριων εμπορικών εταίρων της ΕΕ, θα ωθήσουν ανοδικά την πορεία της οικονομίας και μεσοπρόθεσμα ο ρυθμός ανάπτυξης μπορεί να κινηθεί υψηλότερα. Οι προοπτικές ανάπτυξης της αλβανικής οικονομίας παραμένουν θετικές, εφόσον συνεχισθούν οι μεταρρυθμίσεις, ενισχυθεί το κλίμα εμπιστοσύνης και δημιουργηθεί ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον για την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Δεδομένου ότι οι συνθήκες τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον παραμένουν προς το παρόν θετικές, η παρούσα συγκυρία θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την χάραξη πολιτικών που αποσκοπούν στην προώθηση μεταρρυθμίσεων για την αντιμετώπιση του υψηλού δημοσίου χρέους και των μη εξυπηρετούμενων δανείων στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Στο δημοσιονομικό πεδίο, υπάρχει η πολιτική δέσμευση για μείωση του δημοσίου χρέους κάτω από το 60% του ΑΕΠ έως το 2021 και σταδιακή εξυγίανση για την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 2,3 τοις εκατό του ΑΕΠ μέχρι το 2021. Ωστόσο, το ΔΝΤ εκτιμά ότι το 2019, το πρωτογενές πλεόνασμα θα μειωθεί σε σχέση με εκείνο του 2018, από 0,2% στο 0,1% του ΑΕΠ. Θετικά αποτιμάται η εισαγωγή φόρου ακίνητης περιουσίας, ωστόσο, καθώς δεν προβλέπεται άμεσα η επιβολή νέων φόρων, η α/Κυβέρνηση αναμένει ότι η εκστρατεία κατά της άτυπης οικονομίας θα συμβάλει περαιτέρω στην αύξηση των φορολογικών εσόδων.

Υπογραμμίζεται ότι μεσοπρόθεσμα ελλοχεύουν κίνδυνοι σε σχέση με την επίτευξη των στόχων, καθώς και ότι θα χρειαστούν επιπρόσθετα μόνιμα μέτρα για την επίτευξη του στόχου του χρέους.

Οι πιστώσεις παραμένουν συγκρατημένες. Θετικά αξιολογείται ο περιορισμός των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL's), λόγω και της διαδικασίας διαγραφής, εντούτοις, εκφράζονται ανησυχίες για την πρόσφατο θεσμικό πλαίσιο για τους ιδιωτικούς δικαστικούς επιμελητές, το οποίο δύναται να δυναμίσει την ως άνω επίτευξη.

Συνεπώς, σύμφωνα με τα πορίσματα της αποστολής του ΔΝΤ στην Αλβανία, βασικές προτεραιότητες παραμένουν: η προώθηση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων επενδύσεων, η ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου της τραπεζικής εποπτείας για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPLs), καθώς και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μέσω των μεταρρυθμίσεων στο δικαστικό σύστημα και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων του υψηλού δημόσιου χρέους, των χαμηλών πιστώσεων και των αδύναμων θεσμών αναμένεται να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες ανάπτυξης, να υποστηρίξουν την Αλβανία στην διαδικασία ένταξης στην ΕΕ και να συμβάλουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου.

E. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΣ

1. Θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο, που διέπει τις Δημόσιες Προμήθειες για αγαθά και υπηρεσίες και δημόσια έργα στην Αλβανία είναι ο Ν. 9643 /20.11.2006, «Περί Δημοσίων Προμηθειών», ο Ν. 182/2014 περί μερικών τροποποιήσεων και προσθήκες στον Ν. 9643 /20-11-2006, καθώς επίσης και η Απόφαση υπ' αριθμ. 914/29.12.2014, σχετικά με την έγκριση των δημοσίων κανόνων περί Δημοσίων Προμηθειών. Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο είναι εν μέρει σύμφωνο με τις αντίστοιχες Οδηγίες της ΕΕ.

Η Υπηρεσία Δημοσίων Προμηθειών (PPA) αποτελεί τον κεντρικό φορέα στην Αλβανία, ο οποίος είναι αρμόδιος για το ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών, δημοσίων έργων και παραχωρήσεων / συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Σε αυτό το σύστημα πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά όλες οι διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μικρής αξίας, και το πρώτο στάδιο της διαδικασίας παραχώρησης / σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Οι Αναθέτουσες Αρχές είναι αρμόδιες για την προκήρυξη των διαγωνισμών και οι υποψήφιοι Ανάδοχοι υποχρεούνται να υποβάλουν προσφορές σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην εκάστοτε προκήρυξη.

Οι όροι, τα γενικά και ειδικά κριτήρια επιλογής, τα απαιτούμενα νομικά και διοικητικά έγγραφα των υποψηφίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, αναφέρονται αναλυτικά στην αντίστοιχη προκήρυξη του εκάστοτε διαγωνισμού, σύμφωνα με το πλαίσιο του Ν. 9643/20.11.2006, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ενώ προβλέπεται η παροχή διευκρινίσεων από την Αναθέτουσα Αρχή.

1.1. *Είδη διαδικασιών, όρια διαγωνισμών, νομιμοποίηση εγγράφων*

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προβλέπονται οι ακόλουθες διαδικασίες για τις Συμβάσεις Δημοσίων Προμηθειών:

- Ανοικτή διαδικασία
- Περιορισμένη διαδικασία
- Διαδικασία με διαπραγμάτευση
- Αίτημα για υποβολή πρότασης
- Ανταγωνιστική διαδικασία για έργο
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Τα όρια των διαγωνισμών, όπως ισχύουν, σύμφωνα με την τελευταία Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 914//29.12.2014 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Όρια Διαγωνισμών σύμφωνα με την Απόφαση υπ' αριθμ. 914/29.12.2014

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης	
	λεκ	ευρώ *
Συμβάσεις μικρής αξίας	800,000	5,714

Κατηγορίες Συμβάσεων	Προϋπολογισμός Σύμβασης			
	ανώτατο κατώφλι		κατώτατο κατώφλι	
	λεκ	ευρώ *	λεκ	ευρώ *
Δημόσια έργα	1,200,000,000	8,571,429	12,000,000	85,714
Δημόσιες Συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών	200,000,000	1,428,571	8,000,000	57,143

* ενδεικτική ισοτιμία 1 λεκ=140
ευρώ

Για τη βεβαίωση γνησιότητας αντιγράφων των ελληνικών εγγράφων στην αλβανική Επικράτεια ισχύει η διαδικασία της προξενικής θεώρησης, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση του αλβανικού Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμ. 134/07.03.2003 και όχι η σφραγίδα της Χάγης (Apostille), καθώς υφίσταται εξαίρεση από τη Σύμβαση της Χάγης μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας. Τα ως άνω έχουν εφαρμογή στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τόσο στο πλαίσιο των γενικών, όσο και των ειδικών κριτηρίων.

Αν η γλώσσα που χρησιμοποιείται στη διαδικασία είναι η αλβανική, τα έγγραφα σε ξένη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στην αλβανική γλώσσα, θεωρημένα από Συμβολαιογράφο.

Αν κάποια από τα απαιτούμενα έγγραφα δεν εκδίδονται στη χώρα προέλευσης της επιχείρησης, τότε γίνεται δεκτή έγγραφη υπεύθυνη δήλωση της επιχείρησης, θεωρημένη από Συμβολαιογράφο.

Στον ιστότοπο της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency /APP) www.app.gov.al <https://www.app.gov.al/ep/Legislation.aspx> είναι διαθέσιμα τα κείμενα των ως άνω Νόμων στην αγγλική γλώσσα, και συναφή νομικά κείμενα στην αλβανική γλώσσα, καθώς επίσης και κάθε σχετική τροποποίηση ή μεταβολή του θεσμικού πλαισίου.

1.2. Χρήσιμες ιστοσελίδες δημοσίευσης διεθνών διαγωνισμών

Με μέριμνα της Υπηρεσίας Δημόσιων Προμηθειών της Αλβανίας (Public Procurement Agency /APP), www.app.gov.al, λειτουργεί στη χώρα Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημόσιων Προμηθειών (E-Procurement System), όπου αναρτώνται οι προκηρύξεις διαγωνισμών για

έργα και προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα (e-procurement), που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Διευκρινίζεται, ότι η ως άνω «ηλεκτρονική πλατφόρμα» λειτουργεί σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προκήρυξης μέχρι και ανάθεσης και ως εκ τούτου οι προσφορές των ενδιαφερομένων υποβάλλονται μέσω αυτής, ενώ από την εκπνοή της οριζόμενης ημερομηνίας υποβολής τους μέχρι την ανάθεση του διαγωνισμού προβλέπεται η μεσολάβηση χρονικού διαστήματος 25 ημερών.

Ειδικότερα, οι προκηρύξεις των διαγωνισμών προμηθειών και έργων δημοσιεύονται στην πλατφόρμα στη θέση Contract Notices, όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να τις αναζητήσουν, βάσει κριτηρίων.

Σημειώνεται, ότι ως προς τη συμμετοχή ξένων εταιρειών στους διαγωνισμούς δεν υφίσταται περιορισμός, εφ' όσον πληρούν τους εκάστοτε απαιτούμενους όρους και προϋποθέσεις, όμως μόνο οι προκηρύξεις που αφορούν τις διαδικασίες OPEN INT, RESTRICTED INT, NEGOTIATED WITH NOTICE INT δημοσιεύονται και στην αγγλική γλώσσα.

Επιπρόσθετα, στην ως άνω ιστοσελίδα της αλβανικής Public Procurement Agency, στη θέση Information Links, μπορούν να αναζητηθούν (στην αγγλική γλώσσα), η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες προμήθειες, οι αποφάσεις, κανονισμοί και οι κατευθυντήριες αρχές, όπως και εγχειρίδιο οδηγιών (Public Procurement Manual), όπου καταγράφονται τα βήματα και οι τεχνικές για την επιτυχή συμμετοχή στις διαδικασίες, καθώς και χρήσιμες πληροφορίες για τους χρήστες.

Παράλληλα στη χώρα λειτουργεί το Αναπτυξιακό Ταμείο Αλβανίας (Albanian Development Fund (ADF, <http://www.albaniandf.org>), το οποίο αποτελεί δημόσιο φορέα, που θεσμοθετήθηκε το Μάιο του 2009 (ν. 10130/11.5.2009).

Το ADF, έχοντας πλέον αποκτήσει την απαιτούμενη εξειδίκευση και εμπειρία, είναι κυρίως αρμόδιο για την προκήρυξη και διενέργεια διαγωνισμών για έργα, προμήθεια αγαθών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, που χρηματοδοτούνται από την αλβανική Κυβέρνηση ή/και διεθνείς αναπτυξιακούς – χρηματοδοτικούς οργανισμούς (World Bank, Council of Europe Development Bank, EBRD, EIB, Islamic Bank for Development, OPEC Fund for International Development, German KfW κ.ά.) και Αναπτυξιακούς Οργανισμούς ξένων Κυβερνήσεων. Στην πλειονότητα πρόκειται για διαγωνισμούς παροχής εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων βασικών υποδομών και διαχείρισης υδάτινων πόρων (π.χ. αποκατάσταση - κατασκευή δρόμων, δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, δημοτικών κτιρίων, νοσοκομείων, σχολείων κ.λπ.), που υλοποιούνται σε τοπικό – περιφερειακό επίπεδο.

Όλες ανεξαιρέτως οι προκηρύξεις διεθνών μειοδοτικών διαγωνισμών του Αναπτυξιακού Ταμείου της Αλβανίας δημοσιεύονται στον ιστότοπό του, στη θέση Procurements <https://www.albaniandf.org/en/prokurime/> κατά κατηγορία (Civil Works, Consultancy services και Goods), ενώ περισσότερες πληροφορίες για τη λειτουργία και τη δομή του ADF στην αγγλική γλώσσα, είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://www.albaniandf.org/english/rreth_nesh/Pages/default.html.

Επιπλέον, προκηρύξεις διεθνών διαγωνισμών για έργα στην Αλβανία που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (EBRD) δημοσιεύονται και στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της EBRD στη χώρα <http://www.ebrd.com/albania.html>, στη θέση Procurement

<http://www.ebrd.com/work-with-us/procurement/notices.html?c0=on&keywordSearch=>

Πληροφορίες για διεθνείς διαγωνισμούς έργων, χρηματοδοτούμενων από την Παγκόσμια Τράπεζα στην Αλβανία, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της στη θέση Procurement <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/PROCUREMENT/0,,pagePK:84271~theSitePK:84266,00.html>.

Διαγωνισμοί έργων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Μέσου Προενταξιακής Βοήθειας/IPA), μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Αλβανία http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm, καθώς και στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης «Ανάπτυξη και Συνεργασία – EuropeAid» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1284977262222&do=publi.welcome&userlanguage=en>.

Προκηρύξεις έργων που υλοποιούνται στην Αλβανία από τον UNDP (United Nations Development Programme, Procurement and Administration Unit, UNDP Albania) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του, στη θέση:

<http://www.al.undp.org/content/albania/en/home/operations/procurement/>

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Ελλάδα κατέχει ηγετική θέση σε πολλούς κωδικούς προϊόντων της κατηγορίας τρόφιμα – ποτά, ενώ διατηρεί σημαντική παρουσία σε διάφορες κατηγορίες προϊόντων των αλβανικών εισαγωγών, όπως αργίλιο, σίδηρο και χάλυβα, πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα, χαρτί και χαρτόνια, δομικά υλικά, μηχανές-συσσκευές και εξαρτήματα κ.ά..

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω κατηγορίες, στις οποίες είτε υπάρχει σημαντική παρουσία ελληνικών προϊόντων, είτε υπάρχουν προοπτικές για την περαιτέρω δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων:

ΣΤ.1 Κλάδος Τροφίμων και Ποτών

Τα ελληνικά προϊόντα του κλάδου τροφίμων και ποτών κατέχουν σημαντική θέση στην αλβανική αγορά. Ειδικότερα, οι κατηγορίες προϊόντων στις οποίες η Ελλάδα κατέχει ηγετική θέση είναι: τα νωπά φρούτα και λαχανικά, παρασκευάσματα λαχανικών, νωπά ψάρια, τα ζωντανά χοιροειδή και πουλερικά, μπύρα, τα εσπεριδοειδή και τα καπνά.

Η συνολική αξία των εισαγόμενων προϊόντων στη κατηγορία «τρόφιμα, ποτά καπνά» στην Αλβανία κατά το 2018, ανήλθε σε 859 εκατ. ευρώ περίπου, ή 16,6% επί του συνόλου των αλβανικών εισαγωγών. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών τροφίμων και ποτών ήταν περίπου 121 εκατ. ευρώ και μερίδιο 14% επί του συνόλου των αλβανικών εισαγωγών στα συγκεκριμένα προϊόντα.

Τις συνολικές αλβανικές εισαγωγές αγρο-διατροφικών προϊόντων, μοιράζονται κυρίως, η Ιταλία (16,6%) και η Ελλάδα (14%) και ακολουθούν με μικρότερα μερίδια η Σερβία (7,1%), η Τουρκία και Ρωσία με μερίδια της τάξης του 5% η καθεμία, Γερμανία και Πολωνία με μερίδια 4,5% έκαστη και Βραζιλία με 4%.

Τα τυριά, αν και αποτελούν, κύρια εξαγωγίμα προϊόντα της Ελλάδος, στην Αλβανία κατέχουν μόνο το 8% των εισαγόμενων προϊόντων, με βασικούς ανταγωνιστές την Γερμανία (35%) και την Ιταλία (32%). Επισημαίνεται ότι ο επιβαλλόμενος δασμός για προϊόντα προέλευσης ΕΕ, κατά την υπό εξέταση περίοδο (2014 – 2016), είναι μηδενικός στα τυριά εκτός από τη φέτα και το πεκορίνο που είναι 15%.

Η αγορά οίνου κυριαρχείται από ιταλικό κρασί (75%) και ο ανταγωνισμός για τα ελληνικά προϊόντα είναι ιδιαίτερα έντονος, όχι μόνο λόγω τιμής, αλλά και διότι στη συνείδηση του Αλβανού καταναλωτή, το ιταλικό κρασί έχει καθιερωθεί ως υψηλής ποιότητας και συνδέεται με ένα συγκεκριμένο «life style». Η προοπτική διείσδυσης των ελληνικών προϊόντων απαιτεί επισταμένες και μελετημένες δράσεις προώθησης και προβολής, οι οποίες πρέπει να στοχεύουν, μεταξύ άλλων, στο υποσυνείδητο του Αλβανού καταναλωτή. Η εισαγωγή ελληνικών κρασιών στην Αλβανία πραγματοποιείται, κυρίως από δύο μεγάλες ελληνικές ή ομογενειακές επιχειρήσεις. Η δραματική μείωση των εισαγωγών ελληνικών οίνων από το 2016 και μετά, οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην μεταβίβαση της ιδιοκτησίας της ελληνικών συμφερόντων αλυσίδας CARREFOUR, από τον Όμιλο Μαρινόπουλο στον αλβανικό Όμιλο Balfin, η οποία επηρέασε γενικότερα τις ελληνικές εισαγωγές τροφίμων στην Αλβανία.

Αντίθετα, στη μπύρα οι εξαγωγές από την Ελλάδα ανήλθαν σε 8,71 εκ. ευρώ και κατέλαβαν την πρώτη θέση της σχετικής κατηγορίας το 2018 με το 37% των αλβανικών εισαγωγών, ακολουθούμενες από τις εισαγωγές από Ιταλία με 24% και από Γερμανία με 17%.

Το 88% του εισαγόμενου ελαιόλαδου (κωδ. Σ.Ο. 1509) προέρχεται από δύο χώρες: την Ιταλία (59,7%) και την Ελλάδα (28,5%). Η Ελλάδα κυριαρχεί στις μαργαρίνες (κωδ. Σ.Ο. 1517) με ποσοστό 90,36% και έχει σημαντικά μερίδια και στα άλλα λίπη και έλαια.

Πάντως, ανεξαιρέτως από τη δυναμική παρουσία των ελληνικών αγροδιατροφικών προϊόντων στην αλβανική αγορά, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ανάπτυξη της γεωργίας αποτελεί έναν σημαντικό τομέα προτεραιότητας της αλβανικής Κυβέρνησης, με αυξανόμενη συμμετοχή στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας και σημαντική συμβολή στην απασχόληση και τις αλβανικές εξαγωγές.

Συνεπώς, εκτός των προαναφερομένων καλών επιδόσεων των ελληνικών εξαγωγών, διαφαίνονται πολλά περιθώρια περαιτέρω ελληνο-αλβανικής συνεργασίας σε τομείς συναφών υπηρεσιών, όπως για την μεταφορά τεχνογνωσίας στο πεδίο των σύγχρονων καλλιεργητικών μεθόδων, με τη χρήση εφαρμογών εφαρμογές πληροφορικής στον αγροτικό τομέα, στην φυτοπροστασία και την ολοκληρωμένη διαχείριση των καλλιεργειών, στις διαπιστευμένες αναλύσεις ως ένα εργαλείο ανάπτυξης της σύγχρονης γεωργικής παραγωγής κ. ά.

Επίσης, η εξέταση της δυνατότητας ανάπτυξης συμπληρωματικών καλλιεργειών, θα μπορούσε να είναι αμοιβαία επωφελής για την Ελλάδα και την Αλβανία, όπως για παράδειγμα, η καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων στην Αλβανία, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες για την παραγωγή ζωοτροφών στην Ελλάδα, που σήμερα εισάγονται από πιο ακριβές ή πιο απομακρυσμένες αγορές, με αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού κόστους και την παραγωγή ανταγωνιστικότερων ελληνικών γεωργικών προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ενδεχομένως, θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα για συμπαραγωγή προϊόντων με τη μορφή κοινών επιχειρήσεων (joint ventures), προκειμένου τα προϊόντα αυτά να διεισδύσουν σε μεγαλύτερες αγορές, τις οποίες μόνο η ελληνική παραγωγή δε δύναται να καλύψει, λόγω μεγέθους.

ΣΤ.2 Α' ύλες & χημικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 25 – 29 εκτός 27)

Ισχυρή είναι η παρουσία των ελληνικών εισαγόμενων προϊόντων στις κατηγορίες Σ.Ο. 25 – 29, εκτός των ορυκτών καυσίμων (27), όπως φαίνεται από τους πίνακες του Παραρτήματος. Η Αλβανία προμηθεύεται σε αρκετούς κωδικούς, σε επίπεδο 4ψήφιας ανάλυσης, αποκλειστικά (100%), σχεδόν αποκλειστικά (75% και άνω) ή κατά σημαντικό ποσοστό (20% και άνω) από την Ελλάδα. Η συνολική αξία των εισαγωγών της Αλβανίας στις ως άνω κατηγορίες προϊόντων (Σ.Ο. 25,26,28,29), το 2018 ήταν περίπου 58,8 εκατ. ευρώ, (59,4 εκατ. ευρώ το 2017) επί της οποίας, η Ελλάδα κατέχει τη δεύτερη θέση (9,1 εκατ. ευρώ και 15,5%) μετά την Ιταλία (28,8%). Το 77% αυτής της αγοράς εισαγόμενων προϊόντων, εκτός από την Ιταλία και την Ελλάδα, μοιράζονται οι: Κίνα (10,2%), Τουρκία (8,6%), και Β. Μακεδονία (8,2%).

Από το σύνολο των ως άνω εισαγωγών, οι εισαγωγές υδραυλικών τσιμέντων (2523 - clinkers), ένα από τα κυριότερα εξαγωγίμα προϊόντα της Ελλάδος διεθνώς, αποτελούν το 28% και το 2018 ανήλθαν περίπου σε 12 εκατ. ευρώ. Η Αλβανία προμηθεύεται υδραυλικά τσιμέντα σχεδόν εξ' ολοκλήρου από τρεις χώρες, την Ιταλία (61%), Τουρκία (20%) και Ελλάδα

(18%), ενώ από την Γερμανία μόλις το 1% της αντίστοιχης συνολικής αξίας εισαγωγών. Επισημαίνεται ότι στην Αλβανία δραστηριοποιείται η εταιρεία ελληνικών συμφερόντων ANTEA (Όμιλος ΠΙΤΑΝ), με σημαντική παραγωγή, η οποία εξυπηρετεί όχι μόνο τις απαιτήσεις της τοπικής αγοράς στην Αλβανία αλλά και τις εξαγωγές κlinker και τσιμέντου στην Αίγυπτο, το Μαυροβούνιο, τη Λιβύη και την Ιταλία.

ΣΤ.3 Φαρμακευτικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 30)

Τα φαρμακευτικά προϊόντα (ΚΩΔ. Σ.Ο.30), κατέχουν σημαντική θέση στις αλβανικές εισαγωγές με συνολική αξία, για το 2018, περίπου 192 εκατ. ευρώ και ποσοστό 3,71% επί του συνόλου των εισαγωγών. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών είναι περίπου 8,67 εκατ. ευρώ και η Ελλάδα με μερίδιο 4,51% επί της συνολικής αξίας εισαγόμενων φαρμακευτικών προϊόντων απετέλεσε τον 8^ο κυριότερο προμηθευτή της χώρας. Οι κύριες χώρες προέλευσης φαρμακευτικών προϊόντων στην Αλβανία το 2018 ήταν οι ακόλουθες: Ιταλία (13,1%), Γερμανία (12,63%), Ελβετία (11,58%), Τουρκία (11,37%) Σλοβενία (8,16%), και Γαλλία (8,10%), σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του INSTAT.

Επισημαίνεται ότι η τροποποίηση της νομοθεσίας για την εισαγωγή φαρμάκων στην Αλβανία στις αρχές του 2015 επηρέασε τις ελληνικές εξαγωγές, προκαλώντας διακυμάνσεις κατά την τριετία 2014-2016. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της διαδικασίας εγγραφής στον κατάλογο εισαγόμενων φαρμάκων, η εφαρμογή νέας μεθοδολογίας για την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων στην αλβανική αγορά, από 1.1.2015, δημιούργησε εμπόδιο για συγκεκριμένες κατηγορίες φαρμάκων, ιδίως, για καλά εδραιωμένα προϊόντα που διατίθενται για δεκαετίες στη χώρα προέλευσης. Η νέα μεθοδολογία προβλέπει την σύγκριση με τις τιμές που διατίθενται τα προϊόντα αυτά στις χώρες προέλευσης, μη λαμβάνοντας υπόψη τα κόστη προώθησης σε μια νέα αγορά, γεγονός, που καθιστά ασύμφορες για τις επιχειρήσεις τις εξαγωγές αυτές στην Αλβανία.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Αλβανία στον τομέα της υγείας δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις όπου απασχολούνται αρκετοί Έλληνες γιατροί, εκτιμούμε ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του μεριδίου των ελληνικών φαρμακευτικών προϊόντων στην αλβανική αγορά.

ΣΤ.4 Δομικά υλικά

Μελετώντας τον κατάλογο που περιλαμβάνει την 4ψήφια ανάλυση στατιστικών στοιχείων των αλβανικών εισαγωγών, καθίσταται εμφανές ότι τα ελληνικά δομικά υλικά κατέχουν σημαντικό μερίδιο στο σύνολο των εισαγόμενων προϊόντων στην Αλβανία.

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι, στην κατηγορία Σ.Ο. 39 (πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα) επί συνολικής αξίας περίπου 210 εκατ. ευρώ, οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε 24,22 εκ. ευρώ, αυξημένες κατά 7,71% έναντι της προηγούμενης χρονιάς. Η Ελλάδα καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση στην εν λόγω κατηγορία, με πρώτη την Ιταλία με 61,65 εκ. ευρώ, τρίτη την Τουρκία με 22,79 εκ. ευρώ, τέταρτη τη Κίνα με 17,83 εκ. ευρώ και πέμπτη τη Γερμανία με 13,04 εκ. ευρώ. Κυριότερη υποκατηγορία των ελληνικών εξαγωγών είναι η 3923 Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες, πώματα, καπάκια με εξαγωγές αξίας 4,47 εκ. ευρώ. Ακολουθούν οι τετραψήφιες 3920 Άλλες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες από πλαστικές ύλες με 4,31 εκ. ευρώ, η 3921 Άλλες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες από

πλαστικές ύλες με 3,45 εκ. ευρώ, και η 3917 Σωλήνες κάθε είδους και τα εξαρτήματά τους από πλαστικές ύλες με 2,48 εκ. ευρώ.

Αναφορικά με την κατηγορία Σ.Ο. 32 (Δεψικά και βαφικά εκχυλίσματα) το 60% της συνολικής αξίας των αλβανικών εισαγωγών, που το 2018 ανήλθε σε περίπου 31,9 εκατ. ευρώ, μοιράζονται η Ελλάδα, η οποία κατατάσσεται στην 1^η θέση (29,5%) και η Ιταλία (24,4%), ενώ ακολουθούν η Γερμανία (7%) η Τουρκία (5%), η Β. Μακεδονία (4%) και η Σερβία (3%). Η αξία των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε σε 9,42 εκ. ευρώ και αύξηση κατά 5,7% έναντι του 2017. Κυριότερη υποκατηγορία είναι η 3209 Χρώματα επίχρισης και βερνίκια με βάση συνθετικά πολυμερή ή τροποποιημένα φυσικά πολυμερή με 4,91 εκ. ευρώ και ακολουθεί η 3208 Χρώματα επίχρισης και βερνίκια με βάση συνθετικά πολυμερή ή τροποποιημένα φυσικά πολυμερή με 1,56 εκ. ευρώ.

Επίσης, σημαντική θέση έχουν τα ελληνικά προϊόντα σιδήρου και χάλυβα (Σ.Ο. 72 & 73) και αργιλίου (Σ.Ο.76), όπου σε αρκετούς 4ψήφιους κωδικούς, τα ελληνικά προϊόντα είτε έχουν ηγετική θέση, είτε σημαντικά μερίδια επί των αντίστοιχων συνολικών αλβανικών εισαγωγών. Η δεύτερη κυριότερη κατηγορία των ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων είναι η 72 Σίδηρος και χάλυβας, όπου η Ελλάδα αποτελεί τον δεύτερο σημαντικότερο προμηθευτή της Αλβανίας με εξαγωγές ύψους 31,55 εκ. ευρώ, (μειωμένες κατά 22,41% έναντι του 2017). Πρώτος προμηθευτής είναι η Τουρκία με εξαγωγές ύψους με 34,02 εκ ευρώ, ενώ στην τρίτη θέση βρίσκεται η Βόρεια Μακεδονία με 23,21 εκ. ευρώ. Κυριότερη τετραψήφια υποκατηγορία στις ελληνικές εξαγωγές ήταν η 7214 Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με 15,27 εκ. ευρώ, και στη συνέχεια η 7308 Κατασκευές και μέρη από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα Λαμαρίνες, ράβδοι, σωλήνες και παρόμοια, με 7,71 εκ. ευρώ. Στη τρίτη θέση της συγκεκριμένης κατηγορίας κατατάχθηκε η 7213 Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες με 5,25 εκ. ευρώ και στη συνέχεια βρίσκεται η 7604 Ράβδοι και είδη καθορισμένης μορφής από αργίλιο με 2,60 εκ. ευρώ.

ΣΤ.5 Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (Κωδ. Σ.Ο 61, 62, 63)

Τα προϊόντα της κατηγορίας των κλωστοϋφαντουργικών (ΚΩΔ. Σ.Ο. 61, 62, 63) κατατάσσονται στις πρώτες 10 θέσεις ως προς την αξία των αλβανικών εισαγωγών, με συνολική αξία 297 εκατ., ευρώ που αντιστοιχεί σε περισσότερο από το 5%. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του 2018 (INSTAT), η αξία των ελληνικών εξαγωγών σε αυτές τις κατηγορίες είναι περίπου 16,1 εκατ. ευρώ, ήτοι 5,43%. Οι κυριότεροι προμηθευτές της Αλβανίας, εκτός από την Ελλάδα είναι η Ιταλία με 117,7 εκατ. ευρώ (39,65% των συνολικών εισαγωγών), η Τουρκία με 80,7 εκατ. ευρώ (27,19%) και η Κίνα με 42,3 εκατ. ευρώ (14,25%).

Ενδεχομένως, ελληνικές επιχειρήσεις έτοιμου επώνυμου ενδύματος, θα μπορούσαν να εξετάσουν τις δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας με αλβανικές επιχειρήσεις στον τομέα του φασόν, δεδομένου ότι η επεξεργασία ενδυμάτων για λογαριασμό τρίτων (φασόν) στην Αλβανία είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, λόγω χαμηλού εργατικού κόστους. Πρόκειται για έναν, παραδοσιακά, σημαντικό κλάδο της αλβανικής οικονομίας, με περισσότερο από 20 χρόνια εμπειρίας, καθώς μετά τον οικονομικό μετασχηματισμό, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, επικεντρώθηκε στην παραγωγή φασόν για λογαριασμό σημαντικών εταιρειών παραγωγής ενδυμάτων της Δυτικής Ευρώπης, υπό το καθεστώς της ενεργητικής τελειοποίησης.

ΣΤ.6 Λέβητες, μηχανές, συσκευές, εξαρτήματα κλπ. (Σ.Ο. 84 & 85)

Οι συνολικές αλβανικές εισαγωγές των κατηγοριών 2ψήφιας ανάλυσης Σ.Ο. 84 & 85, το 2018 ανήλθαν σε περίπου 768,5 εκατ. ευρώ. Οι εν λόγω εισαγωγές, οι οποίες κατατάσσονται στις τρεις πρώτες θέσεις των αλβανικών εισαγωγών, αντιστοιχούν στο 14,8% της συνολικής αξίας των εισαγωγών στην Αλβανία. Το 27% των εισαγωγών των δύο κατηγοριών προέρχεται από την Ιταλία, το 21% από την Κίνα, ενώ άλλοι κύριοι προμηθευτές είναι η Γερμανία (6%) και η Τουρκία (7%). Οι ΗΠΑ, η Ελλάδα και η Γαλλία ακολουθούν με μερίδιο 3%, περίπου η καθεμία. Παρά το χαμηλό μερίδιο της Ελλάδος σε αυτές τις κατηγορίες προϊόντων συγκριτικά με τους κυριότερους προμηθευτές της Αλβανίας, επισημαίνεται ότι ο κωδικός Σ.Ο 84 λέβητες, μηχανές και συσκευές, κατατάσσεται στην 8^η θέση ως προς την συνολική αξία των ελληνικών εισαγόμενων προϊόντων στην Αλβανία με 15,33 εκ. ευρώ και σημαντικότερες υποκατηγορίες τις: 8419 Συσκευές και διατάξεις, έστω και αν θερμαίνονται με ηλεκτρισμό, Θερμαντήρες νερού μη ηλεκτρικοί, στιγμιαίας θέρμανσης με 2,24 εκ. ευρώ, 8431 Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις μηχανές με 1,48 εκ. ευρώ, 8415 Μηχανές και συσκευές τεχνητού κλίματος για τη μεταβολή της θερμοκρασίας και της υγρασίας, με 819 χιλ. ευρώ και 8403 Λέβητες για την κεντρική θέρμανση, άλλοι από εκείνους της κλάσης 8402 με 816 χιλ. ευρώ.

Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670

Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr

www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323, 2247324

Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr

<http://www.agora.mfa.gr/al51>

Προξενικό Γραφείο Τιράνων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +3554 2274644-5

Fax: +3554 2234443

Email: grcon.tir@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στο Αργυρόκαστρο

Sheshi I Cercizit, Gjirokaster, Albania

Τηλ.: +355 8 4263804, 4263091, 4262010

Fax: +355 8 4268141

Email: grgencon.arg@mfa.gr

Γενικό Προξενείο στην Κορυτσά

Pavlo Katro 4, Korca, Albania

Τηλ.: +355 8 2252888-9

Fax: +355 8 2245052

Email: grgencon.kor@mfa.gr

<http://www.ypex.gov.gr/korytsa>

Χρήσιμα τηλέφωνα

Αστυνομικό Τμήμα Κακαβιάς	0030 26570 51202, 51230
Τελωνειακός Σταθμός Κακαβιάς	0030 26570 51100, 51102
Αστυνομικό Τμήμα Κρυσταλλοπηγής	0030 23850 45894, 45809
Τελωνειακός Σταθμός Κρυσταλλοπηγής	0030 23850 45923, 45898
Άμεση Δράση	129
Πυροσβεστική Υπηρεσία	00355 4 2222333
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	127, 00355 4 2222235
Αρχιεπισκοπή Τιράνων, Δυρραχίου & πάσης Αλβανίας Email: orthchal@orthodoxalbania.org Website: www.orthodoxalbania.org	00355 4 2234 117, 2235095

Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Αλβανίας

✓ **ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ**

COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA

Blvd.Deshmoret e Kombit, Nr.1,Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2277444, 2228399, Fax: +355 4 2237501

Τηλ.: 0800 08 08, 0800 09 09

Email : info@kryeministria.al

<http://www.kryeministria.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Blvd. Gjergj Fishta, Nr. 6, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 23 62170, 23 64 645

Fax: +355 4 22 35 899

Email: info@mfa.gov.al

www.mfa.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ**

MINISTRY OF EUROPEAN INTEGRATION

Str."Papa Gjon Pali II", No. 3, Postal Code No. 8302, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 22288623, 08000809

Fax : +355 4 2228623

Email : info@integrimi.gov.al

www.integrimi.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

MINISTRY OF INTERIOR

Sheshi Skenderbej, Nr. 3, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2228167, Fax : +355 4 2258625

Email: ministriaebrendshme@gmail.com

<http://www.punetebrendshme.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ**

MINISTRY OF DEFENCE

Rr. e Dibrës Tirana, ALBANIA

Τηλ.: 00355 4 2226601/ (04) 2226602

00355 4 2224974

Email: dmpi@mod.gov.al; informimi_mm@mod.gov.al

www.mod.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

MINISTRY OF FINANCE

Blvd. Deshmoret e Kombit, Nr. 1, 1001 Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2228405, 2267654, 2230803

Fax : +355 4 2228494, 2228405

Email: sekretariamin@financa.gov.al;

www.financa.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

MINISTRY OF JUSTICE

Blvd. Zogu I Pare, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2 259 388/89/90/91/92

Email: info@drejtesia.gov.al

<http://www.drejtesia.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TOURISM, TRADE & BUSINESS

Sheshi Skenderbej, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2223455

Email: sekretaria@ekonomia.gov.al

<http://www.ekonomia.gov.al>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

MINISTRY OF ENERGY & INDUSTRY

Blvd. Dëshmorët e Kombit, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 22222 45 ext.74111

Fax: +355 4 2234052

Email: sekretaria@energjia.gov.al

www.energjia.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT

Rr. Abdi Toptani, Nr. 1, Tirana, ALBANIA

Telefon: +355 4 2257026

Email: info@zhvillimiurban.gov.al

Email: diana.lika@zhvillimiurban.gov.al

<http://www.zhvillimiurban.gov.al/>

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE

Tira Sheshi Skënderbej, Nr. 5, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2234647, Fax : +355 4 2232389

Email : sekretaria@transporti.gov.al

www.transporti.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ**

MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT & WATER ADMINISTRATION

Sheshi Skenderbej, Nr.2, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2232796, Fax : +355 4 2226551

Τηλ.: 00355 4 222 51 05

Email: info@bujgesia.gov.al

www.bujgesia.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

MINISTRY OF HEALTH

Bld. Bajram Curri, Nr. 1, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2376 178

E-mail: info@shendetesia.gov.al

www.shendetesia.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

MINISTRY OF EDUCATION & SPORTS

Rr. e Durrësit, Nr. 23, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 22 30289/2222260

Fax : +355 4 2232002

Email: info@arsimi.gov.al

www.arsimi.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

MINISTRY OF SOCIAL WELFARE & YOUTH

Rr. e Kavajës, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 4504952, Fax : +355 4 2233429

Email: info@sociale.gov.al

www.sociale.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

MINISTRY OF CULTURE

Rr. e Kanajes, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2232488, 2271324, 2222508

Fax : +355 4 2271259

Email: info@kultura.gov.al

www.kultura.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

MINISTRY OF ENVIRONMENT

Rr. E Duresit, Nr 27, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 4 2270630

Email: kabineti@mjedisi.gov.al; kabineti@moe.gov.al

www.mjedisi.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

MINISTRIES OF STATE

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

MINISTRY OF INNOVATION & PUBLIC ADMINISTRATION

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 2277355

Email: info@inovacioni.gov.al

www.inovacioni.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

MINISTRY OF LOCAL ISSUES

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 22 77 455

E-mail: mcv.ministri@ceshtjetvendore.gov.al

www.ceshtjetvendore.gov.al

✓ **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

MINISTRY FOR RELATIONS WITH PARLIAMENT

Bulevardi "Dëshmorët e Kombit", Tirana, Albania

Τηλ.: +355 4 22 77 403

<http://www.marredhenietmeparlamentin.gov.al>

Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί Αλβανίας

I. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Πληροφορίες για τη χώρα, την Κυβέρνηση και τη δομή της, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους οργανισμούς, τη νομοθεσία, την εγκατάσταση αλλοδαπών κ.λπ.

<http://www.e-albania.al/Pages/default.aspx>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (MINISTRY OF FINANCE)

Γενική Διεύθυνση Τελωνείων

Directorate General of Customs

Rr.Durresi, "Laprake", Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2243920, 2234499

Fax : +355 4 2243914

Email

: drejtorigjithshem@dogana.gov.al

www.dogana.gov.al

Τελωνείο Τιράνων

Τηλ.: +355 4 2410120, 2356145

Fax : +355 4 2356145

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT & TOURISM)

Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού

National Agency of Tourism

Muhamet Gjollësja, ish-godina Shtëpia Botuese 8-Nëntori, Tiranë, Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2260224

E-mail: info@albaniantourism.com

www.albaniantourism.com/

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΗΣ (MINISTRY OF TRANSPORT & INFRASTRUCTURE)

Διεύθυνση Πολιτικής Οδικών Μεταφορών

Road Transport Policy Directorate

Οργανισμός Οδοποιίας Αλβανίας

Autoriteti Rrugor Shqiptar

Rr. Sami Frasheri, Tirane, Albania

Τηλ.: +355 4 2234789, +355 4 2230926

Fax: +355 4 2223600

E-mail: info@arrsh.gov.al

www.arrsh.gov.al

Γενική Διεύθυνση Ύδρευσης & Αποχέτευσης

General Directory of Water Supply and Sewerage

Rr. Sami Frasheri Nr. 4, Tirane Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2256091

Email: dpuk@dpuk.gov.al

www.dpuk.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT, TOURISM, TRADE & BUSINESS	
<u>Εθνικό Κέντρο Εγγραφής</u> National Registration Center Qendra Kombetare e Regjistrimit "Ismail Qemali" Street (behind Prime Minister building), Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2250066, 2259057 Fax: +355 4 2255532 E-mail: info.qkr@qkr.gov.al www.qkr.gov.al	<u>Εθνικό Κέντρο Έκδοσης Άδειας Λειτουργίας</u> National Licencing Center Qendra Kombetare e Licensimit Rruga "Papa Gjon Pali II", Nr. 3, Kati III, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2229416, 2274499, Fax: +355 4 2239957 E-mail: info@qkl.gov.al www.qkl.gov.al/
<u>Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων</u> Qendra Kombëtare e Biznesit Το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων προέκυψε από τη συγχώνευση των παραπάνω υπηρεσιών (Εθνικό Κέντρο Εγγραφής και Εθνικό Κέντρο Αδειοδοτήσεων) και τέθηκε σε λειτουργία την 1η Απριλίου 2016. http://www.qkb.gov.al/nrc/default.aspx <i>(Πληροφορίες για τη νομοθεσία, τη διαδικασία υποχρεωτικής εγγραφής επιχειρήσεων για έναρξη δραστηριότητας στη χώρα, τη δομή της υπηρεσίας, τις αρμοδιότητες, τα στελέχη της κ.λπ., καθώς και για τη νομοθεσία και τη διαδικασία λήψης άδειας λειτουργίας και άσκησης επαγγέλματος για συγκεκριμένες κατηγορίες, όπως π.χ. κλάδων υγείας, κτηνοτροφίας, παροχής υπηρεσιών προσωπικής ασφάλειας κ.λπ.)</i> Bulevardi "Zhan D'Ark", Prona nr.33, Shtëpia e Ushtarakëve, Tiranë Tel: +355 4 2250066 E-mail: info.qkb@qkb.gov.al www.qkb.gov.al	
<u>Διεύθυνση Πιστοποίησης</u> Directorate of Accreditation Rr " Sami Frashri", Nr.33, Tiranë Tel: +355 4 22 69 097, +355 4 22 69325 Email : info@dpa.gov.al	<u>Διεύθυνση Μετρολογίας</u> Drejtoria e Pergjithshme e Metrologjise Autostrada Tiranë-Durrës, km 10 e-mail: metrology@dpm.gov.al www.dpm.gov.al
<u>Γενική Διεύθυνση Ευρεσιτεχνιών & Σημάτων</u> General Directorate of Patents & Trademarks Bulevardi "Gjergj Fishta",Nr.10, Kati i V, Tirana	

Τηλ./Fax: +355 4 2236288, +355 4 2234 412 E-mail: mailinf@dppm.gov.al www.alpto.gov.al	
---	--

✓ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ✓ MINISTRY OF ENERGY & INDUSTRY	
<u>Εθνικός Οργανισμός Φυσικών Πόρων</u> National Agency of Natural Resources Agjensia Kombetar e Burimeve Natyrore (AKBN) Bulevardi "Bajram Curri", Blloku "Vasil Shanto", Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2257117 Fax: +355 4 2257382 E-mail: info@akbn.gov.al www.akbn.gov.al	<u>Αλβανική Ρυθμιστική Αρχή Ηλεκτρικής Ενέργειας</u> Albanian Electricity Regulatory Authority Enti Rregullator i Energjisë (ERE) Bulevardi Gjergj Fishta, Nr. 10, Tirane, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2258112 E-mail: erealb@ere.gov.al www.ere.gov.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ✓ MINISTRY OF HEALTH	
<u>Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων και Ιατρικού Εξοπλισμού</u> Qendra Kombetare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore Rr. e Dibres, Prane Fakultetit te Farmacise, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2376045 E-mail: kontakt@qkqb.gov.al www.akbpm.gov.al	<u>Ινστιτούτο Ασφάλειας Ιατρικής Περιθαλψης</u> Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shendetesor Rr. Sami Frasherit, Lgj. 8, Tiranë Τηλ.: +355 4 2230984, 2232810, 2232815 Fax: +355 4 2274953 E-mail: abeci@isksh.com.al www.isksh.com.al

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΝΕΟΛΑΙΑΣ MINISTRY OF SOCIAL WELFARE & YOUTH http://www.sociale.gov.al/	
<u>Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλειας</u> Instituti i Sigurimeve Shoqërore Rruga e Durrësit Nr. 83, Tiranë Τηλ.: +355 682059077, +355 692075088 E-mail: kontakt@issh.gov.al www.issh.gov.al	

II. ΛΟΙΠΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

<u>Κεντρική Τράπεζα Αλβανίας</u> <u>Bank of Albania</u>	<u>Στατιστική Υπηρεσία</u> <u>Institut of Statistics (INSTAT)</u>
Sheshi Skenderbej, Nr. 1, Tirane, Albania Τηλ.: +355 4 2419301 – 3, 2419409 – 11 Fax: +355 4 2419408 Email: public@bankofalbania.org www.bankofalbania.org	Blvd. Zhan d' Ark, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2233358, 2222411, 2233356 Fax: +355 4 2228300 Email: info@instat.gov.al ; marketing@instat.gov.al ; www.instat.gov.al
<u>Οργανισμός Δημοσίων Προμηθειών</u> <u>Agjensia Kombetare E prokurimeve Publike</u>	<u>Αλβανικός Οργανισμός Ανάπτυξης</u> <u>Επενδύσεων</u> <u>Albanian Investment Development Agency</u>
Bulevardi "Dëshmorët e Kombit" Këshilli i Ministrave, Tiranë Τηλ.: +355 4 2277510 Email : infoapp@app.gov.al www.app.gov.al	Blv. Gjergji Fishta, Pall. Shallvare, Tiranë Τηλ.: +355 4 2251001 Fax: +355 4 2250970 Email : info@aida.gov.al www.aida.gov.al
<u>Αλβανικό Ταμείο Ανάπτυξης</u> <u>Fondi Shqiptar i Zhvillimit</u>	<u>Αρχή Εποπτείας – Ελέγχου</u> <u>Ασφαλιστικής Αγοράς</u> <u>Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare</u>
Rruga "Sami Frasherit", Nr 10 Tirane - Albania Τηλ.: +355 4 235597/8 Τηλ./Fax: +355 4 234885 Email: adf@albaniandf.org www.albaniandf.org	Rr."Dora D'istria" street, No. 10, P.O. Box 8363, Tirana, Albania, Τηλ.: +355 4 2251355/6 Fax: +355 4 2250686 E-mail: amf@amf.gov.al www.amf.gov.al
<u>Χρηματιστήριο Τιράνων</u> <u>Bursa e Tiranës SH.A.</u>	<u>Οργανισμός Έρευνας, Τεχνολογίας</u> <u>και Καινοτομίας</u> <u>Agjensia e Kërkimit, Teknologjisë dhe Inovacionit</u>
Rruga "Dora d' Istria", Nr.2, Kutia Postare Nr. 274/1, Tiranë, Albania Τηλ./Fax: +355 4 2265058 Email: tseinfo@abcom-al.com www.tse.com.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", Nr. 23, Tiranë Τηλ.: +355 4 2222409 E-mail: info@akti.gov.al www.akti.gov.al

<u>Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</u> Autoriteti i Komunikimit Elektronike Postal	<u>Συνήγορος του Πολίτη</u> Avokati i Popullit
Rruga "Abdi Toptani", Godina Torre Drin, Kati IX, Tiranë, Albania Τηλ.: +355 4 2259571 Fax: +355 4 2259106 E-mail: info@akep.al www.akep.al	Bulevardi "Zhan D'Ark", No. 2, Zip Code 1001, Tirana, Albania Τηλ.: +355 4 2380300/302, 2380333 Fax: +355 4 2379826, 2380315 E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al www.avokatipopullit.gov.al

<u>Αρχή Λιμένα Δυρραχίου</u> Autoriteti Portual Durres	<u>Αρχή Λιμένα Αγ. Σαράντα</u> SH.A. Porti Detar Sarande
Rruga Tregtare Lagjja nr 1, Durres, Albania Τηλ.: +355 52222028 E-mail: info@apdurres.com.al www.apdurres.com.al	Τηλ: + 355 85224475, 85 222235 Fax: +355 85225542 Email: info@portisarande.com.al www.portisarande.com.al/
<u>Αρχή Λιμένα Σεντζίν</u> Porti Detar Shengjin SH.A.	<u>Αρχή Λιμένα Αυλώνας</u> Porti Detar Vlorë SH.A.
Lezhe, Albania Τηλ./Fax: +355 28122201 Κινητό: 00355 69 2080556, 682095553 E-mail: zgjoka@portofshengjin.com www.portishengjin.com/	Lagjja."Pavarësia" Skelë, Vlorë Τηλ. / Fax: +355 33409700 E-Mail: info@portivlore.com www.portivlore.com

Σημαντικότερες Επιχειρηματικές Ενώσεις - Κλαδικοί Φορείς Αλβανίας

HELLENIC BUSINESS ASSOCIATION OF ALBANIA (HBAA)

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ΕΕΕΑ)

Rr. "Deshmoret e 4 Shkurtit", Sky Tower

Tirana – Albania

Tel./ Fax : +355 4 22 59 000

E-mail : hbaa.al@gmail.com

Website: <http://www.hbaa.al/>

FOREIGN INVESTORS ASSOCIATION OF ALBANIA (FIAA)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Str. "Themistokli Ghermenj", Pall. "Pegasso", kati 2 (Perballe Ambasades Rumune)
Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2225553, Mob.: +355 0682055818, +355 0692034469

E-mail: fiaalb@albaniaonline.net

Website: www.fiaalbania.com

KONFINDUSTRIA SHQIPTARE

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ismail Qemali Street, Ap. Fratari, No. 30

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2272290

Κινητο : +355 693636884

Fax: +355 4 2250269

E-mail: f.affairs@konfindustria.org.al; info@konfindustria.org.al

president@konfindustria.org.al

www.konfindustria.org.al

BIZNESALBANIA

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Ismail Qemali, Vila 31, ish-Blloku

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2226280, 2280222, 2235237

Email: info@biznesalbania.org.al

<http://www.biznesalbania.org.al>

ALBANIAN ASSOCIATION OF BANKS

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Bulevardi Dëshmorët e Kombit, Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 6-të, A3

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2280371-2

Fax: +355 4 2280359

E-mail: secretariat@aab-al.org

Website: <http://www.aab.al>

ALBANIAN CONSTRUCTORS ASSOCIATION

ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ

Blvd. Zhan Dark, Kulla 2, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2269956-7

Tel./Fax: +355 4 2269956, Mob.: +355 692090036

E-mail: maksmuci@gmail.com; info.shnsh@gmail.com; info@edilal.com;

ALBANIAN ASSOCIATION OF MECHANICAL ENGINEERS

ΕΝΩΣΗ ΑΛΒΑΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2225650, Mob.: +355 662032608

E-mail: info@aace.al

www.aace.al

ALBANIA ENERGY ASSOCIATION

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

P.O. Box 2424/1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 4517260, Mobile: +355 672043806

E-mail: info@aea-al.org

www.aea-al.org

ALBANIAN TOURISM ASSOCIATION

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Rr. Andon Zak Çajupi, P.20/4, KATI 1, Nr. 4

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2400433, Mob.: +355 0694035153

Email : ata@ata.org.al

www.ata.org.al

ALBANIAN INSURANCE BUREAU

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. "Gjergj Fishta", Pall. Edil-Al-It, Kati II-te

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 22254033, 22267221

Fax: +355 4 22267221

E-mail: dritankastrati@insurers-al.org; bshs@insurers-al.org

www.insurers-al.org

DHOMA E FASONISTEVE TE SHQIPERISE

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΑΣΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr Ismail Qemali, Pallati 34/1; Ap2/3, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2238084

E-mail: chamber_facon.albania@yahoo.com

<http://albania-textile.com/cfa.html>

Members List: <http://albania-textile.com/anetaret.html>

SHOQATA KOMBETARE E TRANSPORTESVE NDERKOMBETARE RRUGORE “ANALTIR”

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ “ANALTIR”

Sheshi “Avni Rustemi” Rr.“Xhorxhi Martin” Pall. 9 katesh, K.2

Tirana – Albania

Τηλ./Fax: +355 4 2230503

E-mail: info@analtir.org.al
www.analtir.org.al

ALBANIAN AGROBUSINESS COUNCIL, KASH
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I

Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2229445

E-mail : info@kash.org.al; kashtirana@gmail.com

<http://www.kash.org.al>

Members List: <http://www.kash.org.al/nationalorganization.php>

Ιστότοπος με πληροφορίες για τον αγροτικό τομέα στην Αλβανία: <http://www.albania-agroweb.net>

ASSOCIATION AND BUSINESS MANAGEMENT CENTER / ABMC
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Rr. Mine Peza, Pall.87/3, Hyrja 1, Kati I, Tiranë - Albania

Τηλ./ Fax : +355 4 2259195

E-mail : abmc@abmc.org.al

Website: <http://abmc.org.al/blog/>

Members List: http://abmc.org.al/blog/?page_id=7

Ιστότοπος στην ελληνική γλώσσα: <http://abmc.org.al/greek/>

TREGU AGRO-USHQIMOR

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΟΠΩΡΟΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΤΙΡΑΝΩΝ

Autostrada TR-DR, Km 1, Rruga Dytesore, Kashar, Tirane

Κινητό: 00355 689079712, +355 688045299

E-mail: info@tregushqimor.al, rhysa@tregushqimor.al

<http://tregushqimor.al>

LIVESTOCK ENTREPRENEURS ASSOCIATION OF ALBANIA
ΕΝΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr. Brigada VII, P. 11, Shk. 1, Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2252732

Mob.: +355 682054905, +355 68 20 00 716, +355 68 20 00 726, +355 682158145

E-mail: lea@albmail.com

PROFESSIONAL BUSINESSWOMEN & HANDICRAFTERS ASSOCIATION OF ALBANIA
ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Rr.Bogdani, pallati 10 katesh"4 Bimo",kati 7, ap.45, Tirana – Albania

Τηλ./Fax: ++355 4 2235726, Mob.: ++355 0682071640

E-mail: info.shgpaz@yahoo.com; fluturaxhabija@yahoo.com;

<http://www.shgpaz.al>

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

ΕΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

UNION OF CHAMBERS OF COMMERCE & INDUSTRY OF ALBANIA

BASHKIMI I DHOMAVE TE TREGTISE & INDUSTRISE SE SHQIPERISE

Blvd. Zhan D' Ark Nr. 23, Tirana, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 42247105, 2222934

Email : info@uccial.al;

Web: <http://uccial.al/en/>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY OF TIRANA

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE TIRANE

Pallati I Kultures, Tirana, ALBANIA

Τηλ.: +355 45 800932, 45800935

Email: info@cci.al; kabineti@cci.al; sekretaria@cci.al;

Web: <http://www.cci.al/>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DURRES

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DURRES

Rr. skenderbej, QBCrystal tower, kutia postare 220, Durres, ALBANIA

Τηλ. : +355 52224440, Fax : +355 52222199

Email: info@ccidr.al

Web: <http://www.ccidr.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΙΕΡΙ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY FIER

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE FIER

Lagjia "Apollonia" Rr. Rauf Nallbani, Fier, ALBANIA

Τηλ.: +355 38821596, Fax : +355 34223209

Email: ccigarkufier@yahoo.com; cobo_telecom@yahoo.com;

Web: <http://www.ccifier.gov.al>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΚΟΔΡΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY OF SHKODER

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE SHKODER

Lagj.V. Shanto, Rr.Kinema Verore, 1, Shkodra, ALBANIA

Τηλ. : +355 22243656/2460, Fax : +355 22243656

Email: info@cci-shkodra.org; elida.boshnjaku@cci-shkodra.org;

Web: <http://www.cci-shkodra.org>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KORCE

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KORCE

Blloku "Demokracia", P.2/6, Korca, ALBANIA

Τηλ.: +355 82242457, Fax : +355 82242457

Email: dhti_korce@yahoo.com

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΜΠΑΣΑΝ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY ELBASAN

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE ELBASAN

Prane Keshillit te Rrethit, Elbasan, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 54255490/2477, Fax : +355 54252030

Email: cciel@albmail.com , info@ccielb.org

Web: <http://www.ccielb.org>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY VLORE

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE VLORE

Pallati i Kultures, Vloa, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 33225737

Email: ccivlore@gmail.com;

ΤΜΗΜΑ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ

Τηλ./Fax : +355 85226505

Email : e.isufi@ccivlora.com

Web: <http://www.ccivlora.org>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΑΤΙ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY BERAT

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE BERAT

Keshillit te Rrethit, Berat, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 32232249

Email: cciberat@yahoo.com

Web: <http://www.cciberat.com>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY GJIROKASTER

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE GJIROKASTER

Rr. Nacionale 55, Gjirokaster, ALBANIA

Τηλ./Fax : +355 84263707

Email: info@ccigjirokaster.al

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΖΑΣ

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY LEZHE

DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE LEZHE

Sheshi Skenderbej, Lezhe, ALBANIA
Τηλ/Fax : +355 21252332
Τηλ/ Fax: +355 21252332/ 0+355 21252235
Email: dhti_lezhe@yahoo.com
Web: <http://www.cci-lezhe.al>

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΝΤΙΜΠΕΡ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY DIBER
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE DIBER**

Τηλ/Fax : +355 21284240
Email: beqirbasha@yahoo.com

**ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΥΚΕΣ
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY KUKES
DHOMA E TREGTISE & INDUSTRISE KUKES**

Τηλ/Fax: +355 24222574, +355 24 222 792
Email: camimond@yahoo.com

Διεθνείς Οργανισμοί στην Αλβανία

ORGANIZATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE / OSCE

Presence in Albania

Sheshi "Italia", Sheraton Hotel, 1st Floor

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2235993

Fax: +355 4 2235994

E-mail: pm-al@osce.org

Website: <http://www.osce.org/albania>

DELEGATION OF THE EUROPEAN UNION IN ALBANIA

ABA Business Center, Rr. Papa Gjon Pali II, 17th floor,

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2228320, 2230871, 2228479, 2234284

Fax: +355 4 2230752

E-mail: delegation-albania@eeas.europa.eu

Website: http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm

Πληροφορίες για τις σχέσεις ΕΕ – Αλβανίας και τη χώρα:

http://eeas.europa.eu/delegations/albania/eu_albania/political_relations/index_en.htm

COUNCIL OF EUROPE

Office in Tirana

Skenderbej Square, Pallati i Kulturës, First Floor

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2228419, 2234375, 2254227

Fax: +355 4 2248940

E-mail: informtirana@coe.int

Website: <http://www.coe.al>

INTERNATIONAL MONETARY FUND / IMF

Resident Representative in Albania

Twin Tower I, Suite 5-4

Dëshmorët e Kombit Boulevard

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2280400

Fax: +355 4 2280401

E-mail: RR-ALB@imf.org

Website: <http://www.imf.org/external/country/alb/rr/index.htm>

WORLD BANK OFFICE IN ALBANIA

"Dëshmorët e 4 Shkurtit" St.

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2233148, 2280650,1

Fax. +355 4 2240590

E-mail Communications Officer: Ana Gjokutaj, agjokutaj@worldbank.org

Website: www.worldbank.org.al

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα και για τη χώρα:

<http://www.worldbank.org.al/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/ECAEXT/ALBANIAEXTN/0,,menu>

[PK:301417~pagePK:141159~](#)

INTERNATIONAL FINANCE CORPORATION / IFC

(World Bank Group)

Deshmoret e 4 Shkurtit, Sky Tower 8/1

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2231401

Fax: +355 4 2231260

E-mail Representative: Denisa Bilali, DBilali@ifc.org

Πληροφορίες για την Αλβανία:

http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/region_ext_content/regions/europe+middle+east

[+and+north+africa/ifc+in+europe+and+central+asia/countries/albania+country+landing+](#)

[page](#)

EUROPEAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT / EBRD

Torre Drin Building, 4th Floor, Abdi Toptani Street

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2232898

Fax: +355 4 2230580

E-mail: alickola@ebrd.com

Website: <http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα και για τη χώρα:

<http://www.ebrd.com/pages/country/albania.shtml>

FAO Office

E-mail: FAO-AL@fao.org

Website: <http://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=alb>

KfW – ENTWICKLUNGSBANK OFFICE IN ALBANIA

Rr. "Skenderbej", 21/1, Kati 3,

Tirana – Albania

Tel./Fax: +355 4 2227869

E-Mail: kfw.tirana@kfw.de

Website: http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Ueber_uns/Unsere_weltweite_Praesenz/Europa/Office_Albania/index.jsp

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:

http://www.kfw-entwicklungsbank.de/ebank/DE_Home/Laender_und_Programme/Europa/Albanien/index.jsp

DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT / GIZ

Koordinierungsbüro Tirana

Rr. Skenderbeg Nr. 21/1, P.O.Box 2391

Tirana – Albanien

Τηλ.: +355 42 230414

Fax: +355 42 251792

E-Mail: giz-albanien@giz.de

Website: <http://www.gtz.de/de/weltweit/europa-kaukasus-zentralasien/648.htm>

SWISS COOPERATION OFFICE IN ALBANIA

c/o Embassy of Switzerland

Rruga Brigada e VIII, Nd.23, H.9, Ap.1

1019 Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2240102

Fax: +355 4 2240103

E-mail: tirana@sdc.net

Website: www.swiss-cooperation.admin.ch/albania/

Προγράμματα και έργα στην Αλβανία:

http://www.swiss-cooperation.admin.ch/albania/en/Home/Programs_and_Projects

USAID ALBANIA

c/o American Embassy

Rr. Elbasanit, Nr. 103

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2247285

Fax: +355 4 2233520

Email: tirana-webcontact@usaid.gov

Website: <http://albania.usaid.gov>

NETHERLANDS DEVELOPMENT ORGANISATION / SNV

Country Office

Rr Dëshmorët e 4 Shkurtit, P.O.Box 1735

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2255800

Fax: +355 4 2255801

E-mail: balkans@snvworld.org

E-mail Country Representative: Elvana Zhezha, ezhezha@snvworld.org

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:

<http://www.snvworld.org/en/regions/balkan/Pages/default.aspx>

SWEDISH INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION AGENCY / SIDA

c/o Embassy of Sweden

Office of SIDA in Tirana

Rr Pjeter Budi No. 76

Tirana – Albania

Τηλ.:+ 355 4 2380650

Fax: + 355 4 2380660

Email: swedishoffice.tirana@sida.se

Website: <http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Albania/>

Πληροφορίες για προγράμματα και έργα:

<http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Albania-/Programmes-and-projects1/>

AUSTRIAN DEVELOPMENT COOPERATION / ADA

Office in Tirana

Rr. Mustafa Matohiti, Pallati ABAU, No. 1/7, Kutia Postare 222/1,

Tirana – Albania

Τηλ.: +355 4 2235717

Fax: +355 4 2234546

E-mail: tirana@ada.gv.at

Website: http://www.entwicklung.at/countries-and-regions/south_eastern_europewestern_balkans/albania/en/

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Πρεσβεία της Ελλάδας

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2274668-9, 2274670

Fax: +355 4 2234290

Email: gremb.tir@mfa.gr

www.mfa.gr/tirana

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Rr. Skenderbej, Nr. 88, T.K. 1023 Tirana

Τηλ.: +355 4 2228980, 2247323, 2247324

Fax: +355 4 2228979

Email: ecocom-tirana@mfa.gr

<http://www.agora.mfa.gr/al51>